

Aluehallitus

Aika 21.09.2023 klo 09:00 - 14:37

Paikka M-talo, 1. krs., kokoushuone Pielinen, Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu / Teams-kokous

Käsittellyt asiat

		Sivu
§ 183	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 184	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 185	Esityslistan hyväksyminen	6
§ 186	Salassa pidettävien asioiden käsittely	7
§ 187	Hyvinvointialuejohtajan katsaus	8
§ 188	Aluevaltuuston päätösten toimeenpano	9
§ 189	Hyvinvointialueen toimialuejako 1.1.2024 lukien	11
§ 190	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosääntö	18
§ 191	Investointisuunnitelma 2024-2027	20
§ 192	Investointisuunnitelma 2025-2028	24
§ 193	Talousarviokehys 2024	27
§ 194	Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Juuan kunnan aluevalitus (1593/03.04.04.04.09/2023)	31
§ 195	Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Tohmajärven kunnan aluevalitus (1597/03.04.04.04.09/2023)	49
§ 196	Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Arvi Martikaisen ym. aluevalitus (1598/04.04.04.04.09/2023)	68
§ 197	Ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien	86
§ 198	Palvelusetelien arvot vuodelle 2024	91
§ 199	Palvelusetelisääntökirjan yleinen osa 1.1.2024 lukien	96
§ 200	Vammaisten asumispalvelujen palvelusetelisääntökirja 1.1.2024 lukien	99
§ 201	Jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirja 1.1.2024 lukien	102
§ 202	Vaikuttamistoimielinten toimikausi valtuustokaudella 2022-2025	104
§ 203	Alueellisen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunnan asettaminen	106
§ 204	Sairaalapalvelujen palvelujohtajan viran täyttölupa	109
§ 205	Sanna Antikaisen eronpyyntö Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston jäsenyydestä	111
§ 206	Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0 käynnistäminen, hyvinvointia liikunnasta – Keskustan aluevaltuustoryhmä	112
§ 207	Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0, sokerin käytön hillitseminen – Kuittinen Matti ym.	114
§ 208	Valtuustoaloite 21.3.2023 - Lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen – Partanen Ella ym.	116

§ 209	Valtuustoaloite 21.3.2023 - Hoito- ja hoivatyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaaminen - Sdp:n valtuustoryhmä	118
§ 210	Valtuustoaloite 22.6.2023 - Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in-toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittaminen - Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä	120
§ 211	Mediq Suomi Oy:n hankintaohjelmien hankintaa koskien hankintaa verensokerimittarit ja niiden testiliuskat (omaseurantakäyttöön) - 1.9.2023 -31.8.2025 + optio toistaiseksi - Pohjois-Karjalan hankintatoimen tarjouspyyntö 413273	122
§ 212	Hyvinvointialuejohtajan katsaus tuleviin asioihin	125
§ 213	Tiedoksi annettavat asiat	126
§ 214	Muut asiat	128
§ 215	Kokouksen päättäminen	129

Osallistujat

Läsnä	Mustonen Juha	Puheenjohtaja	
	Taponen Matti	1. varapuheenjohtaja	
	Elo Timo	2. varapuheenjohtaja	
	Auvinen Eeva-Liisa	Jäsen	
	Heinonen Eila	Jäsen	
	Hämäläinen Tapio	Jäsen	etäyhteys
	Kaita Karita	Jäsen	
	Pirhonen Osmo	Jäsen	etäyhteys
	Puruskainen-Saarelainen Anna	Jäsen	
	Reijonen Eero	Jäsen	Poistui klo 14.27
	Tirkkonen Hilikka	Jäsen	
	Mäkisalo-Ropponen Merja	Aluevaltuuston puheenjohtaja	etäyhteys, Paikalla klo 13.34-14.21
	Poissa	Pirskanen Ilkka	Strategiajohtaja
Valkama Jaana		Vt. ympäristöterveydenhuollon johtaja	
Muut	Harinen Jertta	Aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja	
	Kämäräinen Matti	Aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja	
	Leivonen Kirsi	Hyvinvointialuejohtaja, esittelijä	
	Naukkarinen Ilkka	Pöytäkirjanpitäjä	
	Härkönen Tommi Korhonen Leena	Tekninen sihteeri Toimialuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut	Poistui klo 10.59

Manninen Pirjo	Henkilöstöjohtaja	Poistui klo 10.59
Prokkola Susanna	Viestintäjohtaja	Poistui klo 10.59
Rieppo Eija	Toimialuejohtaja, ikäihmisten palvelut	Poistui klo 10.59
Rouvinen Ismo	Talousjohtaja	Poistui klo 10.59
Viitaniemi Markus	Pelastusjohtaja	Poistui klo 10.59
Wilén Susanna	Toimialuejohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut	Poistui klo 10.59
Kela Sakari	Juristi	Paikalla klo 10.17- 10.37

Allekirjoitukset

Tämä pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitusten oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Juha Mustonen
puheenjohtaja

Ilkka Naukkarinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Osmo Pirhonen
pöytäkirjantarkastaja

Karita Kaita
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Tarkastettu pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon osoitteeseen www.siunsote.fi/hyvinvointialue 22.09.2023 .

Päätöksiä koskevia pöytäkirjan otteita voi pyytää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi

Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00 – 14.30)

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu

Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros.

Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9 – 14.30

Aluehallitus

§ 183

21.09.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 21.09.2023 § 183

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Todetaan kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Todettiin kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Aluehallitus

§ 184

21.09.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallitus 21.09.2023 § 184

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Karita Kaidan ja Osmo Pirhosen. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti kokouksen jälkeen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Aluehallitus

§ 185

21.09.2023

Esityslistan hyväksyminen

Aluehallitus 21.09.2023 § 185

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös

Esittelijä esitti, että hallitus ottaisi esityslistalle lisäasiana 211 § Mediq Suomi Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen koskien verensokerimittarien ym. koskevaa hankintaa. Asia on lähetetty hallitukselle kokouskutsun ja esityslistan lähettämisen jälkeen 20.9.2023.

Hallitus hyväksyi lisäasian otettavaksi esityslistalle yksimielisesti, ja hyväksyi esityslistan.

Aluehallitus

§ 186

21.09.2023

Salassa pidettävien asioiden käsittely

Aluehallitus 21.09.2023 § 186

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Toimielin käsittelee esityslistan erikseen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Kokouksessa käsitellään salaiselta esityslistalta:

Oikaisuvaatimus juristin vahingonkorvauspäätöksestä (JulkL 24 § 1 mom, 25. kohta).

Aluehallitus

§ 187

21.09.2023

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Aluehallitus 21.09.2023 § 187

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee tiedokseen hyvinvointialuejohtajan katsauksen esityslistan asioista ja muista ajankohtaisista asioista.

Päätös

Merkittiin hyvinvointialuejohtajan katsaus tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että

* kokouksessa pidettiin lounas- ja ryhmäkokoustauko klo 10.59 - 12.01

* juristi Sakari Kela oli kokouksessa asiantuntijana paikalla klo 10.17 - 10.37

* viranhaltijat lukuun ottamatta esittelijää, pöytäkirjanpitäjää ja teknistä sihteerä poistuivat kokouksesta klo 10.59.

Selostus

Hyvinvointialuejohtajan katsauksessa käydään läpi esityslistalla olevat asiat ja muita ajankohtaisia asioita.

Aluehallitus

§ 188

21.09.2023

Aluevaltuuston päätösten toimeenpano

2937/00.02.00.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 188

Lisätiedot

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus toteaa, että aluevaltuuston päätökset ovat syntyneet oikeassa järjestyksessä, ovat valtuuston toimivallassa eivätkä ole lainvastaisia, ja panee ne täytäntöön alla esitetyllä tavalla.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialuelain 43 § mukaan aluehallituksen tulee vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Aluevaltuusto kokoontui 12.9.2023, ja hallituksen tulee edellä kerrotun mukaisesti todeta päätösten laillisuus ja panna ne täytäntöön.

Aluevaltuuston käsittelemät asiat olivat:

§ 47 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- ei toimenpiteitä

§ 48 Pöytäkirjan tarkastaminen
- ei toimenpiteitä

§ 49 Timo Vornasen eronpyyntö Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston jäsenyydestä
- pöytäkirjanotteet Timo Vornanen, Jussi Wihonen

§ 50 Alli Mattilan eronpyyntö kaikista luottamustehtävistä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella
- pöytäkirjanote Alli Mattila

§ 51 Tarkastuslautakunnan jäsenen valinta

Aluehallitus

§ 188

21.09.2023

- pöytäkirjanotteet Alli Mattila, Päivi Armila, tarkastuspäällikkö Pia Sorsa

§ 52 Niko Kerosen eronpyyntö osallisuusvaliokunnan jäsenyydestä

- pöytäkirjanotteet Niko Keronen, Jussi Wihonen, kumppanuuspäällikkö Maarita Mannelin

§ 53 Osavuosisikatsaus 2/2023

- ei toimeenpantavaa

§ 54 Asiakasmaksut 1.10.2023 lukien

- ehdollinen toimeenpano päätöksen mukaisesti

§ 55 Ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien

- pyydetty lausunto vammais- ja vanhusneuvostoilta 20.9.2023 klo 12 mennessä, uudelleen käsittely aluehallituksessa 21.9.2023

§ 56 Sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2022

- ei toimeenpantavaa

§ 57 Valtuustoaloite 14.12.2022 - Yhdenvertaista kohtaamista sosiaali- ja terveyspalveluissa - Ella Partanen ym.

- ei toimeenpantavaa

§ 58 Valtuustoaloite 16.5.2023 - Siun sotesta Hyvän mielen työpaikka -

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue mukaan Mielenturvaa - verkostoon - Ella Partanen ym.

- ei toimeenpantavaa

§ 59 Kokoukseen jätetyt valtuustoaloitteet

- Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja säilytettävä 25:ssä ikävuodessa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella

o annetaan aloite valmisteltavaksi toimialuejohtaja Leena Korhoselle

- Selvitystyöryhmän perustaminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ensihoidon järjestämisvastuun siirtämiseksi Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselta terveyden- ja sairaanhoidon toimialalle

o annetaan aloite valmisteltavaksi hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivoselle.

§ 60 Kokouksen päättäminen

- ei toimenpiteitä.

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

Hyvinvointialueen toimialuejako 1.1.2024 lukien
6382/00.01.02.01/2023

Aluehallitus 31.08.2023 § 162

Lisätiedot Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen
kirsi.leivonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 8590

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen organisaatio jakautuu 1.1.2024 alkaen seitsemään toimialueeseen seuraavasti:

Palvelutuotannon järjestämisestä vastaavat toimialueet:

- Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
- Ikäntyneiden palvelut
- Perhe- ja sosiaalipalvelut
- Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut
- Ympäristöterveydenhuolto

Palvelutuotannon tuesta ja ohjauksesta vastaavat toimialueet:

- Konsernipalvelut
- Hallintopalvelut.

Päätös on ehdollinen hallintosäännön muuttamiselle koskien toimialuejohtajaa koskevaa 22 §:ää.

Päätös Esittelijä täydensi ehdotustaan seuraavalla lisäyksellä:

Organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistamisella sekä organisaation sisäisillä tehostamistoimilla sitoudutaan saavuttamaan yhteensä vähintään 5 miljoonan euron säästöt vuosina 2023 - 2025. Lisäksi päätökseen liitetään liitteeksi organisaation sisäisin tehostamistoimin tehtävät säästöt vuodelta 2023. Jatkovalmistelun tueksi perustetaan työryhmä, joka selvittää mm. terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueen organisoitumista palvelualueisiin. Selvitys annetaan hallitukselle tiedoksi 21.9.2023.

Hallituksen puheenjohtaja esitti asian palauttamista uudelleen

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

valmisteluun. Taloudellisena tavoitteena on yhden miljoonan euron säästö valtuuston päätöksen mukaisesti sekä eri toimialueitten johtamistasojen tarkastelu. Puheenjohtaja esitti edelleen, että jatkovalmistelua varten perustetaan työryhmä.

Osmo Pirhonen ja Eeva-Liisa Auvinen kannattivat puheenjohtajan esitystä.

Kokouksessa pidettiin neuvottelutauko klo 13.10 - 13.25.

Koska oli tehty esittelijän täydennetystä ehdotuksesta poikkeava esitys, asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä, ja että hyvinvointialuejohtajan täydennetyn ehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA ja puheenjohtajan esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Heinonen, Kaita, Ketonen, Puruskainen-Saarelainen, Taponen) ja 6 EI-ääntä (Auvinen, Hämäläinen, Mustonen, Pirhonen, Reijonen, Tirkkonen). Puheenjohtaja totesi tekemänsä esityksen tulleen aluehallituksen päätökseksi.

Edelliseen päätökseen liittyvään työryhmään valittiin hallituksen puheenjohtaja Juha Mustonen, varapuheenjohtajat Matti Taponen ja Timo Elo sekä hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen. Työryhmä pyytää kokoukseen asiantuntijoita tarpeen mukaan. Työryhmän valmisteleva lisäinformaatio tuodaan aluehallituksen kokoukseen 21.9.2023 päätöksenteon tueksi.

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi 14.12.2022 kokouksessaan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman. Samalla päätettiin käynnistää lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian valmistelu ja siihen liittyvän palveluverkon suunnittelu siten, että ne valmistuvat kesäkuun 2023 loppuun mennessä. Edelleen 21.12.2022 aluehallitus linjasi, että palvelustrategian valmistelu ja organisaation tarkastelu tulee tehdä samanaikaisesti. Tavoitteeksi asetettiin, että mahdolliset organisaatorakenteen muutokset astuvat voimaan yhtä aikaa palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman täytäntöönpanon kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian valmistelu eteni suunnitellussa aikataulussa. Tulevaisuuslautakunta käsitteli asiaa 2.6.2023 ja aluehallitus 13.6.2023 kokouksessaan. Aluevaltuusto hyväksyi palvelustrategian ja siihen liittyvän palveluverkkosuunnitelman 22.6.2023 kokouksessaan. Samassa yhteydessä organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän päätöksenteon tavoiteaikataulua siirrettiin syksyyn

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

niin, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2024. Tavoitteena on, että hyvinvointialueen organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä tukevat parhaalla mahdollisella tavalla aluevaltuuston hyväksymien strategioiden toimeenpanoa ja palvelutuotannon tasapainotusta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen organisaatorakenteen ja johtamisen arviointi käynnistettiin tammikuussa 2023 kaikilla toimialueilla. Uudistamisen suunnittelun tukena käytettiin myös ulkopuolista asiantuntijatahoa. Ulkoinen arviointi kohdennettiin erityisesti aluehallituksen ja virkajohdon väliseen yhteistoimintaan, yhteisten palvelujen toimialuejakoon ja johtoryhmätyöskentelyyn. Projekti toteutettiin aluehallituksen puheenjohtajan ja hyvinvointialuejohtajan ohjauksessa. Projektin tuloksena kartoitettiin nykyiseen organisaatorakenteeseen ja johtamisjärjestelmään liittyviä kehittämistarpeita ja esitettiin niihin liittyviä konkreettisia kehittämistoimenpiteitä. Näitä suosituksia on hyödynnetty toimialuejakoon ja johtamisjärjestelmään liittyvien muutosten suunnittelussa ja päätöksenteon valmistelussa.

Aluehallitukselle esitetään, että hyvinvointialuejohtajan vastuulla oleva hallinto järjestetään vuoden 2024 alusta alkaen kahden toimialueen (hallintopalvelut ja konsernipalvelut) rakenteella. Tähän hallinnon järjestämisen kokonaisuuteen kuuluu myös hyvinvointialueen hallinnon kustannuspaikalle sijoittuva, toiminnan strategiseen ohjaukseen, lakiasioihin ja sisäiseen tarkastukseen keskittyvä tukitoiminto. Muutoksen seurauksena toimialueiden lukumäärä vähenee kymmenestä seitsemään.

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistoimintalain (449/2007) mukaisesti henkilöstön asemaan vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa ja kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa tulee käsitellä työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa ainakin sen henkilöstön kanssa, jota asia koskee (Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 5 §).

Organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyviä suunnitelmia ja valmistelun etenemistä on esitelty säännöllisesti aluehallituksen, johtoryhmän ja yhteistyötoimikunnan kokouksissa tammi-elokuun välisenä aikana. Niille johtajille, joiden asemaan muutoksella on vaikutusta on järjestetty yhteistoimintalain mukaiset henkilökohtaiset kuulemiset.

Toimialuejaon muuttamisesta seuraa tarve päivittää hallintosääntöä. Aluevaltuuston on määrä hyväksyä hallintosääntöön esitettävät muutokset syksyn 2023 aikana. Toimialueiden jakautumisesta palvelualueisiin päättää voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti hyvinvointialuejohtaja sen

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

jälkeen, kun toimialuerakenne ja hallintosäätö on hyväksytty ja suunnitelmat käsitelty toimialueiden yhteistyöryhmissä. Tällä päätöksenteon aikataululla organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmään liittyvät muutokset voivat astua voimaan 1.1.2024.

Aluehallitus 21.09.2023 § 189

Lisätiedot

Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen
kirsi.leivonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 8590

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen organisaatio jakautuu 1.1.2024 alkaen seitsemään toimialueeseen seuraavasti:

Palvelutuotannon järjestämisestä vastaavat toimialueet:

- Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
- Ikäntyneiden palvelut
- Perhe- ja sosiaalipalvelut
- Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut
- Ympäristöterveydenhuolto

Palvelutuotannon tuesta ja ohjauksesta vastaavat toimialueet:

- Konsernipalvelut
- Hallintopalvelut.

Toimialuejakoa koskeva päätös on ehdollinen hallintosäännön muuttamiselle koskien toimialuejohtajaa koskevaa 22 §:ää.

Aluehallitus päättää edelleen, että organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän arviointia ja uudistamista jatketaan osana palvelustrategian toimeenpanoa ja hyvinvointialueen talouden tasapainottamista. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi johtaja- ja päällikkötason virkojen täyttölupamenettely pidetään voimassa vuoden 2025 loppuun saakka.

Päätös

Keskustelun kuluessa Anna Puruskainen-Saarelainen esitti, että Konsernipalvelujen ja Hallintopalvelujen rinnalle perustetaan oma

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

toimialue Henkilöstöpalvelut.

Koska Puruskainen-Saarelaisen tekemää esitystä ei kannatettu, puheenjohtaja totesi sen rauenneen.

Puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen ja johdon assistentti Tommi Härkönen poistuivat kokouksesta klo 12.15 - 12.18 väliseksi ajaksi keskusteltaessa Konsernipalvelujen ja Hallintopalvelujen toimialueista.

Anna Puruskainen-Saarelainen jätti pöytäkirjaan eriävän mielipiteen, joka kuuluu seuraavasti: Tein muutosesityksen ja toin mielipiteeni jo asiaa koskevassa keskustelussa julki.

Selostus

Aluehallitus käsitteli 31.8.2023 kokouksessaan hyvinvointialueen toimialuejaon muuttamista 1.1.2024 alkaen. Hallituksen puheenjohtaja teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen, joka hyväksyttiin äänestyksen jälkeen aluehallituksen päätökseksi.

Asia palautettiin uudelleen valmisteluun seuraavin evästyksin: Taloudellisena tavoitteena on yhden miljoonan euron säästö valtuuston päätöksen mukaisesti sekä eri toimialueitten johtamistasojen tarkastelu. Puheenjohtaja esitti edelleen, että jatkovalmistelua varten perustetaan työryhmä.

Jatkovalmistelun tueksi nimettiin työryhmä, johon valittiin hallituksen puheenjohtaja Juha Mustonen, varapuheenjohtajat Matti Taponen ja Timo Elo sekä hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen. Työryhmä pyytää kokoukseen asiantuntijoita tarpeen mukaan. Työryhmän valmisteleva lisäinformaatio tuodaan aluehallituksen kokoukseen 21.9.2023 päätöksenteon tueksi.

Työryhmä kokoontui 6.9., 8.9. ja 12.9.2023 aluehallituksen puheenjohtajan johdolla. Kokouksista on laadittu kirjalliset muistiot juristi Sakari Kelan toimesta. Työryhmän kuultaviksi on pyydetty vuorollaan Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Eija Rieppo, Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja Leena Korhonen, Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtaja Susanna Wilen ja henkilöstöjohtaja Pirjo Manninen. Toimialuejohtajien tapaamisissa aluehallituksen puheenjohtajistolla on ollut mahdollisuus saada lisäinformaatiota kunkin toimialueen organisaatorakenteeseen ja johtamiseen liittyvistä muutossuunnitelmista,

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

niiden taustalla olevista syistä sekä muista nyt päätettävänä olevasta toimialuejaon muuttamiseen liittyvistä seikoista. Työryhmän kokouksissa kerätty lisäinformaatio on esitelty aluehallitukselle 13.9.2023 iltakoulussa.

Toimialuejaon muuttaminen on seurausta aluevaltuuston 14.12.2022 päätöksestä käynnistää palvelustrategian valmistelun rinnalla organisaation tarkastelu. Organisaatiorakenteen ja johtamisjärjestelmän tarkastelun aikataulua pidennettiin aluevaltuuston 22.6.2023 päätöksellä vuoden 2023 loppuun. Uuden organisaatiorakenteen on määrä astua voimaan 1.1.2024.

Nyt päätettävänä oleva toimialuejakoa koskeva muutosehdotus on yli puoli vuotta kestäneen nykyisen, suurelta osin kuntayhtymän aikaisen, organisaatiorakenteen ja johtamisjärjestelmän monitahoisen arvioinnin lopputulos. Valmistelua on ohjannut hyvinvointialueen strategia sekä tieto organisaation ja johtamisen nykytilasta ja siihen liittyvistä kehittämistarpeista. Tavoitteena on, että hyvinvointialueen organisaatio ja johtaminen tukevat aluevaltuuston 22.6.2023 hyväksymän palvelustrategian ja -verkon toimeenpanoa ja hyvinvointialueen talouden tasapainotusta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistamisella tavoitellaan myös hallinnon tehostamista ja kustannussäästöjä aluevaltuuston joulukuussa 2022 hyväksymän vuoden 2023 talousarvion ja siihen sisältyvän 26 milj. euron talouden tavoiteohjelman mukaisesti. Aluehallitus on linjannut talouden tavoiteohjelman toimeenpanoa siten, että organisaation sisäisten tehostamistoimien avulla tulee saavuttaa vähintään miljoonan euron säästöt vuoden 2023 loppuun mennessä. Toimialueilla on toteutettu monia toimenpiteitä käyttömenojen pienentämiseksi. Sisäisiä tehostamistoimia ovat olleet esimerkiksi henkilöstömitoitusten tarkistaminen, vapautuneiden toimien ja virkojen täyttämättä jättäminen sekä muut toimintaan ja henkilöstön työtehtäviin liittyvät uudelleenjärjestelyt. Näiden sisäisten tehostamistoimien säästövaikutus on tämänhetkisen arvion mukaan 1,6 milj. euroa vuoden 2023 loppuun mennessä. Henkilötyövuosina vähennys on yhteensä 29 henkilötyövuotta.

Hyvinvointialuelain mukaan aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa. Aluevaltuusto päättää mm. hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Näin ollen aluevaltuuston 22.6.2023 hyväksymä palvelustrategia ohjaa vahvasti hyvinvointialueen toiminnan, talouden, henkilöstövoimavarojen ja investointien vuosittaista suunnittelua.

Aluehallitus
Aluehallitus

§ 162
§ 189

31.08.2023
21.09.2023

Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta ja vastaa aluevaltuuston päätösten toimeenpanosta. Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Voimassa olevan hallintosäännön luvun 3, 20 §:n mukaan hyvinvointialueen palvelutuotannon organisaatio jakautuu toimialueisiin, palvelualueisiin, vastuualueisiin, toimintayksikköryhmiin ja toimintayksiköihin. Toimialueista päättää aluehallitus. Nyt ehdotettu toimialuejako koskeva päätös on ehdollinen aluevaltuuston päätökselle hallintosäännön muuttamisesta, koskien toimialuejohtajaa koskevaa 22 §:ää. Toimialuejaon muuttamisen seurauksena hallintosääntöön ei esitetä muutoksia nykyisiin esittelijävastuisiin (luku 12, 76 §). Hyvinvointialuejohtaja päättää toimialueiden jakautumisesta palvelualueisiin, vastuualueisiin, toimintayksikköryhmiin ja toimintayksiköihin sen jälkeen, kun aluehallitus on päättänyt toimialueista ja aluevaltuusto hallintosäännöstä. Tavoitteena on, että uusi organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmään liittyvät muutokset voivat astua voimaan 1.1.2024 aluevaltuuston päätöksen mukaisesti.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 11.4.2003/304 luvussa 5 säädetään virkasuhteessa tapahtuvista muutoksista ja § 23 virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta. Viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta voidaan muuttaa, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Nyt päätettävänä oleva toimialuejako vähentää toimialuejohtajien määrän kymmenestä seitsemään 1.1.2024 alkaen. Tästä seuraa perusteltu syy muuttaa Konsernipalvelujen, Hallintopalvelujen sekä Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelujen toimialuejohtajien tehtävää hoitavien viranhaltijoiden virantoimitusvelvollisuutta. Virantoimitusvelvollisuuden muuttamiseen liittyvät päätökset valmistellaan ja tuodaan aluehallituksen päätettäväksi myöhemmin syksyllä. Kaikki hyvinvointialueen palvelustrategian toimeenpanoon, organisaatorakenteeseen, johtamisjärjestelmään ja palvelussuhteen ehtoihin liittyvät muutokset on käsiteltävä henkilöstön kanssa lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 449/2007 mukaisesti ennen päätöksentekoa.

Aluehallitus

§ 190

21.09.2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosääntö
6332/00.01.01.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 190

Lisätiedot	Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen kirsi.leivonen@siunsote.fi Puh. 013 330 8590
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus esittää hallintosäännön päivittämisen aluevaltuustolle liitteen mukaisesti.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Aluevaltuusto hyväksyi 14.12.2022 kokouksessaan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2024 - 2026 taloussuunnitelman. Talousarviokirjaan kirjattiin: "Tavoiteaikataulu palvelustrategian valmistelulle, palveluverkon päivittämiselle sekä organisaation tarkastelulle on kesäkuun 2023 loppuun mennessä."</p> <p>Edelleen aluehallitus hyväksyi 21.12.2022 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toimialuejaon muuttamisen ja linjasi, että palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman sekä organisaation tarkastelu tehdään samanaikaisesti. Organisaatorakenteen muutokset astuvat voimaan samanaikaisesti palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman täytäntöönpanon kanssa. Organisaation ja johtamisen ratkaisut nivoutuvat kuitenkin palvelustrategiaan niin, että niitä ei perustellusti voitu valmistella em. aikataululla, ja aluevaltuusto jatkoi muutoksen valmistelun määräaikaan vuoden 2023 loppuun, jolloin muutokset tulisivat voimaan 1.1.2024.</p> <p>Organisaatio- ja johtamisrakennetta on valmisteltu ulkopuolisen konsultointiyrityksen (NHG) kanssa. Projekti toteutetaan 3.5. - 31.8.2023 välisenä aikana aluehallituksen puheenjohtajan ja hyvinvointialuejohtajan ohjauksessa ja tiiviissä yhteistyössä johtoryhmän kanssa.</p> <p>Esitettävä organisaatio- ja johtamisjärjestelmän muutos edellyttää hallintosäännön päivittämistä, jota on tehty rinnan edellä mainittujen</p>

Aluehallitus

§ 190

21.09.2023

kanssa. Keskeisin muutos koskee toimialuejohtajan toimivaltuuksien (22 §) soveltamisen muutosta aiempaan yhteisten palvelujen toimialuejohtajiin. Jatkossa toimialuejohtajan toimivaltuuksia sovellettaisiin vain neljään toimialuejohtajan tehtäviä (pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelujen, ympäristöterveydenhuollon, konsernipalvelujen ja hallintopalvelujen) hoitavaan viranhaltijaan, kun aiemmin niitä on sovellettu seitsemään johtavaan viranhaltijaan.

Hallintosäätöä esitetään päivitettäväksi lisäksi havaittujen sisällöllisten ja teknisten korjausten osalta. Näitä ovat mm. yksittäiset toimivaltuuksien korjaamiset tai tarkentamiset aluehallituksen ja viranhaltijoiden osalta, aloitteiden yksilöinnin ja käsittelyn tarkentaminen sekä yhteistoiminta-alueyhteistyöhön liittyvien toimivaltuuksien tarkentaminen (uusi 92 §).

Asian liitteinä ovat hallintosäätöön esitettävät muutokset yksilöityinä ja muutosten jälkeinen hallintosäätö erillisenä asiakirjana.

Liitteet

- [1] Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäätö
- [2] Hallintosäätöön tehtävät päivitykset

Aluehallitus

§ 191

21.09.2023

Investointisuunnitelma 2024-2027

617/02.01.01/2022

Aluehallitus 21.09.2023 § 191

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus esittää liitteenä olevan investointisuunnitelman 2024 – 2027 hyväksymistä aluevaltuustolle sekä sen lähettämistä ministeriölle heti lokakuun 5. päivän jälkeen. Lisäksi hyvinvointialuejohtaja valtuutetaan tarvittaessa täydentämään investointisuunnitelmaa ministeriön kanssa käytävien keskustelujen perusteella.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueesta annettavan lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa, eli lainanottovaltuuden perusteella otettavaksi suunnitellun lainarahoituksen sekä mahdollisen muun rahoituksen tulee kattaa suunnitelman sisältävät menot.

Esityksessä on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) 36 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa sovitut investoinnit. Esityksessä tulee siten yksilöidä hyvinvointialueen vastuulle yhteistyösopimuksessa sovitut hankkeet ja suunnitellut maksuosuudet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelmasta säädetään laissa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä (25 §). Sote-osasuunnitelman tulee perustua sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tavoitteisiin sekä

väestön palvelutarpeeseen. Hyvinvointialueen on valittava siihen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta tärkeimmät investoinnit ja investointia vastaavat sopimukset. Siinä on arvioitava sen sisältämien toimien vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen hyvinvointialueella. Suunnitelmassa on otettava huomioon yhteistyöalueen yhteistyösopimus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen osasuunnitelma voidaan jättää hyväksymättä, mikäli on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin hyvinvointialueiden välisenä yhteistyönä. Kohdan tarkoituksena on varmistaa, etteivät hyvinvointialueet toteuttaisi tarpeettomasti päällekkäisiä ja toistensa kanssa perusteettomasti kilpailevia hankkeita, jotka synnyttäisivät merkittäviä lisäkustannuksia ilman että niillä saavutettaisiin vastaavia hyötyjä.

Hyvinvointialueiden investointioppaan mukaan investointisuunnitelman ensimmäinen vuosi 2024 on sitova, loput vuodet 2025–2027 ovat ohjeellisia. Investointisuunnitelma on jaoteltu investointioppaan ohjeistuksen mukaisesti pysyviin vastaaviin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Pysyvien vastaavien kokonaisuus sisältää omaan taseeseen toteutettavat rakennukset, laite- ja kalustohankinnat sekä ICT-investoinnit. Sopimusten kokonaisuus muodostuu rakennuksiin liittyvistä vuokrasopimuksista sekä laitteiden leasing-sopimuksista.

Hyvinvointialueiden investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus. Hyvinvointialuelain 15 § mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvosto teki 1.6.2023 päätöksen vuoden 2024 lainanottovaltuudesta. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 139 milj. euroa.

Investointien pääasiallinen rahoitustapa on pitkäaikainen laina. Myönnetystä lainanottovaltuudesta on suunniteltu käytettävän 137,2 milj. euroa. Vuonna 2024 valtuutta käytetään 90,8 milj. euroa (n. 66 %) ja myöhemmin valmistuviin investointeihin käytettäväksi jää 46,4 milj. euroa (n. 34 %). Vuosille 2025–2027 on suunniteltu investointeja ja investointeja vastaavia sopimuksia yhteensä 130 milj. euroa.

Aluehallitus

§ 191

21.09.2023

Pohjois-Karjala hyvinvointialueen aluevaltuusto on 22.6.2023/ § 44 (749/00.01.02.00/2022) kokouksessaan hyväksynyt palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman. Päätöksen taustamateriaalissa kuvataan laajasti niitä tavoitteita, joilla palvelujen alueellista yhdenvertaisuutta, henkilöstön riittävyyttä, palvelujen saatavuutta, mutta myös tuottavuutta voitaisiin kohentaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita vuosille 2023–2026 on useita. Jotta edellä kuvatut, järjestämislain (612/2021) 11 § 1 momentissa velvoittama tavoitteiden huomiointi on mahdollista, on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkon kyettävä uudistumaan jo vuoden 2024 lainanottovaltuutta hyödyntäen.

Valtiovarainministeriön (2023) julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2024–2027 todetaan hyvinvointialueiden sopeuttamistarve. Em. lisäksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden täyttämiseksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkon muutoksella tavoitellaan n. 12 milj. euron sopeuttamistoimia nykyisen laajuiseen palveluverkkoon verraten. Tämä sopeuttamistavoite on tulossa osaksi strategian toimeenpano-ohjelmaa TA24-kirjassa. Investointien toteutetaan erityisesti toiminnan tuottavuuden ja tilatehokkuuden parantamista. Ilman esitettäviä investointeja hyväksytyn palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman mukaiset toimet eivät ole mahdollisia.

Palveluverkon toiminnan ja tuottavuuden parantaminen edellyttää investointeja, joilla

1. mahdollistetaan uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja muut työn tekemistä edistävien ja ammattilaisten riittävyyttä osaltaan parantavien sovellusten hankinta
2. mahdollistetaan palveluverkkosuunnitelmassa kuvattujen seitsemän alueellisen laajan palvelun soteaseman ja keskisen alueen sotepalvelukeskuksen muodostumisen kalustoineen sellaiseksi, että niillä pärjätään lähitulevaisuudessa palvelutarvetta vastaten
3. mahdollistetaan liikkuvien palvelujen tarvitsema kalusto ja niiden kiinteiden toimipisteiden muodostuminen
4. mahdollistetaan asumispalvelujen tarvitsemat rakennushankkeet
5. mahdollistetaan palveluverkon ylläpidon ja muutosjoustavuuden tarvitsemat pienkorjaukset niin laajan päivystyksen keskussairaalassa kuin hyvinvointialueen eri osissa sijaitsevista, palveluverkkosuunnitelman mukaisissa palvelupisteissä

investointisuunnitelmassa investointien kokonaismäärä vuosille 2024–2027 on 232,2 milj. euroa, josta vuoden 2024 lainanottovaltuudella ollaan toteuttamassa n. 59 %. Vuonna 2025 lainanottovaltuutta ei arvioida

Aluehallitus

§ 191

21.09.2023

olevan. Vuosina 2026 ja 2027 lainanottovaltuutta olisi jälleen käytettävissä vahvistuvien vuosikatteiden myötä.

Tällä hetkellä hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöissä ei ole suunnitteilla vuosille 2024–2027 toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittäviä investointeja.

Liitteenä olevassa laajassa investointisuunnitelma-kirjassa on eritelty eri investointikokonaisuuksia tarkemmin sekä esitetään myös investointien rahoituslaskelma, joka pitää myös toimittaa ministeriöön osana investointisuunnitelmaa. Siinä vuosikatteeksi on asetettu aluehallituksen talousarvion valmisteluperiaatteiden mukaiset arvot.

Investointisuunnitelmaa koskeva esitys on saadun ohjeistuksen mukaan toimitettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle välittömästi aluevaltuuston 5.10.2023 kokouksen jälkeen.

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta käsitteli pelastustoimen osasuunnitelmaa kokouksessaan 24.8.2023 § 45. Nämä investointiesitykset on sisällytetty koko hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan.

Lautakunnan päätös sekä tarkempi investointisuunnitelma 2024–2027 on liitteenä.

Liitteet

- [3] Investointisuunnitelma 2024-2027
- [4] Turvallisuuden ja varautumisen lautakunnan kokouksen 24.8.2023 pöytäkirjan ote § 45
- [5] Pelastustoimen investointiohjelma 2024-2027

Aluehallitus

§ 192

21.09.2023

Investointisuunnitelma 2025-2028

6395/02.00.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 192

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus esittää liitteenä olevan investointisuunnitelman 2025–2028 hyväksymistä aluevaltuustolle sekä sen lähettämistä ministeriölle vuoden 2023 loppuun mennessä. Lisäksi hyvinvointialuejohtaja valtuutetaan tarvittaessa täydentämään investointisuunnitelmaa ministeriön kanssa käytävien keskustelujen perusteella.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialuelain (611/2021) 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelmasta ja pelastustoimen osasuunnitelmasta. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Investointisuunnitelmassa on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) 36 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa sovitut investoinnit.

Vuonna 2024 on toteutettavana ja valmisteltavana kolme eri investointisuunnitelmaa:

1. vuosien 2024–2027 investointisuunnitelman ensimmäistä vuotta toteutetaan vuoden 2024 lainanottovaltuudella

2. vuosien 2025–2028 investointisuunnitelmaa, joka on toimitettu ministeriöihin vuoden 2023 loppuun mennessä, tarkennetaan keväällä 2024, kun vuoden 2025 lainanottovaltuus on varmistunut.

Investointisuunnitelma sisällytetään vuoden 2025 talousarvioon.

3. vuosien 2026–2029 investointisuunnitelmaa valmistellaan.

Investointisuunnitelma tulee toimittaa ministeriöille vuoden 2024 loppuun mennessä

Hyvinvointialuelain 15 § mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Valtioneuvosto päättää vuoden 2025 lainanottovaltuudesta keväällä 2024. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa 2025–2028 varten lainanottovaltuus on arvioitu vuoden 2024 talousarvion vuosikatteen avulla. Talousarviossa 2024 tavoitellaan nollatulosta, jonka myötä vuosikate vuodelle 2024 tulee olemaan noin 15 milj. euroa, mikä tarkoittaa, että vuodelle 2025 uutta lainanottovaltuutta ei tulisi olemaan.

Investointisuunnitelma 2025–28 on valmistelu siten, että vuodet 2025–27 perustuvat vuosien 2024–27 investointisuunnitelmaan, joka toimitetaan ministeriöihin kun aluevaltuusto on sen hyväksynyt. Vuosi 2028 on puolestaan valmisteltu sillä olettamuksella, että palveluverkon toteutukseen liittyvät uudistamiset saadaan toteutettua vuoden 2024 lainanottovaltuudella ja vuonna 2028 on mahdollista keskittyä keskussairaalan suunniteltujen peruskorjausten tekemiseen ja saada vuonna 2024 aloitettava APTJ-hanke kokonaisuudessaan valmiiksi. Muuten vuoden 2028 osalta on huomioitu vain laiteinvestointien mahdolliset uusimistarpeet ja omien kiinteistöjen ylläpitokorjaukset.

Hyvinvointialueiden investointioppaan mukaan investointisuunnitelman ensimmäinen vuosi 2025 on sitova, loput vuodet 2026–2028 ovat ohjeellisia. Investointisuunnitelma on jaoteltu investointioppaan ohjeistuksen mukaisesti pysyviin vastaaviin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Pysyvien vastaavien kokonaisuus sisältää omaan taseeseen toteutettavat rakennukset, laite- ja kalustohankinnat sekä ICT-investoinnit. Sopimusten kokonaisuus muodostuu rakennuksiin liittyvistä vuokrasopimuksista sekä laitteiden leasing-sopimuksista.

Investointien kokonaismäärä vuosille 2025–2028 investointisuunnitelmassa on 152,5 milj. euroa, josta merkittävin osa toteutetaan joko vuoden 2023 tai vuoden 2024 lainanottovaltuuksilla.

Aluehallitus

§ 192

21.09.2023

Tällä hetkellä hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöissä ei ole suunnitteilla vuosille 2025–2028 toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittäviä investointeja. Investointisuunnitelmaa koskeva esitys on saadun ohjeistuksen mukaan toimitettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle vuoden 2023 loppuun mennessä.

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta käsitteli pelastustoimen osasuunnitelmaa kokouksessaan 24.8.2023 § 46. Nämä investointiesitykset on sisällytetty koko hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan.

Liitteenä on lautakunnan päätös ja koko hyvinvointialueen vuosien 2025–28 investointisuunnitelma, joka sisältää myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmat.

Liitteet

- [6] Investointisuunnitelma 2025-2028
- [7] Turvallisuuden ja varautumisen lautakunnan kokouksen 24.8.2023 pöytäkirjan ote § 46
- [8] Pelastustoimen investointiohjelma 2025-2028

Aluehallitus

§ 193

21.09.2023

Talousarviokehys 2024

5421/02.00.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 193

Lisätiedot

Talousjohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2024 talousarviokehysten.

Strategian toimeenpano-ohjelma valmistellaan siten, että kokonaisuuden avulla valmistettava talousarviokehys päättyy nollatulokseen. Valtion taholta tulevien uusien laskelmien huomioiminen ja niiden vaikutusten toteuttaminen strategian toimeenpano-ohjelmaan on mahdollista tehdä virkakoneiston toimesta viralliseen talousarvioehdotukseen.

Ympäristöterveydenhuollon osalta talousarviokehys valmistuu muun talousarviovalmistelun yhteydessä

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että

* kokouksessa pidettiin neuvottelutauko klo 12.54 - 13.30. Kirsi Leivonen, Ilkka Naukkarinen ja Tommi Härkönen poistuivat kokoustilasta neuvottelutauon ajaksi.

* Jertta Harinen poistui kokoustilasta klo 12.31 ja jatkoi osallistuen kokoukseen etäyhteydellä

* Matti Kämäräinen poistui kokoustilasta klo 13.31 ja jatkoi osallistuen kokoukseen etäyhteydellä.

* aluevaltuuston puheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen liittyi kokoukseen etäyhteydellä klo 13.34 tämän asian päätöksen jälkeen.

Selostus

Hyvinvointialuelain (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon

Aluehallitus

§ 193

21.09.2023

hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Aluehallitus on kokouksessaan 31.8.2023 § 166 hyväksynyt talousarvion 2024 aikataulun ja valmisteluperiaatteet. Vuoden 2024 talousarviokehystä on valmisteltu aluehallituksen hyväksyminen valmisteperiaatteiden mukaan siten, että talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien on oltava kokonaisuutena ylijäämäinen sekä vuoden 2024 talousarviossa tavoitellaan nollatulosta ja talouden on oltava tasapainossa vuoden 2025 loppuun mennessä. Lisäksi taloussuunnitelmavuosien osalta valmistelussa otetaan huomioon hyvinvointialueiden päivitettyihin tulossennusteisiin perustuva arvio rahoituslain (617/2021) § 10 mukaisesta jälkikäteistarkistuksesta, jossa jälkikäteisen huomioidaan hyvinvointialueiden yhteenlaskettu laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten erotus.

Valtiovarainministeriön (VM) huhtikuun alussa 2023 julkaiseman rahoituslaskelman perusteella Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2024 yleiskatteellinen valtion rahoitus tulisi olemaan 788,8 milj. euroa. VM on julkaissut uudet rahoituslaskelmat 31.8.2023, joissa rahoituslaskelmat on päivitetty vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla. Tällä hetkellä tiedetään, että elokuun lopussa julkaistuissa rahoituslaskelmissa on mahdollisesti epäselvyyksiä, joten seuraavan kerran VM julkaisee päivitettyt rahoituslaskelmat lokakuun toisella viikolla valtion talousarvioesityksen yhteydessä. Koska vuoden 2024 rahoituslaskelmien valmistelu on vielä kesken, niin Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen talousarviokehys ehdotetaan valmisteltavaksi huhtikuussa julkaistujen rahoituslaskelmien pohjalta.

Vuoden 2024 talousarvion valmisteluprosessi on kuvattu liitteessä olevassa taulukossa. Talousarvion valmistelun lähtökohtana on pidetty kuluvan vuoden talousarviota, jota on oikaistu tilinpäätösennusteella. Tällä on tarkoitus korjata aikaisempien vuosien palvelujen ostojen budjetointihaaste, jossa palvelujen ostojen määräraha on osoittautunut liian matalaksi.

Aluehallitus

§ 193

21.09.2023

Oikaistuun tilinpäätösennusteeseen on lisätty arvio henkilöstökustannusten kasvusta ja inflaation vaikutuksesta, joka on huomioitu valtion rahoituslaskelmien mukaisena. Tämä tarkoittaa, että tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen vuoden 2024 sopimusneuvottelut on sopeutettava enintään vastaavaan kulukehityksen tasoon. Lisäksi budjetissa on huomioitu valtion arvio palvelutarpeen kasvusta sekä muita lähtötason korjauksia. Palvelutarpeen kasvu on kohdennettu vuonna 2024 aloittaville uusille yksiköille. Muissa lähtötason korjauksissa on pääasiassa huomioitu vuonna 2023 talousarviosta poistuvia eriä. Muut erät puolestaan sisältävät vuodelle 2024 tulevat tuotehintojen tai asiakasmaksujen korotukset sekä ympäristöterveydenhuollon arvioidut budjettimuutokset.

Tehtyjen muutoksien jälkeen vuoden 2024 talousarviokehys muodostui 15 milj. euroa alijäämäiseksi. Aluehallituksen valmisteluperiaatteiden mukaan vuonna 2024 tavoitellaan nollatulosta, joten talousarvioon on sisällytettävä erillinen strategian toimeenpano-ohjelma, jonka avulla vuoden 2024 aikana saadaan aikaan taloudellista säästöä vähintään 15 milj. euroa muiden hyötyjen lisäksi. Näin ollen toimintatuottojen yhteismääräksi vuoden 2024 talousarviokehyksessä on muodostumassa 118,4 milj. euroon ja vastaavasti toimintakulujen yhteismääräksi 888,9 milj. euroa. Tämä tarkoittaa, että vuodelle 2024 toimintakulut voivat kasvaa ainoastaan 7,6 milj. euroa (0,9 %).

Strategian toimeenpano-ohjelman sisältöä on valmistelu yhdessä aluehallituksen nimittämän taloustyöryhmän kanssa. Valmistelun perusteella tulevaan TA24-kirjaan tullaan sisällyttämään pidemmän aikavälin (taloussuunnittelukausi) strategian toimeenpano-ohjelma, jossa mahdollisimman selkeästi tuodaan esille parannettavia prosesseja, joista erotellaan prosessiin tehtävät panostukset ja niistä saatavat hyödyt. Nämä tulokset on tarkoitus muuttaa euromääräisiksi ja prosesseille nimetään vastuuhenkilö ja seurattava mittari. Tavoitteena on, että strategian toimeenpano-ohjelman toteuttamisen jälkeen toimintamme ja taloutemme ovat tasapainossa.

Vuosikatteeksi talousarviokehyksessä on muodostumassa 15,0 milj. euroa, mikä tarkoittaa, että vuodelle 2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ei tule saamaan uutta lainanottovaltuutta. Seuraavan kerran lainanottovaltuutta on mahdollista saada taloussuunnitelmavuosien aikana, jos talouskehitys jatkuu suunnitelmien mukaisena.

Talousarviokehysten hyväksymisen jälkeen valmistellaan toimialuekohtaiset talousarviot, jotka tuodaan aluehallituksen käsittelyyn lokakuussa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon ensi vuoden rahoitus määräytyy vasta myöhemmin syyskuussa, joten lopullinen talousarvio

Aluehallitus

§ 193

21.09.2023

2024 tulee marraskuun lopulla aluehallituksen ja joulukuussa aluevaltuuston käsiteltäväksi. Lokakuussa valtio tulee julkaisemaan uudet rahoituslaskelmat, näillä saattaa olla merkittävä vaikutus vuoden 2024 talousarvion valmisteluun.

Talousarvionkehukseen sisältyvän strategian toimeenpano-ohjelman toteutukseen liittyy riski hyvinvointialueen kykyyn suoriutua kaikista lakisääteisistä velvoitteistaan. Palvelustrategian ja -verkon toimeenpano vaatii taloudellisia lisäpanostuksia, jotka eivät ainakaan heti näy taloudellisina säästöinä.

Liitteet

[9] Talousarviokehys 2024

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Juuan kunnan aluevalitus (1593/03.04.04.09/2023)
6725/00.01.02.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 194

Lisätiedot

Juristi Sakari Kela
sakari.kela@siunsote.fi
Puh. 013 330 8292

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää antaa hyvinvointialueen hallintosäännön 5 §:n 4 momentin 15 -kohdan nojalla asian selostusosassa esitetyn lausunnon Juuan kunnan valitukseen sekä pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen ja siihen liittyvän täytäntöönpanokieltovaatimuksen oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen, mikäli valitusta ei tätä ennen ole jätetty tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tapio Hämäläinen esitti päätökseen liitettäväksi seuraavan lausuman:

"Aluehallitus ymmärtää valittajan huolen hyvinvointialueen asukkaiden perusoikeuksien tasavertaisesta toteutumisesta. Aluehallitus myös tiedostaa palvelustrategian ja palveluverkon valmisteluun ja toteutukseen mahdollisesti liittyvät riskit koskien hyvinvointialueen asukkaiden yhdenvertaista kohtelua. Aluehallitus jatkaa palvelustrategian ja palveluverkon valmistelua ja toteutusta siten, että kaikissa kunnissa ja pitäjissä turvataan tavalla tai toisella lähilääkäripalvelut. Välttämätöntä on myös luoda mittarit, joilla seurataan lääkäripalvelujen toteutumista ja toimivuutta. Toteuttamisessa voidaan käyttää mm omalääkärijärjestelmää, ulkoistamista, yksityistä sektoria, ammatinharjoittajamallia ja soveltuvin osin tarvittaessa myös etälääkärimallia. Tärkeintä on turvata hoidon jatkuvuus."

Osmo Pirhonen kannatti Tapio Hämäläisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi tehdyn esittelijän ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, ja asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja -järjestykseksi seuraavaa: Esittelijän ehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA, ja Tapio Hämäläisen esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa ja -järjestys

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Auvinen, Elo, Heinonen, Kaita, Mustonen, Puruskainen-Saarelainen, Reijonen, Taponen, Tirkkonen) ja 2 EI-ääntä (Hämäläinen, Pirhonen).

Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 22.6.2023 § 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta, johon sisältyy myös palveluverkkosuunnitelma.

Päätöksestä Juuan kunta on tehnyt 31.7.2023 päivätyn aluevalituksen, joka esityslista liitteenä.

Itä-Suomen hallinto-oikeus kehottanut (Dnro 1593/2023) Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta antamaan lausuntonsa valitukseen 22.9.2023 mennessä.

Lausuntonaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialue esittää seuraavaa:

Päätöksen valituskelpoisuus

Hallinto-oikeus on lähetteessään pyytänyt hyvinvointialuetta esittämään oman näkemyksensä päätöksen valituskelpoisuudesta.

Hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta. Säännös on saman sisältöinen kuin kunnallisvalituksesta on säädetty kuntalain 136 §:ssä.

Kuntalain puolella oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että periaatelinjaukset, joita on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä, eivät ole valituskelpoisia ratkaisuja (Harjula, Prättälä, Kuntalaki, 2019, s. 933). Erityisesti palvelustrategiaa voidaan pitää sellaisensa periaatelinjauksena, joka ei ole hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan valituskelpoinen ratkaisu.

Palveluverkkosuunnitelman osalta Pohjois-Karjalan hyvinvointialue viittaa KHO:n taltioratkaisuun KHO 5.2.2015 T 272, jossa käsitelty asia keskeisiltä osiltaan rinnastuu valituksenalaisessa päätöksessä päätettyyn palveluverkkosuunnitelmaan:

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

Valtuusto oli päättänyt hyväksyä kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä hyvinvointineuvoloiden tulevaisuuden rakenteen vaiheittain pääosin keskitetyn rakennevaihtoehdon mukaisesti päätöksestä tarkemmin ilmenevin lisäohjein. Hallinto-oikeus arvioi, että valtuuston päätöksellä ei ollut sitovia oikeudellisia vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja toteuttamista koskevassa päätöksenteossa, vaikka valtuusto olikin päättänyt, että jatkovalmistelu perustuu yhteen kolmesta esitetystä palvelumallista. Valtuuston päätöstä oli siten pidettävä asian valmisteluun rinnastettavana periaatepäätöksenä, johon ei saa hakea muutosta valittamalla. Tämän johdosta valitus oli jätettävä tutkimatta. KHO ei muuttanut hallinto-oikeuden päätöstä.

Aluehallituksen päätöksen 13.6.2023 § 135 selostusosassa on todettu seuraavaa:

”Palvelustrategian ja -verkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen on määrä käynnistää palvelustrategian ja verkkosuunnitelman toimeenpanon suunnittelu. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian toimeenpano-ohjelma tullaan yhteensovittamaan hyvinvointialueen talous- ja investointi- sekä henkilöstösuunnitelmien kanssa.”

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 palveluverkkoa koskevasta suunnitelmasta rinnastuu em. KHO:n taltioratkaisussa kuvattuun tapaukseen, joskin jälkimmäisessä on ollut kyse kuntalain tulkinnasta. Palveluverkkoa koskevat lopulliset päätökset tapahtuvat hyvinvointialueen lakisääteisen talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Nämä päätökset ovat asian osalta lopullisia ja valituskelpoisia ratkaisuja. Aluehallitus on kokouksessaan 30.6.2023 § 142 päättänyt aluevaltuuston kokouksen 22.6.2023 § 44 päätöksen täytäntöönpanosta seuraavaa:

§ 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia
- käynnistetään toimeenpanon suunnittelu yhdessä aluehallituksen ja johtoryhmän kanssa talousarvion 2024 valmistelun aikataulussa

Palvelustrategia ja sen sisältämä palveluverkkosuunnitelma kattaa vuodet 2024 – 2038 ja se tulee toimimaan tulevana vuosina hyvinvointialueen muutosohjelmana tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi.

Aluevaltuuston päätökseen 22.6.2023 § 44 on liitetty valitusosoitus aluevalituksen tekemiseen. Hyvinvointialueuudistuksen osalta ei vielä ole ehtinyt muodostua oikeuskäytäntöä ja aiempi oikeuskäytäntö perustuu kuntalain pohjalta tehtyihin tulkintoihin. Asia on näin ollen tältä osin tulkinnanvarainen ja se on yhteiskunnallisesti erityisen merkittävä ja kansalaisten perusoikeuksiin kohdistuva. Näin olen jää lopulta hallinto-oikeuden arvioitavaksi, onko päätös valituskelpoinen ratkaisu. Sillä, että päätökseen on liitetty valitusosoitus, ei ole asiassa merkitystä. Oikeuskirjallisuudessa on vakiintuneesti katsottu, että valitusosoitus ei tuo valitusoikeutta sellaiseen päätökseen, josta ei saa lain mukaan valittaa

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

(Harjula-Prättälä: Kuntalaki, s. 969, Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 552). Valitusoikeus tai sen puuttuminen määräytyy asiaa koskevan lainsäädännön mukaan, tässä tapauksessa hyvinvointialuelain 140 ja 141 §:en mukaan. Aluevaltuusto ei voi muutoksenhakuohjauksella vaikuttaa valitusoikeuden tai sen käyttämisen edellytyksiin.

Mikäli hallinto-oikeus päättyy arvioinnissaan siihen, että kyse on ollut myös palveluverkon osalta asian valmistelusta, valitus tulee ensisijaisesti jättää kokonaisuudessaan tutkimatta.

Valituksenalainen päätös on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla 26.6.2023.

Täytäntöönpanokieltovaatimuksesta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue vastustaa täytäntöönpanokiellon määräämistä. Asian merkittävyys huomioiden hyvinvointialue pyytää hallinto-oikeutta ratkaisemaan täytäntöönpanokieltoasian mahdollisimman pikaisesti välipäätöksellä.

Järjestämislain (612/2021) 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

Palvelustrategia

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategian merkitystä perustellaan lain esitöissä seuraavasti (HE 241/2020 vp., s. 680):

Hyvinvointialue asettaisi palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet ja paikalliset olosuhteet. Palvelustrategian ensisijaisena tavoitteena olisi määritellä miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan hyvinvointialueen alueella.

Palvelustrategian tarkoituksena olisi tämän mukaisesti ottaa kantaa muun ohella palveluverkon toteutukseen, lähipalvelujen saatavuuteen ja toteutustapaan sekä yleisesti palvelujen saavutettavuuteen. Silloin kun palveluja kootaan suurempiin kokonaisuuksiin, hyvinvointialue voisi

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

palvelustrategiassa ottaa kantaa siihen, miten asukkaille turvataan näiden palvelujen saavutettavuus hyvinvointialueen alueen eri osissa asuville henkilöille.

Täytäntöönpanokiellon määrääminen tarkoittaisi sitä, että hyvinvointialue ei voisi toteuttaa sille lainsäädännössä säädettyä järjestämistehtävää. Vahvistettu palvelustrategia on perusteena moniin hyvinvointialueen kannalta välttämättömiin ratkaisuihin valtiovallan suuntaan (mm. investointisuunnitelman hyväksymismenettely).

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevalitus itsehallinnollisen yhteisön päätöksestä on ns. kassatorinen muutoksenhakekeino, joten hallinto-oikeus ei voi tehdä asiasisällöllistä ratkaisua asiassa, joka perustuisi tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Mikäli päätöstä rasittaisi laillisuusvirhe, hallinto-oikeus voi sen pelkästään kumota, jolloin asia tulisi uudelleen päätettäväksi itsehallinnon mukaisesti. Kuntien omistamat sotekiinteistöt on vuokrattu voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti aina 31.12.2025 saakka (osin 31.12.2024 saakka). Mikäli hallinto-oikeus kumoaisi aluevaltuuston päätöksen 22.6.2023 § 44, ja asia tulisi myöhemmin uudelleen päätettäväksi, aluevaltuuston alkuperäisen päätöksen jälkeen tehdyt täytäntöönpanotoimet eivät ole sellaisia, joita ei voisi palauttaa lähtötilanteeseen tai johonkin muuhun myöhemmin päätettävän palveluverkkosuunnitelman osoittamaan tilanteeseen. Näin ollen valitus ei käy hyödyttömäksi jo toteutettujen täytäntöönpanotoimien osalta. Täytäntöönpanokiellon määräämiselle ei ole perusteita.

Yleistä soteuudistuksesta ja hyvinvointialueen itsehallinnosta

Soteuudistuksen myötä julkishallintoon muodostui uusi itsehallinnon taso, hyvinvointialueet. Asukkaiden itsehallintoon perustuvien kuntien lisäksi hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia viranomaisia suhteessa valtioon ja kuntiin (HE 241/2020 vp. s. 344). 31.12.2022 saakka Pohjois-Karjalan maakunnan alueella sote-palveluiden järjestämisestä vastasi kuntayhtymä ja sen jäsenkunnat käyttivät omistajaohjauksellista valtaa kuntayhtymän toimintaan. Tämä tilanne muuttui 1.1.2023 järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle.

Yleisenä toteamuksena valituksessa estetyissä väitteissä korostuu entiseen kuntayhtymäaikaan kohdistuva kunnan omistajaohjaus, jolle ei enää ole sijaa 1.1.2023 lukien. Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio, jonka ylintä päätösvaltaa käyttää suorilla vaaleilla valittu aluevaltuusto.

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

Aluevaltuusto on 22.6.2023 § 44 päättäessään palvelustrategiasta ja -verkosta käyttänyt sille laissa säädettyä itsehallinnollista päätösvaltaa. Tämä on otettava huomioon ratkaistaessa valituksessa esitettyjä lukuisia eri väitteitä.

Laki edellyttää hyvinvointialueen laativan palvelustrategian ja palveluverkko on osa sitä. Asiaa ei tule tarkastella kuntarajojen mukaan vaan maakunnan asukkaiden tarvitsemien palvelujen näkökulmasta. Olipa palveluverkko millainen tahansa, niin jonkun kunnan maantieteellisellä alueella palvelupisteet joka tapauksessa sijaitsevat. Tätä ei kuitenkaan tule ratkaista kuntien intressien pohjalta vaan maakunnan asukkaiden tarpeista käsin.

Kunta hyvinvointialueen jäsenenä - asianosaisuus

Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan hyvinvointialueen **jäsen** on muiden muassa kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella.

Jotta kunta olisi **asianosainen** hyvinvointialueen toimielimessä käsiteltävässä asiassa, tulisi toimielimen päätöksen vaikuttaa *välittömästi* kunnan oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Pelkästään tosiasiallinen intressi ei vielä riitä asianosaisuuden perusteeksi, vaan intressin on oltava oikeudellinen (Kulla: Hallintomenettelyn perusteet, 2018, s. 149). Jäljempänä selostetulla tavalla kunnan omistamat sotekiinteistöt on jo vuokrattu hyvinvointialueelle aina 31.12.2025 saakka. Kunnalla ei siis ole ollut oikeudellista intressiä asiaan palveluverkkosuunnitelmasta päätettäessä. Tosiasiallinen intressi ei ole asianosaisaseman perusteeksi riittävä silloinkaan, kun se saattaa olla jonkun tahon kannalta merkityksellinen. Esimerkiksi pelkästään päätöksestä mahdollisesti seuraava epäsuora taloudellinen etu tai haitta ei sellaisenaan riitä tuottamaan asianosaisasemaa (Niemivuo – Keravuori: Hallintolaki, 2003, s. 147). Kunnalle hyvinvointialueen jäsenenä hyvinvointialuelain 142 §:ssä säädetty valitusoikeus ei myöskään tarkoita samaa kuin asianosaisuus.

Hyvinvointialueen palvelujen tuottamista koskeva päätös ei vaikuta hyvinvointialuelain 142.1 §:ssä tarkoitettulla tavalla välittömästi kunnan etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen, joten **kunta ei ole hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen tällaisessa asiassa**. Asiaa ei muuta se, että hyvinvointialue on voimaantulolain 22 §:n mukaisesti vuokrannut sote-kiinteistöt kunnalta. Hallituksen esityksessä voimaantulolaiksi (HE 241/2020 vp. s. 281) todetaan toimitilojen vuokraamisesta seuraavaa:

”Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvälillä asiassa.”

Esteellisyysväitteistä

Kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta asianosaisen asemassa, joten esteellisyys tulee arvioitavaksi valituksessa esitettyjen perusteiden osalta seuraavasti:

1. Onko asian valmistelun yhteydessä tehty sellaisia ratkaisuja, joista voi seurata jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa (HallintoL 28 § 1 mom. 5 -kohta, viimeinen virke)?
2. Onko asian valmisteluun osallistunut henkilöitä, joiden puolueettomuus muusta erityisestä syystä on vaarantunut (HallintoL 28 § 1 mom. 7 -kohta)?

Palvelustrategia on yleisluontoinen asiakirja, joka käsittelee pohjois-karjalaisille ihmisille tuotettavia palveluja. Siinä mielessä sen tarkoitus onkin tuottaa erityistä hyötyä kaikille maakunnan ihmisille, sen sijaan vahinkoa kenellekään sillä ei tavoitella. Kunnallishallinnon puolella muodostuneen oikeuskäytännön mukaan intressijäävi ei voi olla kyseessä sellaisessa tilanteessa, jossa tehtävä päätös koskee tasapuolisesti kaikkia sen vaikutuspiirissä olevia tahoja (esim. KHO 1986 II 33, 6.9.1994 T 3928 ja 23.9.2013 T 2996). Mikäli esteellisyys tulkittaisiin palvelustrategian osalta toisin, likipitään kaikki maakunnassa vaalikelpoiset luottamushenkilöt olisivat esteellisiä käsittelemään asiaa. Palvelustrategian merkittävyys huomioiden laaja kansalaiskeskustelu on jopa välttämätöntä, joten yleislausekejääviyskään ei voi tulla kysymykseen kenenkään luottamushenkilön osalta.

Palveluverkko on osa palvelustrategiaa ja sen osalta kyse on siitä, onko jollekin kunnalle odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa asian valmistelussa tehdyistä ratkaisuista ja onko joku kunnan luottamushenkilö ollut hyvinvointialueella käsittelemässä asiaa siten, että hän olisi ollut tässä ominaisuudessa esteellinen. Selvydeksi todettakoon, että hyvinvointialuelain 102 §:n mukaan aluevaltuustossa aluevaltuutetun esteellisyys määräytyy eri tavalla, aluevaltuutettu olisi esteellinen vain, mikäli päätös koskisi häntä *henkilökohtaisesti*, ja tästä ei valituksenalaisessa päätöksessä ja valituksessa ole kyse.

Ensisijaisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että palveluverkkoa koskevalla ratkaisulla ei ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa millekään kunnalle ja että valitus esteellisyysväitteiden osalta tulee hylätä jo tällä perusteella. Kuten valituksessakin todetaan, hyvinvointialue ja kunnat ovat voimaanpanolain nojalla jo tehneet toimitilojen vuokrauksesta vuokrasopimukset 31.12.2025 saakka. Tehtiinpä palveluverkosta minkäläinen päätös hyvänsä, niin tehdyt sopimukset pätevät yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Esteellisyyttä on arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa käsitellään

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

(Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 419). Näin ollen tulevaisuuslautakunnan käsitellessä asiaa, kiinteistöjen hallinnan osalta on olemassa hyvinvointialuetta ja kuntia sitova ja lakiin perustuva ratkaisu. Intressijäviä sovellettaessa on mahdoton ajatus, että asiaa tarkasteltaisiin päätöksen tekohetkellä jonkin tulevaisuudessa vuosien kuluttua mahdollisesti syntyvän seikan perusteella. Tulevaisuuslautakunnan aloittaessa asian valmistelun 13.12.2022, kuntien kiinteistöomaisuutta koskevat vuokrasuhteet on jo ratkaistu kolmen vuoden ajaksi. Mikä tahansa kuviteltavissa oleva hyöty tai vahinko ei riitä esteellisyysperusteeksi, hyödyn tai vahingon on oltava *erityistä*. Voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti hyvinvointialue voi itsehallintonsa nojalla päättää jatkaa tai olla jatkamatta kuntien kanssa tehtyjä vuokrasopimuksia 31.12.2025 jälkeen. HE 241/2020 vp. s. 281:

”Hyvinvointialueen ja kunnan välillä solmittaisiin kunnan omistamien, sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen käytössä olevien toimitilojen hallinnasta vuokrasopimus siten, että se olisi voimassa vähintään 31.12.2025 saakka. Kunnilla ja hyvinvointialueella olisi siten kolme vuotta aikaa sopeutua uuteen tilanteeseen ja sen seurauksena syntyviin muutoksiin. Hyvinvointialueelle olisi yksipuolinen oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloa vielä vuodella ja sen tulisi ilmoittaa tämän oikeutensa käyttämisestä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaolon päättymistä. Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvälillä asiassa.”

Kun vielä huomioidaan voimaanpanolain 43 ja 44 §:ssä kunnille säädetty oikeus saada korvaus valtiolta omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista, voidaan todeta, että toimipisteverkkoa koskevasta ratkaisusta ei ole odotettavissa millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Mikäli hallinto-oikeus vastoin edellä lausuttua katsoisi, että palveluverkkoa koskevasta ratkaisusta voisi olla jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa, todettakoon lisäksi seuraavaa:

Valitus kohdistuu tulevaisuuslautakunnassa tehtyyn valmisteluun, joka on kirjattu valituksen liitteenä 1 olevan aluevaltuuston pöytäkirjan sivuilla 75 – 102.

Esteellisyyttä on arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa on käsitelty ja ratkaistava esteellisyyttä koskevat kysymykset sen mukaan mitä asiassa on kulloinkin oltu päättämässä.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksen 13.12.2022 § 51 kirjauksista ilmenee, mistä asiassa on ollut kyse ja mikä asiakirja palvelustrategia ja siihen liittyvä palveluverkkosuunnitelma on. Lautakunta on päättänyt

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

kokouksessaan palvelustrategian valmistelun periaatteista ja asian etenemisestä. Asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksissa 15.2. ja 15.3.2023 asiaa on jatkotyöstetty niiden teemojen osalta, jotka oli edellisissä kokouksissa käsitelty. Edelleenkin asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 12.4.2023 asia on edennyt siihen vaiheeseen, että palveluverkosta on laadittu useita eri vaihtoehtoja, skenaariot 1 – 3. Skenaariot kuvaavat niitä mahdollisia vaihtoehtoja, joiden mukaisesti palveluverkko voitaisiin rakentaa. Valmistelu ei siis ole tähdännyt vielä tässä vaiheessa johonkin tiettyyn malliin, vaan kaikki vaihtoehdot ovat olleet avoimia. Esimerkiksi skenaario 3 vastaa lähinnä nykytilaa ja esimerkiksi Juuassa ja Tohmajärvellä olisi sen mukaisesti lähipalvelupiste. Ei voida osoittaa, että vaihtoehtoisista ratkaisuista seuraisi jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Valmistelun pohjalta laaditut vaihtoehtoiset mallit on tämän kokouksen jälkeen lähetetty laajalle lausuntokierrokselle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 26.4.2023 on päätetty jatkaa edellisessä kokouksessa päätettyä lausuntoaika.

Ensimmäinen vaihe käsittelyketjussa, jonka osalta voidaan edes teoreettisesti arvioida mahdollista esteellisyyttä, on tulevaisuuslautakunnan kokous 2.6.2023. Vasta tässä kokouksessa on ensimmäisen kerran otettu kantaa eri vaihtoehtojen välillä. Tätä edeltävä valmistelu on tähdännyt puhtaasti siihen prosessiin, jonka pohjalta ratkaisua valmistellaan.

Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio ja sen luottamushenkilöt on asetettu tehtäviinsä demokraattisen prosessin myötä.

Hyvinvointialueen palvelustrategia ja siihen liittyvä palveluverkkoratkaisu on lakisääteinen asia. Kuinka tulevaisuuslautakunnassa oltaisiin voitu 13.12.2022 todeta se, ketkä luottamushenkilöistä olisivat esteellisiä, kun asiaa alettiin valmistella täysin puhtaalta pöydältä ilman mitään ennalta asetettua näkemystä päätöksen sisällön suhteen? Kun vielä huomioidaan, että palvelustrategia ja -verkkoratkaisu tulee koskemaan yhtäläisesti kaikkia pohjois-karjalaisia sote-palvelujen käyttäjiä, olisi demokraattisen päätöksenteon kannalta täysin kestävä ratkaisu ryhtyä pelkästään oletusten varassa lähtemään rajaamaan luottamushenkilöitä pois asian valmistelusta. Huomattava osa hyvinvointialueen luottamushenkilöistä on samalla myös kuntien luottamushenkilöitä.

Kuten edellä on esitetty, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo ensisijaisesti, että millekään kunnalle ei ratkaisusta ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa, jolloin esteellisyys ei ylipäätään voi tulla kyseeseen hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitetulla tavalla. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä ei juurikaan lainvalmistelussa pohdittu päätöksentekomenettelyihin liittyviä asioista, vaan oletettiin niiden järjestyvän hallintolain ja kuntalain pohjalta vakiintuneen oikeuskäytännön myötä. Kuntaliitto ja sittemmin Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy lanseerasi hyvinvointialueuudistuksen valmisteluvaiheessa *varovaisuusperiaatteeksi* kutsutun ohjeen, joka suosittaa esteellisyyden huomioimista päätöksenteossa. Tätä periaatetta noudattaen asian virkamiesvalmistelussa suositettiin, että tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 2.6.2023 ei osallistuisi sellaisia luottamushenkilöitä, jotka samalla ovat hyvinvointialueen kuntien kunnanhallitusten jäseniä tai varajäseniä. Vastaavalla tavalla suositeltiin aluehallituksen kokouksen 13.6.2023 § 135 osalta. Kokouspöytäkirjoista voidaan todeta, että näin on myös toimittu. Näihin kokouksiin ei ole osallistunut kunnanhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Valituksen sivulla 11 väitetään, että esteellisiä olisivat myös tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 läsnä olleet kuntien valtuustojen puheenjohtajistoihin kuuluvat luottamushenkilöt. He eivät kuitenkaan ole hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitettuja väitetyn intressentin tahon hallituksen tai hallitoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäseniä. Ilmeisesti tämän osalta valituksessa tarkoitetaan em. lainkohdan 7 -kohdassa tarkoitettua ns. yleislausekejäviyyttä. Todettakoon, että valituksessa ei millään tavalla perustella sitä erityistä syytä, minkä vuoksi puheenjohtajistoon kuuluvien osalta luottamus muusta syystä vaarantuisi. Yleislausekkeessa mainittu erityinen syy rinnastuu merkittävyydeltään muihin konkreettisiin esteellisyysperusteisiin (Mäenpää, Hallinto-oikeus, 2023, s. 412). Näin ollen yleislausekejäviyyteen ei riitä se, että joku on jossakin asemassa. Tulee voida osoittaa se, että hän olisi toiminut tuossa asemassaan sellaisella tavalla, josta seuraisi luottamuksen vaarantuvan hänen puolueettomuuteensa. Tällaista ei valituksessa ole osoitettu, joten valitus tältä osin on hylättävä. Sama koskee myös muita luottamushenkilöitä, joiden valituksessa väitetään olleen esteellisiä yleislausekejäviyyden perusteella.

Hallinto-oikeus on saatteessaan edellyttänyt hyvinvointialueen hankkivan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen osallistuneiden ja esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnot. Lausunnot toimitetaan hallinto-oikeudelle muun aineiston ohessa. Esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnoista ei ilmene seikkaa, joiden vuoksi heidän

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

puolueettomuutensa voitaisiin katsoa muusta erityisestä syyistä vaarantuneen.

On täysin mahdollista, että esteellisyys konkretisoituu asian käsittelyn ollessa vireillä. Esimerkiksi päätöskokouksessa tehdään kannatettu ehdotus, josta johtuen joku luottamushenkilö tulee esteelliseksi kesken asian käsittelyn. Tässä tapauksessa asiaa on käsitelty viidessä kokouksessa, jossa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta ei voi seurata millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa. 2.6.2023 kokouksessa tilanne on ollut toinen, siinä on päätetty esittää aluehallitukselle konkreettista ratkaisua, skenaario 2 b:tä. Sen osalta voidaan ajatella, että ratkaisusta voisi olla teoreettisesti ajateltuna jollekin kunnalle hyötyä tai vahinkoa ja josta seuraten intressentin tahon hallituksen jäsenet ja varajäsenet voisivat olla esteellisiä. Tämä ei kuitenkaan voine tässä tapauksessa tulla kyseeseen edellä selostetuista syyistä johtuen, koska konkreettista oikeudellista intressiä asiaan ei millään kunnalla ole.

Tässä tapauksessa esteellisyyden arvioiminen valituksessa esitetyin perustein on suomalaisessa oikeuskäytännössä uusi asia. Kyse on itsehallinnollisen organisaation toisen itsehallinnollisen organisaation päätöksestä tekemästä valituksesta. Vaalikelpoisuussäännökset eivät huomioi kunnan ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden kaksoisroolin mukanaan tuomia tulkintatilanteita. Soteuudistuksen yksi keskeisimmistä tavoitteista on kansanvaltaisuuden ja demokratian lisääminen. Luottamushenkilöt saavat mandaattinsa suoran vaalin perusteella. Luottamushenkilön tulee edistää hyvinvointialueen ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Päätöksentekomenettelyä koskevat väitteet

Hyvinvointialueen kokousmenettelyissä noudatetaan kunnallishallinnossa muotoutunutta juoksevaa ja täydentyvää pöytäkirjamenettelyä. Asiaa on käsitelty kuudessa tulevaisuuslautakunnan kokouksessa, kerran aluehallituksessa tulevaisuuslautakunnan valmistelun pohjalta ja lopulta aluevaltuustossa 22.6.2023. Asian kaikki käsittelyvaiheet on luettavissa lopullisesta aluevaltuuston pöytäkirjasta.

Aluehallituksen yksimielinen esitys 22.6.2023 § 44 aluevaltuustolle on seuraava:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan palvelustrategian ja siihen sisältyvän palveluverkkosuunnitelman (vaihtoehto 2 b) täydennettynä seuraavasti:..

1) palvelustrategia-asiakirjassa korvataan termit 'soteasema' ja 'liikkuva palvelu' termillä 'liikkuva lähipalvelu'

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

- 2) liikkuvat lähipalvelut järjestetään pääsääntöisesti laajan palvelun soteasemien toimesta tarkoituksen mukaisissa toimitiloissa ja toimintamalleilla
- 3) asukkaiden palvelutarpeeseen perustuvat liikkuvat lähipalvelut järjestetään kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin, joissa ei ole laajan palvelun soteasemaa (Heinävesi, Juuka, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi)
- 4) palvelustrategian s. 29 kuva 7 poistetaan
- 5) palvelustrategia asiakirja muokataan vastaamaan edellä esitettyjä muutoksia.

Päätöksen perustelut muodostuvat kokouspöytäkirjan selostusosissa esitetyistä seikoista, jotka tässä tapauksessa ovat hyvinkin laajat. Kyseessä ei ole asianosaisasia, joten hallintolain 44 §:ssä säädetyt asianosaiseen liittyvät päätöksen sisältövaatimukset eivät tule sovellettaviksi.

Aluevaltuuston lopulliseksi päätökseksi tuli lopulta aluehallituksen esitys kohtaan 3 tehdyllä lisäyksellä ”... liikkuvat lähipalvelut järjestetään *kiinteään toimipisteeseen* kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin...” Väite siitä, että päätös olisi epäselvä tai siitä ei ilmenisi miten asia on ratkaistu ei pidä paikkaansa. Päätös on tulevaisuuslautakunnan 2.6.2023 § 66 esittämä skenaario 2b, lisättynä aluehallituksen 13.6.2023 § 135 päätöksessä täydennetyllä 5 -kohtaisella luettelolla, ja joista aluevaltuusto lopullisessa päätöksessään täydensi 3 -kohtaa kahdella sanalla, ”*kiinteään toimipisteeseen*”.

Vielä valituksessa väitetään itse päätöksen tapahtuneen menettelyltään virheellisesti.

Hallinto-oikeudelle on toimitettu videotallenne kokouksen kulusta. Tiivistetysti päätöksentekomenettely tapahtui seuraavasti, kellonajat videotallenteen aikajanalta:

- puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi (44:30)
- puheenjohtaja toteaa palveluverkkoon tehdyt kannatetut vastaesitykset aluehallituksen pohjaesitykseen (46:12)
- puheenjohtaja tekee äänestysesityksen (46:45), jonka aluevaltuusto hyväksyy
- ensin äänestetään pohjaehdotuksesta eniten poikkeavan kahden kannatetun vastaehdotuksen välillä (Keskustan valtuustoryhmä – Auvinen), Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- sitten äänestetään edellisen äänestyksen voittaneen ehdotuksen ja Sari Huovisen ehdotuksen välillä – Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- jäljellä on aluehallituksen pohjaesitys ja aiemmissä äänestyksissä voittanut Keskustan valtuustoryhmän ehdotus

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

- puheenjohtaja tiedustelee aluevaltuustolta, voidaanko Keskustan valtuustoryhmän ehdotus hyväksyä aluevaltuuston yksimieliseksi kannaksi (56:00)
- Kukaan aluevaltuutetuista ei vastusta puheenjohtajan esittämää menettelytapaa, joten puheenjohtaja toteaa Keskustan valtuustoryhmän ehdotuksen tulleen yksimielisesti aluevaltuuston päätökseksi (57:35).

Aluevaltuuston päätöksenteko on tapahtunut kokouksessa normaalin parlamentaarisen päätöksentekomenettelyn ja hyvinvointialueen hallintosäännön (117 §) mukaisesti, eikä sitä rasita mikään muotovirhe. Kahden äänestyksen jälkeen vastakkain on lopulta ollut aluehallituksen pohjaesitys ja Keskustan valtuustoryhmän ehdotukseksi nimetty muutosehdotus. Kun aluevaltuusto on ollut tässä vaiheessa yksimielisesti Keskustan muutosehdotuksen kannalla, puheenjohtaja on voinut todeta sen aluevaltuuston päätökseksi. Asiassa ei enää ole tarvinnut äänestää aiemmissä äänestyksissä voittanutta ehdotusta pohjaehdotusta vastaan. Tästä KHO 1971 II 39:

Valtuuston kokouksessa oli tehty kunnanhallituksen ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus. Valtuuston puheenjohtajan tiedusteltua kukaan valtuutetuista ei ollut ilmoittanut kannattavansa kunnanhallituksen ehdotusta. Enemmän äänestyksen toimittaminen näiden ehdotusten välillä katsottiin tarpeettomaksi.

Valitus tulee hylätä päätöksentekoon liittyvien väitteiden osalta.

Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Kuten edellä on osoitettu, kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen. Tästä johtuen asiassa ei tule sovellettavaksi hallintolain 6 luvussa asianosaisasemaan liittyvät säännökset. Muiden kuin varsinaisten asianosaisten vaikutusmahdollisuuksista säädetään hallintolain 41 §:ssä sekä erityisesti hyvinvointialuetta koskien hyvinvointialuelain 29 ja 34 §:issä.

Tulevaisuuslautakunta on kokouksessaan 12.4.2023 § 41 päättänyt seuraavaa:

Tulevaisuuslautakunta päättää käynnistää liitteenä olevasta palvelustrategialuonnoksesta lausuntokierroksen, joka kestää 2.5.2023 saakka. Lausuntokierros on kaikille avoin ja lausuntopyyntö julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivulla. Erikseen lausuntopyynnot lähetetään alueen kunnille ja hyvinvointialueen toimielimille. Asukkaille ja henkilöstölle avataan kohdennetut kyselyt.

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen yhteydessä kertynyt aineisto on liitetty aluevaltuuston kokouksen pöytäkirjan 22.6.2023 § 44 liitteiksi 38 – 42. Kuntien lausunnot on koostettu liitteeksi 40. Juuan kunnan lausunto liitteen 40 sivuilla 60 – 66.

Pöytäkirjan liitteenä oleva dokumentaatio osoittaa, että alueen asukkaille, hyvinvointialueen työntekijöille, vaikuttamistoimielimille ja muille toimielimille sekä kunnille on varattu vaikutusmahdollisuudet asian valmistelussa ja vaikuttamismahdollisuus on myös toteutunut. Esimerkiksi asukkailta on saatu yhteensä 2108 kannanottoa. Kansalaisadressissa on 9240 allekirjoittajaa. Joidenkin kuntien pyynnöstä lausuntoaikaa jatkettiin kahdella viikolla. Asiaa tulevaisuuslautakunnalle valmistelleet viranhaltijat ovat erikseen kiertäneet kaikki hyvinvointialueen kunnat. Strategiajohtaja ja muutosjohtaja tapasivat Juuan kunnan edustajat 17.4.2023 ja kunnan puolelta tapaamiseen osallistuivat kunnan virkamies- ja luottamushenkilöjohto. Hyvinvointialueen puolelta lähetetyssä tapaamispyynnössä lausuttiin seuraavaa:

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelu on alkanut ja tavoitteena on asiakirjojen hyväksyminen kesäkuun aluevaltuuston kokouksessa. Tarkoitus on, että tulevaisuuslautakunta päättäisi ensimmäisistä luonnoksista kokouksessaan 12.4.2023, jonka jälkeen asiakirjoista avautuu avoin lausuntokierros 2.5.2023 saakka.

Tulemme pyytämään alueen kunnilta lausuntoa asiaan. Tulemme mielellämme lausuntokierrosvaiheessa esittelemään luonnosversioita ja käymään asiasta keskustelua kunnan johdon kanssa.

Vierailut kunnissa on aikataulutettu viikolle 16. Alla ohjelma jonka mukaan kierrämme kuntia. Osalla vierailuista olemme mukana molemmat ja osalla vain toinen meistä.

Toivomme, että alla olevat ajat sopivat teille. Aikataulu on melko tiukka ja vierailut suunniteltu liikkumisen kannalta järkeviksi kokonaisuusiksi. Voitte päättää itse teiltä osallistuvat henkilöt.

Valituksessa on viitattu hyvinvointialuelain 14 §:ssä säädettyyn hyvinvointialueen ja kuntien neuvotteluun. Edellä kuvattu neuvottelukierros kuntien kanssa ei liity 14 §:ssä säädettyyn neuvotteluelvoitteen. Se on liittynyt kunnille varattuun vaikutusmahdollisuuksien toteuttamiseen palvelustrategiaa ja -verkkoa koskevassa päätöksenteossa. Lain 14 §:ssä tarkoitettua neuvottelumekanismia ollaan rakentamassa erillisellä sopimuksella, joka on luonnosvaiheessa. Luonnoksen kohdassa 2 kuvataan yhteistyötä seuraavasti:

”Tässä sopimuksessa sovimme osapuolten välisestä yhteistyöstä, strategisen ja operatiivisen tason, hyvinvointikoordinaattoriverkoston sekä alueellisten

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

kumppanuusryhmien ja Pohjois-Karjalan hyvinvoinnin kumppanuusryhmän yhteistyörakenteista ja vastuutahoista.

Asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien sopimuspuolten yhteinen tehtävä.”

Todettakoon vielä, että lausuntopalaute on johtanut konkreettisiin muutoksiin kaavaillun toimipisteverkon rakenteessa. Alkuperäisen skenaario 2 tarkentui tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 versioon 2 b. Lautakunnan pöytäkirjassa asiaa perustellaan seuraavasti:

Käytettävissä olevat asiakkaiden ja potilaiden palvelutarvetta koskevat tiedot, henkilöstön saatavuutta ja taloutta koskevat tiedot sekä saatu lausuntopalaute huomioiden tulevaa palveluverkkoa on järkevää kehittää skenaario kahden pohjalta. Tämä malli on selkeästi kompromissi palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden välillä. Malli on vaikuttavuusarvion mukaan vain hieman skenaario yhtä heikompi. Talouden osalta tämä skenaario on n. 3 milj. € kalliimpi kuin edullisin vaihtoehto. Saadun palautteen mukaan lähellä olevat palvelut ovat kuitenkin kansalaisten kannalta niin tärkeitä, että suurempi kustannus on perusteltu.

Väite kuulemiseen ja vaikuttamiseen liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnistä ei pidä paikkaansa ja valitus on näin ollen hylättävä.

Perusoikeusnäkökulma – päätöksen aineellisoikeudellinen lainmukaisuus

Valituksen sivuilla 23-24 viitataan perusoikeuksien supistumiseen siitä näkökulmasta, että valituksenalaisessa päätöksessä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita keskitetään niille paikkakunnille, jossa toimii yksityiset palvelut ja vähennetään niiltä paikkakunnilta, jossa yksityisiä vaihtoehtoja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille ei ole lainkaan. Lisäksi valituksessa annetaan ymmärtää, että liikkuvien lähipalvelujen myötä lähipalveluita supistettaisiin.

Valitus perusoikeuksien supistamisen osalta perustuu virheellisiin olettimiin.

Suomen perustuslain (731/1999) 19 § 3 momentti velvoittaa julkisen vallan turvaamaan jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Tätä velvoitetta täsmennetään mm sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:ssä, joka määrää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Lisäksi saman järjestämislain 22 § velvoittaa hyvinvointialueita ottamaan toiminnassaan sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet ja valtioneuvoston asettamat talouden finanssipoliittiset tavoitteet. Edelleen järjestämislain 40 § edellyttää, että hyvinvointialueen on

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Em lisäksi myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 § edellyttää, että terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Palveluverkkosuunnitelman taustamateriaaleissa on kuvattu laajasti, mitä termillä lähipalvelu ja liikkuva lähipalvelu konkreettisesti tarkoitetaan. Myös THL on julkaisussaan (Raportti 43/2010) määritellyt lähipalvelun, sekä kuvannut erilaisia tapoja tuottaa lähipalvelua. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset käsitteet (THL, Kanta 1.11.2011) -sanasto määrittelee lähipalvelun: *”Palvelu, jota annetaan asiakkaan päivittäisessä elinympäristössä tai tarjotaan asiakkaille helposti saavutettavana sähköisenä palveluna”* ja *”Osa sosiaali- ja terveyspalveluista on perusteltua järjestää lähipalveluina joko palvelun luonteen vuoksi (esim. kotihoito) tai siksi, että asiakkaat tarvitsevat niitä usein tai toistuvasti. Lähipalvelu voidaan toteuttaa esimerkiksi liikkuvassa suunhoidon yksikössä tai rokotusbussissa lähellä asiakasta.”* Liikkuvan lähipalvelun käsitteellä tarkoitetaan lähipalvelua, joka tuodaan lähelle kauempaa. Perusoikeuksien näkökulmasta merkityksellisempää on, että palvelua on tarjolla, eikä suinkaan se, tuotetaanko sitä entisestä terveysasema -nimisestä rakennuksesta. Perusoikeuksien toteutuminen ei ole sellaisenaan sidoksissa kiinteistöön tai palvelujen tuottamistapaan, vaan sen sijaan riittävän palvelutason tarjoamiseen, kun muutoin monien eri lakien ja asetusten asettamat edellytykset toteutuvat. Liikkuva lähipalvelua ei siten voida huolellisen palveluverkkosuunnitelman päätöksentekomateriaaliin perehtymisen perusteella todeta olevan palvelujen heikentämistä, vaan pikemminkin niiden saatavuuden parantamista.

Palveluverkkosuunnitelmalla nimenomaisesti parannettaisiin palvelujen monien eri tuotantotapojen myötä saatavuutta koko alueella palvelutarvetta vastaten. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue pyrkii kaikin käytettävissä olevin keinoin jo nyt turvaamaan perusoikeuksien toteuttamista, ostamalla käytännössä kaikkea palvelua, mitä sen hankintalain puitteissa on mahdollista ostaa, mutta tästä huolimatta tällä hetkellä sote-ammattilaisia Suomessa ei ole tarpeeksi saatavilla jokaiseen pieneen taajamaan. Lähivuosina sote-ammattilaisten määrä on voimakkaasti vähenevä mm. eläköitymisen myötä ja lähivuosien tilanne on paheneva. Perusoikeuksien ja lain velvoitteiden täyttämiseksi lähitulevaisuudenkin tarpeisiin palvelutuotannon on uudistuttava. Lisäksi ammattilaisista moni haluaa itse enemmän toimia suuremmissa työyksiköissä, joissa työn kuorma on hallittua ja moniammatillinen yhteistyö, sekä laadukas ammattilaisen työn tekeminen on tosiallisesti mahdollista. On tärkeä tiedostaa, että valvovat viranomaiset ovat

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

asettaneet vaatimuksia mm. uransa alkuvaiheessa toimivien ammattilaisten ohjaamiselle ja työn seurannalle, mitkä eivät aina ole mahdollisia pienten paikkakuntien pienissä yksiköissä. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmassa ei enää katsota palvelujen tuottamista entisajan kuntarajojen mukaan, vaan palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta tarkastellaan alueellisesti, mahdollistaen myös maaseutumaisen alueen asukkaiden palvelujen kehittämistä.

Edellä kuvattujen syiden vuoksi ja nimenomaan palvelujen tuottamisen turvaamiseksi, ja jotta perusoikeuksia voidaan alueen asukkaille yhdenvertaisesti turvata, palveluita tuotaisiin palveluverkkosuunnitelman mukaisella tavalla laajan palvelun sote-asemilta ympäröiviin maaseutumaisen alueen taajamiin suuremmilta sote-asemilta ja samaan aikaan mahdollistettaisiin alueellisina palveluina jopa palvelujen laajempia sote-asemien aukioloaikoja. Tällainen toiminta edellyttää työvuorosuunnittelunkin perusteella suurempia toimintayksiköitä.

Jotta palvelut voidaan tuottaa useiden eri lakien edellyttämällä tavalla laadukkaasti, asiakas- ja potilasturvallisesti, perusoikeuksia kunnioittaen, palvelutuotannon tuottamistapojen tulee mahdollistaa täyttää näiden lakiin ja valvovien viranomaisten asettamat vaatimukset. Myös asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta perusoikeuksia voidaan parhaiten toteuttaa suuremmista yksiköistä palveluita tuottaen. Moniammatillinen työ on alueen asukkaan kannalta todennäköisimmin ja sujuvimmin järjestettävissä suuremmista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita tarjoavista yksiköistä, joista palveluita voidaan siis järjestää palveluverkkosuunnitelmassa kuvatuin tavoin, ammattilaisten liikkuesa lähemmäs kansalaisten luontaisia liikkumisalueita. Palvelutuotantomallin on myös muututtava sote-ammattilaisten vajeen ja samanaikaisen palvelutarpeen kasvun, sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden kohentamisen vuoksi, jotka osaltaan edistävät perusoikeuksien toteutumista. Lisäksi luopumalla tarkoitukseen nähden ylisuurista toimitiloista ja käyttämällä siitä säästyvä euromäärä palvelutuotannon monipuolistamiseen pikemminkin parannetaan palvelujen monikanavaista saatavuutta, ja varmistetaan palvelujen saatavuutta alueella lainsäätäjän edellyttämällä tavalla.

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on kuvattu myös ne palvelujen tuottamisen kriteerit, jolla – sote-aseman rakennuksen sijainnista riippumatta – palveluita tullaan tuomaan aiempaa yhdenvertaisemmin lähipalveluna eri palvelutuotannon keinoin alueen asukkaiden tarpeeseen. Liikkuvilla lähipalveluilla tuodaan palvelujen tarvetta vastaten palveluita kuntalaisten lähelle, esimerkiksi varhaiskasvatukseen, kouluille, taajamiin missä asiakkaiden liikkumista muutoinkin tapahtuu, mutta toisaalta tuottamispaikka voi olla muu kuin vuosikymmeniä sitten tarpeettoman

Aluehallitus

§ 194

21.09.2023

suureksi rakennettu, usein elinkaarensa loppupuolella oleva nykyinen terveysasema. Vanhat tilat eivät mahdollista useinkaan moniammatillisen työn kehittämistä moderniksi sosiaali- ja terveysasemaksi. Perusoikeuksien toteutumisen kannalta palveluverkkosuunnitelman mukaiset palvelujen tuottamistavat todennäköisimmin mahdollistaisivat alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumisen. Merkittävässä roolissa tässä on palveluverkkosuunnitelman palvelujen tuottamisen kriteerien yhdenmukaistaminen ja niiden avoin esittäminen. Suunnitelmassa esitetyt kriteerit perustuvat myös ajan kuluessa muuttuvaan väestön alueelliseen palvelutarpeeseen.

Siten on ilmeistä, että valittaja ei ole riittävällä huolellisuudella perehtynyt palvelujen tuottamisen suunnitelmaan ja tavoitteisiin nimenomaisesti parantaa alueen palveluita, palvelujen tuotantopaikasta riippumatta. Rakennusriippumattomuus ennemmin vahvistaa perusoikeuksien toteutumista aiempaa yhdenvertaisemmalla tavalla. Julkisen vallan on turvattava palvelut, jota se valtion antamalla rahoituksella ja asetetuilla vaatimuksilla parhaan kykynsä mukaisesti pyrkii toteuttamaan alueensa asukkaiden palvelujen tuottamisen turvaamiseksi.

Edellä kuvatuin seikkojen perusteella valituksessa esitetty väite perusoikeuksien heikentämisestä on perusteeton ja valitus tulee hylätä.

Yhteenveto

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 § 44 ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen valituksessa esitetyin perustein, joten se on hylättävä, mikäli valitusta ei jätetä kokonaan tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Liitteet

- [10] Lausuntopyyntö (1593/03.04.04.04.09/2023) Juuan kunnan valitukseen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto 22.6.2023 § 44: Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia - Itä-Suomen hallinto-oikeus
- [11] Valitus - Aluevalitus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 22.6.2023 antamaan päätökseen § 44 - Juuan kunta
- [12] Pöytäkirjan ote §135 - Lausuntopyyntö (1593/03.04.04.04.09/2023) Juuan kunnan valitukseen
- [13] Sähköpostisaate 31.7.2023 - Lausuntopyyntö (1593/03.04.04.04.09/2023) Juuan kunnan valitukseen

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

**Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Tohmajärven kunnan aluevalitus
(1597/03.04.04.04.09/2023)
6725/00.01.02.01/2023**

Aluehallitus 21.09.2023 § 195

Lisätiedot

Juristi Sakari Kela
sakari.kela@siunsote.fi
Puh. 013 330 8292

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää antaa hyvinvointialueen hallintosäännön 5 §:n 4 momentin 15 -kohdan nojalla asian selostusosassa esitetyn lausunnon Tohmajärven kunnan valitukseen sekä pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen ja siihen liittyvän täytäntöönpanokieltovaatimuksen oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen, mikäli valitusta ei tätä ennen ole jätetty tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tapio Hämäläinen esitti päätökseen liitettäväksi seuraavan lausuman:

"Aluehallitus ymmärtää valittajan huolen hyvinvointialueen asukkaiden perusoikeuksien tasavertaisesta toteutumisesta. Aluehallitus myös tiedostaa palvelustrategian ja palveluverkon valmisteluun ja toteutukseen mahdollisesti liittyvät riskit koskien hyvinvointialueen asukkaiden yhdenvertaista kohtelua. Aluehallitus jatkaa palvelustrategian ja palveluverkon valmistelua ja toteutusta siten, että kaikissa kunnissa ja pitäjissä turvataan tavalla tai toisella lähilääkäripalvelut. Välttämätöntä on myös luoda mittarit, joilla seurataan lääkäripalvelujen toteutumista ja toimivuutta. Toteuttamisessa voidaan käyttää mm omalääkärijärjestelmää, ulkoistamista, yksityistä sektoria, ammatinharjoittajamallia ja soveltuvin osin tarvittaessa myös etälääkärimallia. Tärkeintä on turvata hoidon jatkuvuus."

Osmo Pirhonen kannatti Tapio Hämäläisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi tehdyn esittelijän ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, ja asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja -järjestykseksi seuraavaa:

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

Esittelijän ehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA, ja Tapio Hämäläisen esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Auvinen, Elo, Heinonen, Kaita, Mustonen, Puruskainen-Saarelainen, Reijonen, Taponen, Tirkkonen) ja 2 EI-ääntä (Hämäläinen, Pirhonen).

Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 22.6.2023 § 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta, johon sisältyy myös palveluverkkosuunnitelma.

Päätöksestä Tohmajärven kunta on tehnyt 1.8.2023 päivätyn aluevalituksen, joka esityslista liitteenä.

Itä-Suomen hallinto-oikeus kehottanut (Dnro 1597/2023) Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta antamaan lausuntonsa valitukseen 22.9.2023 mennessä.

Lausuntonaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialue esittää seuraavaa:

Päätöksen valituskelpoisuus

Hallinto-oikeus on lähetteessään pyytänyt hyvinvointialuetta esittämään oman näkemyksensä päätöksen valituskelpoisuudesta.

Hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta. Säännös on saman sisältöinen kuin kunnallisvalituksesta on säädetty kuntalain 136 §:ssä.

Kuntalain puolella oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että periaatelinjaukset, joita on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä, eivät ole valituskelpoisia ratkaisuja (Harjula, Prättälä, Kuntalaki, 2019, s. 933). Erityisesti palvelustrategiaa voidaan pitää sellaisena periaatelinjauksena, joka ei ole hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan valituskelpoinen ratkaisu.

Palveluverkkosuunnitelman osalta Pohjois-Karjalan hyvinvointialue viittaa KHO:n taltioratkaisuun KHO 5.2.2015 T 272, jossa käsitelty asia keskeisiltä

osiltaan rinnastuu valituksenalaisessa päätöksessä päätettyyn palveluverkkosuunnitelmaan:

Valtuusto oli päättänyt hyväksyä kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä hyvinvointineuvoloiden tulevaisuuden rakenteen vaihteittain pääosin keskitetyn rakennevaihtoehdon mukaisesti päätöksestä tarkemmin ilmenevin lisäohjein. Hallinto-oikeus arvioi, että valtuuston päätöksellä ei ollut sitovia oikeudellisia vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja toteuttamista koskevassa päätöksenteossa, vaikka valtuusto olikin päättänyt, että jatkovalmistelu perustuu yhteen kolmesta esitetystä palvelumallista. Valtuuston päätöstä oli siten pidettävä asian valmisteluun rinnastettavana periaatepäätöksenä, johon ei saa hakea muutosta valittamalla. Tämän johdosta valitus oli jätettävä tutkimatta. KHO ei muuttanut hallinto-oikeuden päätöstä.

Aluehallituksen päätöksen 13.6.2023 § 135 selostusosassa on todettu seuraavaa:

”Palvelustrategian ja -verkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen on määrä käynnistää palvelustrategian ja verkkosuunnitelman toimeenpanon suunnittelu. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian toimeenpano-ohjelma tullaan yhteensovittamaan hyvinvointialueen talous- ja investointi- sekä henkilöstösuunnitelmien kanssa.”

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 palveluverkkoa koskevasta suunnitelmasta rinnastuu em. KHO:n taltioratkaisussa kuvattuun tapaukseen, joskin jälkimmäisessä on ollut kyse kuntalain tulkinnasta. Palveluverkkoa koskevat lopulliset päätökset tapahtuvat hyvinvointialueen lakisääteisen talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Nämä päätökset ovat asian osalta lopullisia ja valituskelpoisia ratkaisuja. Aluehallitus on kokouksessaan 30.6.2023 § 142 päättänyt aluevaltuuston kokouksen 22.6.2023 § 44 päätöksen täytäntöönpanosta seuraavaa:

§ 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia
- käynnistetään toimeenpanon suunnittelu yhdessä aluehallituksen ja johtoryhmän kanssa talousarvion 2024 valmistelun aikataulussa

Palvelustrategia ja sen sisältämä palveluverkkosuunnitelma kattaa vuodet 2024 – 2038 ja se tulee toimimaan tulevana vuosina hyvinvointialueen muutosohjelmana tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi.

Aluevaltuuston päätökseen 22.6.2023 § 44 on liitetty valitusosoitus aluevalituksen tekemiseen. Hyvinvointialueudistuksen osalta ei vielä ole ehtinyt muodostua oikeuskäytäntöä ja aiempi oikeuskäytäntö perustuu kuntalain pohjalta tehtyihin tulkintoihin. Asia on näin ollen tältä osin tulkinnanvarainen ja se on yhteiskunnallisesti erityisen merkittävä ja kansalaisten perusoikeuksiin kohdistuva. Näin olen jää lopulta hallinto-oikeuden arvioitavaksi, onko päätös valituskelpoinen ratkaisu. Sillä, että päätökseen on liitetty valitusosoitus, ei ole asiassa merkitystä.

Oikeuskirjallisuudessa on vakiintuneesti katsottu, että valitusosoitus ei tuo valitusoikeutta sellaiseen päätökseen, josta ei saa lain mukaan valittaa (Harjula-Prättälä: Kuntalaki, s. 969, Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 552). Valitusoikeus tai sen puuttuminen määräytyy asiaa koskevan lainsäädännön mukaan, tässä tapauksessa hyvinvointialuelain 140 ja 141 §:en mukaan. Aluevaltuusto ei voi muutoksenhakuohjauksella vaikuttaa valitusoikeuden tai sen käyttämisen edellytyksiin.

Mikäli hallinto-oikeus päättyy arvioinnissaan siihen, että kyse on ollut myös palveluverkon osalta asian valmistelusta, valitus tulee ensisijaisesti jättää kokonaisuudessaan tutkimatta.

Valituksenalainen päätös on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla 26.6.2023.

Täytäntöönpanokieltovaatimuksesta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue vastustaa täytäntöönpanokiellon määräämistä. Asian merkittävyys huomioiden hyvinvointialue pyytää hallinto-oikeutta ratkaisemaan täytäntöönpanokieltoasian mahdollisimman pikaisesti välipäätöksellä.

Järjestämislain (612/2021) 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

Palvelustrategia

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategian merkitystä perustellaan lain esitöissä seuraavasti (HE 241/2020 vp., s. 680):

Hyvinvointialue asettaisi palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet ja paikalliset olosuhteet. Palvelustrategian ensisijaisena tavoitteena olisi määrittellä miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan hyvinvointialueen alueella.

Palvelustrategian tarkoituksena olisi tämän mukaisesti ottaa kantaa muun ohella palveluverkon toteutukseen, lähipalvelujen saatavuuteen ja

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

toteutustapaan sekä yleisesti palvelujen saavutettavuuteen. Silloin kun palveluja kootaan suurempiin kokonaisuuksiin, hyvinvointialue voisi palvelustrategiassa ottaa kantaa siihen, miten asukkaille turvataan näiden palvelujen saavutettavuus hyvinvointialueen alueen eri osissa asuville henkilöille.

Täytäntöönpanokiellon määrääminen tarkoittaisi sitä, että hyvinvointialue ei voisi toteuttaa sille lainsäädännössä säädettyä järjestämistehtävää. Vahvistettu palvelustrategia on perusteena moniin hyvinvointialueen kannalta välttämättömiin ratkaisuihin valtiovallan suuntaan (mm. investointisuunnitelman hyväksymismenettely). Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevalitus itsehallinnollisen yhteisön päätöksestä on ns. kassatorinen muutoksenhakukeino, joten hallinto-oikeus ei voi tehdä asiasisällöllistä ratkaisua asiassa, joka perustuisi tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Mikäli päätöstä rasittaisi laillisuusvirhe, hallinto-oikeus voi sen pelkästään kumota, jolloin asia tulisi uudelleen päätettäväksi itsehallinnon mukaisesti. Kuntien omistamat sotekiinteistöt on vuokrattu voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti aina 31.12.2025 saakka (osin 31.12.2024 saakka). Mikäli hallinto-oikeus kumoaisi aluevaltuuston päätöksen 22.6.2023 § 44, ja asia tulisi myöhemmin uudelleen päätettäväksi, aluevaltuuston alkuperäisen päätöksen jälkeen tehdyt täytäntöönpanotoimet eivät ole sellaisia, joita ei voisi palauttaa lähtötilanteeseen tai johonkin muuhun myöhemmin päätettävän palveluverkkosuunnitelman osoittamaan tilanteeseen. Näin ollen valitus ei käy hyödyttömäksi jo toteutettujen täytäntöönpanotoimien osalta. Täytäntöönpanokiellon määräämiselle ei ole perusteita.

Tohmajärven kunta on valitukseensa sisältyvän täytäntöönpanokieltovaatimuksen lisäksi lähettänyt hallinto-oikeudelle 15.8.2023 asiakirjoja, joissa väitetään hyvinvointialueen ryhtyneen jo panemaan aluevaltuuston päätöstä 22.6.2023 täytäntöön. Hallinto-oikeus 17.8.2023 päivätyllä saatteella varannut hyvinvointialueelle mahdollisuuden lausua myös tätä väitteestä.

Aluevaltuuston 22.6.2023 hyväksymä palveluverkkosuunnitelma on yleiskatsaus järjestämisvastuun toteuttamiseen tarvittavasta toimipisterakenteesta. Aluehallituksen päätöksen 13.6.2023 § 135 selostusosassa on todettu seuraavaa:

”Palvelustrategian ja -verkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen on määrä käynnistää palvelustrategian ja verkkosuunnitelman toimeenpanon suunnittelu. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

toimeenpano-ohjelma tullaan yhteensovittamaan hyvinvointialueen talous- ja investointi- sekä henkilöstösuunnitelmien kanssa.”

Aluevaltuuston 22.6.2023 hyväksymä palveluverkkosuunnitelman toimeenpano edellyttää siis tarkempaa toimeenpanon suunnittelua, joka tapahtuu talousarvion ja -suunnitelman laatimisen yhteydessä.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 14.12.2022 § 89 päättänyt hyväksyä vuotta 2023 koskevan talousarvion. Siihen on liittynyt talouden tavoiteohjelmaksi nimetty suunnitelma. Aluevaltuusto on em. päätöksellään hyväksynyt aluehallituksen ehdotukseen 30.11.2022 sisältyneen tavoitteen:

”Palveluverkkoon vaikuttavat säästöt yhteensä 2,25 miljoonaa euroa poistetaan toimialueiden talouden tavoiteohjelman toimeenpanosuunnitelmista. Tästä vähintään 1 miljoonan euron säästötarve kohdistetaan organisaation sisäisiin tehostamist toimiin, jotka käynnistetään välittömästi.”

Tohmajärven kunnan viittaama yhteistoiminnallinen keskustelu työnantajan ja henkilöstön välillä on normaalia lakisääteistä yhteistoiminnallista vuorovaikutusta työnantajan ja henkilöstön välillä ja liittyy talouden tavoiteohjelman tavoitteiden toteuttamiseen, ei 22.6.2023 päätettyyn palveluverkkosuunnitelmaan, vaikkakin se ajallisesti sattuu kesälle 2023.

Yleistä soteuudistuksesta ja hyvinvointialueen itsehallinnosta

Soteuudistuksen myötä julkishallintoon muodostui uusi itsehallinnon taso, hyvinvointialueet. Asukkaiden itsehallintoon perustuvien kuntien lisäksi hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia viranomaisia suhteessa valtioon ja kuntiin (HE 241/2020 vp. s. 344). 31.12.2022 saakka Pohjois-Karjalan maakunnan alueella sote-palveluiden järjestämisestä vastasi kuntayhtymä ja sen jäsenkunnat käyttivät omistajaohjauksellista valtaa kuntayhtymän toimintaan. Tämä tilanne muuttui 1.1.2023 järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle.

Yleisenä toteamuksena valituksessa esetyissä väitteissä korostuu entiseen kuntayhtymäaikaan kohdistuva kunnan omistajaohjaus, jolle ei enää ole sijaa 1.1.2023 lukien. Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio, jonka ylintä päätösvaltaa käyttää suorilla vaaleilla valittu aluevaltuusto. Aluevaltuusto on 22.6.2023 § 44 päättäessään palvelustrategiasta ja -verkosta käyttänyt sille laissa säädettyä itsehallinnollista päätösvaltaa. Tämä on otettava huomioon ratkaistaessa valituksessa esitettyjä lukuisia eri väitteitä.

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

Laki edellyttää hyvinvointialueen laativan palvelustrategian ja palveluverkko on osa sitä. Asiaa ei tule tarkastella kuntarajojen mukaan vaan maakunnan asukkaiden tarvitsemien palvelujen näkökulmasta. Olipa palveluverkko millainen tahansa, niin jonkun kunnan maantieteellisellä alueella palvelupisteet joka tapauksessa sijaitsevat. Tätä ei kuitenkaan tule ratkaista kuntien intressien pohjalta vaan maakunnan asukkaiden tarpeista käsin.

Kunta hyvinvointialueen jäsenenä - asianosaisuus

Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan hyvinvointialueen **jäsen** on muiden muassa kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella.

Jotta kunta olisi **asianosainen** hyvinvointialueen toimielimessä käsiteltävässä asiassa, tulisi toimielimen päätöksen vaikuttaa *välittömästi* kunnan oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Pelkästään tosiasiallinen intressi ei vielä riitä asianosaisuuden perusteeksi, vaan intressin on oltava oikeudellinen (Kulla: Hallintomenettelyn perusteet, 2018, s. 149). Jäljempänä selostetulla tavalla kunnan omistamat sotekiinteistöt on jo vuokrattu hyvinvointialueelle aina 31.12.2025 saakka. Kunnalla ei siis ole ollut oikeudellista intressiä asiaan palveluverkkosuunnitelmasta päätettäessä. Tosiasiallinen intressi ei ole asianosaisaseman perusteeksi riittävä silloinkaan, kun se saattaa olla jonkun tahon kannalta merkityksellinen. Esimerkiksi pelkästään päätöksestä mahdollisesti seuraava epäsuora taloudellinen etu tai haitta ei sellaisenaan riitä tuottamaan asianosaisasemaa (Niemivuo – Keravuori: Hallintolaki, 2003, s. 147). Kunnalle hyvinvointialueen jäsenenä hyvinvointialuelain 142 §:ssä säädetty valitusoikeus ei myöskään tarkoita samaa kuin asianosaisuus.

Hyvinvointialueen palvelujen tuottamista koskeva päätös ei vaikuta hyvinvointialuelain 142.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla välittömästi kunnan etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen, joten **kunta ei ole hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen tällaisessa asiassa**. Asiaa ei muuta se, että hyvinvointialue on voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti vuokrannut sote-kiinteistöt kunnalta. Hallituksen esityksessä voimaanpanolaiksi (HE 241/2020 vp. s. 281) todetaan toimitilojen vuokraamisesta seuraavaa:

”Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvälillä asiassa.”

Esteellisyysväitteistä

Kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta asianosaisen asemassa, joten esteellisyys tulee arvioitavaksi valituksessa esitettyjen perusteiden osalta seuraavasti:

1. Onko asian valmistelun yhteydessä tehty sellaisia ratkaisuja, joista voi seurata jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa (HallintoL 28 § 1 mom. 5 -kohta, viimeinen virke)?
2. Onko asian valmisteluun osallistunut henkilöitä, joiden puolueettomuus muusta erityisestä syystä on vaarantunut (HallintoL 28 § 1 mom. 7 -kohta)?

Palvelustrategia on yleisluontoinen asiakirja, joka käsittelee pohjois-karjalaisille ihmisille tuotettavia palveluja. Siinä mielessä sen tarkoitus onkin tuottaa erityistä hyötyä kaikille maakunnan ihmisille, sen sijaan vahinkoa kenellekään sillä ei tavoitella. Kunnallishallinnon puolella muodostuneen oikeuskäytännön mukaan intressijäävi ei voi olla kyseessä sellaisessa tilanteessa, jossa tehtävä päätös koskee tasapuolisesti kaikkia sen vaikutuspiirissä olevia tahoja (esim. KHO 1986 II 33, 6.9.1994 T 3928 ja 23.9.2013 T 2996). Mikäli esteellisyys tulkittaisiin palvelustrategian osalta toisin, likipitään kaikki maakunnassa vaalikelpoiset luottamushenkilöt olisivat esteellisiä käsittelemään asiaa. Palvelustrategian merkittävyys huomioiden laaja kansalaiskeskustelu on jopa välttämätöntä, joten yleislausekejääviyskään ei voi tulla kysymykseen kenenkään luottamushenkilön osalta.

Palveluverkko on osa palvelustrategiaa ja sen osalta kyse on siitä, onko jollekin kunnalle odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa asian valmistelussa tehdyistä ratkaisuista ja onko joku kunnan luottamushenkilö ollut hyvinvointialueella käsittelemässä asiaa siten, että hän olisi ollut tässä ominaisuudessa esteellinen. Selvyydeksi todettakoon, että hyvinvointialuelain 102 §:n mukaan aluevaltuustossa aluevaltuutetun esteellisyys määräytyy eri tavalla, aluevaltuutettu olisi esteellinen vain, mikäli päätös koskisi häntä *henkilökohtaisesti*, ja tästä ei valituksenalaisessa päätöksessä ja valituksessa ole kyse.

Ensisijaisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että palveluverkkoa koskevalla ratkaisulla ei ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa millekään kunnalle ja että valitus esteellisyysväitteiden osalta tulee hylätä jo tällä perusteella. Kuten valituksessakin todetaan, hyvinvointialue ja kunnat ovat voimaanpanolain nojalla jo tehneet toimitilojen vuokrauksesta vuokrasopimukset 31.12.2025 saakka. Tehtiinpä palveluverkosta minkäläinen päätös hyvänsä, niin tehdyt sopimukset pätevät yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Esteellisyyttä on arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa käsitellään (Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 419). Näin ollen tulevaisuuslautakunnan käsitellessä asiaa, kiinteistöjen hallinnan osalta on olemassa hyvinvointialuetta ja kuntia sitova ja lakiin perustuva ratkaisu. Intressijääviä sovellettaessa on mahdoton ajatus, että asiaa tarkasteltaisiin

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

päätöksen tekohetkellä jonkin tulevaisuudessa vuosien kuluttua mahdollisesti syntyvän seikan perusteella. Tulevaisuuslautakunnan aloittaessa asian valmistelun 13.12.2022, kuntien kiinteistöomaisuutta koskevat vuokrasuhteet on jo ratkaistu kolmen vuoden ajaksi. Mikä tahansa kuviteltavissa oleva hyöty tai vahinko ei riitä esteellisyysperusteeksi, hyödyn tai vahingon on oltava *erityistä*. Voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti hyvinvointialue voi itsehallintonsa nojalla päättää jatkaa tai olla jatkamatta kuntien kanssa tehtyjä vuokrasopimuksia 31.12.2025 jälkeen. HE 241/2020 vp. s. 281:

”Hyvinvointialueen ja kunnan välillä solmittaisiin kunnan omistamien, sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen käytössä olevien toimitilojen hallinnasta vuokrasopimus siten, että se olisi voimassa vähintään 31.12.2025 saakka. Kunnilla ja hyvinvointialueella olisi siten kolme vuotta aikaa sopeutua uuteen tilanteeseen ja sen seurauksena syntyviin muutoksiin. Hyvinvointialueelle olisi yksipuolinen oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloa vielä vuodella ja sen tulisi ilmoittaa tämän oikeutensa käyttämisestä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaolon päättymistä. Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvälillä asiassa.”

Kun vielä huomioidaan voimaanpanolain 43 ja 44 §:ssä kunnille säädetty oikeus saada korvaus valtiolta omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista, voidaan todeta, että toimipisteverkkoa koskevasta ratkaisusta ei ole odotettavissa millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Mikäli hallinto-oikeus vastoin edellä lausuttua katsoisi, että palveluverkkoa koskevasta ratkaisusta voisi olla jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa, todettakoon lisäksi seuraavaa:

Valitus kohdistuu tulevaisuuslautakunnassa tehtyyn valmisteluun, joka on kirjattu valituksen liitteenä 1 olevan aluevaltuuston pöytäkirjan sivuilla 75 – 102.

Esteellisyyttä on arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa on käsitelty ja ratkaistava esteellisyyttä koskevat kysymykset sen mukaan mitä asiassa on kulloinkin oltu päättämässä.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksen 13.12.2022 § 51 kirjauksista ilmenee, mistä asiassa on ollut kyse ja mikä asiakirja palvelustrategia ja siihen liittyvä palveluverkkosuunnitelma on. Lautakunta on päättänyt kokouksessaan palvelustrategian valmistelun periaatteista ja asian etenemisestä. Asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

Tulevaisuuslautakunnan kokouksissa 15.2. ja 15.3.2023 asiaa on jatkotyöstetty niiden teemojen osalta, jotka oli edellisissä kokouksissa käsitelty. Edelleenkin asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 12.4.2023 asia on edennyt siihen vaiheeseen, että palveluverkosta on laadittu useita eri vaihtoehtoja, skenaariot 1 – 3. Skenaariot kuvaavat niitä mahdollisia vaihtoehtoja, joiden mukaisesti palveluverkko voitaisiin rakentaa. Valmistelu ei siis ole tähdännyt vielä tässä vaiheessa johonkin tiettyyn malliin, vaan kaikki vaihtoehdot ovat olleet avoinna. Esimerkiksi skenaario 3 vastaa lähinnä nykytilaa ja esimerkiksi Juuassa ja Tohmajärvellä olisi sen mukaisesti lähipalvelupiste. Ei voida osoittaa, että vaihtoehtoisista ratkaisuista seuraisi jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Valmistelun pohjalta laaditut vaihtoehtoiset mallit on tämän kokouksen jälkeen lähetetty laajalle lausuntokierrokselle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 26.4.2023 on päätetty jatkaa edellisessä kokouksessa päätettyä lausuntoaika.

Ensimmäinen vaihe käsittelyketjussa, jonka osalta voidaan edes teoreettisesti arvioida mahdollista esteellisyyttä, on tulevaisuuslautakunnan kokous 2.6.2023. Vasta tässä kokouksessa on ensimmäisen kerran otettu kantaa eri vaihtoehtojen välillä. Tätä edeltävä valmistelu on tähdännyt puhtaasti siihen prosessiin, jonka pohjalta ratkaisua valmistellaan.

Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio ja sen luottamushenkilöt on asetettu tehtäviinsä demokraattisen prosessin myötä.

Hyvinvointialueen palvelustrategia ja siihen liittyvä palveluverkkoratkaisu on lakisääteinen asia. Kuinka tulevaisuuslautakunnassa oltaisiin voitu 13.12.2022 todeta se, ketkä luottamushenkilöistä olisivat esteellisiä, kun asiaa alettiin valmistella täysin puhtaalta pöydältä ilman mitään ennalta asetettua näkemystä päätöksen sisällön suhteen? Kun vielä huomioidaan, että palvelustrategia ja -verkkoratkaisu tulee koskemaan yhtäläisesti kaikkia pohjois-karjalaisia sote-palvelujen käyttäjiä, olisi demokraattisen päätöksenteon kannalta täysin kestävä ratkaisu ryhtyä pelkästään oletusten varassa lähteä rajaamaan luottamushenkilöitä pois asian valmistelusta. Huomattava osa hyvinvointialueen luottamushenkilöistä on samalla myös kuntien luottamushenkilöitä.

Kuten edellä on esitetty, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo ensisijaisesti, että millekään kunnalle ei ratkaisusta ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa, jolloin esteellisyys ei ylipäätään voi tulla

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

kyseeseen hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitetulla tavalla. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä ei juurikaan lainvalmistelussa pohdittu päätöksentekomenettelyihin liittyviä asioista, vaan oletettiin niiden järjestyvän hallintolain ja kuntalain pohjalta vakiintuneen oikeuskäytännön myötä. Kuntaliitto ja sittemmin Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy lanseerasi hyvinvointialueuudistuksen valmisteluvaiheessa *varovaisuusperiaatteeksi* kutsutun ohjeen, joka suosittaa esteellisyyden huomioimista päätöksenteossa. Tätä periaatetta noudattaen asian virkamiesvalmistelussa suositettiin, että tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 2.6.2023 ei osallistuisi sellaisia luottamushenkilöitä, jotka samalla ovat hyvinvointialueen kuntien kunnanhallitusten jäseniä tai varajäseniä. Vastaavalla tavalla suositeltiin aluehallituksen kokouksen 13.6.2023 § 135 osalta. Kokouspöytäkirjoista voidaan todeta, että näin on myös toimittu. Näihin kokouksiin ei ole osallistunut kunnanhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Valituksen sivulla 11 väitetään, että esteellisiä olisivat myös tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 läsnä olleet kuntien valtuustojen puheenjohtajistoihin kuuluvat luottamushenkilöt. He eivät kuitenkaan ole hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitettuja väitetyn intressentin tahon hallituksen tai hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäseniä. Ilmeisesti tämän osalta valituksessa tarkoitetaan em. lainkohdan 7 -kohdassa tarkoitettua ns. yleislausekejäviyyttä. Todettakoon, että valituksessa ei millään tavalla perustella sitä erityistä syytä, minkä vuoksi puheenjohtajistoon kuuluvien osalta luottamus muusta syystä vaarantuisi. Yleislausekkeessa mainittu erityinen syy rinnastuu merkittävyydeltään muihin konkreettisiin esteellisyysperusteisiin (Mäenpää, Hallinto-oikeus, 2023, s. 412). Näin ollen yleislausekejäviyyteen ei riitä se, että joku on jossakin asemassa. Tulee voida osoittaa se, että hän olisi toiminut tuossa asemassaan sellaisella tavalla, josta seuraisi luottamuksen vaarantuvan hänen puolueettomuuteensa. Tällaista ei valituksessa ole osoitettu, joten valitus tältä osin on hylättävä. Sama koskee myös muita luottamushenkilöitä, joiden valituksessa väitetään olleen esteellisiä yleislausekejäviyyden perusteella.

Hallinto-oikeus on saatteessaan edellyttänyt hyvinvointialueen hankkivan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen osallistuneiden ja esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnot. Lausunnot toimitetaan hallinto-oikeudelle muun aineiston ohessa. Esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnoista ei ilmene seikkaa, joiden vuoksi heidän puolueettomuutensa voitaisiin katsoa muusta erityisestä syystä vaarantuneen.

On täysin mahdollista, että esteellisyys konkretisoituu asian käsittelyn ollessa vireillä. Esimerkiksi päätöskokouksessa tehdään kannatettu ehdotus, josta johtuen joku luottamushenkilö tulee esteelliseksi kesken asian käsittelyn. Tässä tapauksessa asiaa on käsitelty viidessä kokouksessa, jossa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta ei voi seurata millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa. 2.6.2023 kokouksessa tilanne on ollut toinen, siinä on päätetty esittää aluehallitukselle konkreettista ratkaisua, skenaario 2 b:tä. Sen osalta voidaan ajatella, että ratkaisusta voisi olla teoreettisesti ajateltuna jollekin kunnalle hyötyä tai vahinkoa ja josta seuraten intressentin tahon hallituksen jäsenet ja varajäsenet voisivat olla esteellisiä. Tämä ei kuitenkaan voine tässä tapauksessa tulla kyseeseen edellä selostetuista syistä johtuen, koska konkreettista oikeudellista intressiä asiaan ei millään kunnalla ole.

Tässä tapauksessa esteellisyyden arvioiminen valituksessa esitetyin perustein on suomalaisessa oikeuskäytännössä uusi asia. Kyse on itsehallinnollisen organisaation toisen itsehallinnollisen organisaation päätöksestä tekemästä valituksesta. Vaalikelpoisuussäännökset eivät huomioi kunnan ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden kaksoisroolin mukanaan tuomia tulkintatilanteita. Soteuudistuksen yksi keskeisimmistä tavoitteista on kansanvaltaisuuden ja demokratian lisääminen. Luottamushenkilöt saavat mandaattinsa suoran vaalin perusteella. Luottamushenkilön tulee edistää hyvinvointialueen ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Päätöksentekomenettelyä koskevat väitteet

Hyvinvointialueen kokousmenettelyissä noudatetaan kunnallishallinnossa muotoutunutta juoksevaa ja täydentyvää pöytäkirjamenettelyä. Asiaa on käsitelty kuudessa tulevaisuuslautakunnan kokouksessa, kerran aluehallituksessa tulevaisuuslautakunnan valmistelun pohjalta ja lopulta aluevaltuustossa 22.6.2023. Asian kaikki käsittelyvaiheet on luettavissa lopullisesta aluevaltuuston pöytäkirjasta.

Aluehallituksen yksimielinen esitys 22.6.2023 § 44 aluevaltuustolle on seuraava:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan palvelustrategian ja siihen sisältyvän palveluverkkosuunnitelman (vaihtoehto 2 b) täydennettynä seuraavasti:

- 1) palvelustrategia-asiakirjassa korvataan termit 'soteasema' ja 'liikkuva palvelu' termillä 'liikkuva lähipalvelu'
- 2) liikkuvat lähipalvelut järjestetään pääsääntöisesti laajan palvelun soteasemien toimesta tarkoituksen mukaisissa toimitiloissa ja toimintamalleilla

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

- 3) asukkaiden palvelutarpeeseen perustuvat liikkuvat lähipalvelut järjestetään kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin, joissa ei ole laajan palvelun soteasemaa (Heinävesi, Juuka, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi)
- 4) palvelustrategian s. 29 kuva 7 poistetaan
- 5) palvelustrategia asiakirja muokataan vastaamaan edellä esitettyjä muutoksia.

Päätöksen perustelut muodostuvat kokouspöytäkirjan selostusosissa esitetyistä seikoista, jotka tässä tapauksessa ovat hyvinkin laajat. Kyseessä ei ole asianosaisia, joten hallintolain 44 §:ssä säädetyt asianosaiseen liittyvät päätöksen sisältövaatimukset eivät tule sovellettaviksi.

Aluevaltuuston lopulliseksi päätökseksi tuli lopulta aluehallituksen esitys kohtaan 3 tehdyllä lisäyksellä ”... liikkuvat lähipalvelut järjestetään kiinteään toimipisteeseen kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin...” Väite siitä, että päätös olisi epäselvä tai siitä ei ilmenisi miten asia on ratkaistu ei pidä paikkaansa. Päätös on tulevaisuuslautakunnan 2.6.2023 § 66 esittämä skenaario 2b, lisättyä aluehallituksen 13.6.2023 § 135 päätöksessä täydennetyllä 5 -kohtaisella luettelolla, ja joista aluevaltuusto lopullisessa päätöksessään täydensi 3 -kohtaa kahdella sanalla, ”kiinteään toimipisteeseen”.

Vielä valituksessa väitetään itse päätöksen tapahtuneen menettelyltään virheellisesti.

Hallinto-oikeudelle on toimitettu videotallenne kokouksen kulusta. Tiivistetysti päätöksentekomenettely tapahtui seuraavasti, kellonajat videotallenteen aikajanalta:

- puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi (44:30)
- puheenjohtaja toteaa palveluverkkoon tehdyt kannatetut vastaesitykset aluehallituksen pohjaesitykseen (46:12)
- puheenjohtaja tekee äänestysesityksen (46:45), jonka aluevaltuusto hyväksyy
- ensin äänestetään pohjaehdotuksesta eniten poikkeavan kahden kannatetun vastaehdotuksen välillä (Keskustan valtuustoryhmä – Auvinen), Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- sitten äänestetään edellisen äänestyksen voittaneen ehdotuksen ja Sari Huovisen ehdotuksen välillä – Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- jäljellä on aluehallituksen pohjaesitys ja aiemmissa äänestyksissä voittanut Keskustan valtuustoryhmän ehdotus
- puheenjohtaja tiedustelee aluevaltuustolta, voidaanko Keskustan valtuustoryhmän ehdotus hyväksyä aluevaltuuston yksimieliseksi kannaksi (56:00)
- Kukaan aluevaltuutetuista ei vastusta puheenjohtajan esittämää menettelytapaa, joten puheenjohtaja toteaa Keskustan

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

valtuustoryhmän ehdotuksen tulleen yksimielisesti aluevaltuuston päätökseksi (57:35).

Aluevaltuuston päätöksenteko on tapahtunut kokouksessa normaalin parlamentaarisen päätöksentekomenettelyn ja hyvinvointialueen hallintosäännön (117 §) mukaisesti, eikä sitä rasita mikään muotovirhe. Kahden äänestyksen jälkeen vastakkain on lopulta ollut aluehallituksen pohjaesitys ja Keskustan valtuustoryhmän ehdotukseksi nimetty muutosehdotus. Kun aluevaltuusto on ollut tässä vaiheessa yksimielisesti Keskustan muutosehdotuksen kannalla, puheenjohtaja on voinut todeta sen aluevaltuuston päätökseksi. Asiassa ei enää ole tarvinnut äänestää aiemmissä äänestyksissä voittanutta ehdotusta pohjaehdotusta vastaan. Tästä KHO 1971 II 39:

Valtuuston kokouksessa oli tehty kunnanhallituksen ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus. Valtuuston puheenjohtajan tiedusteltua kukaan valtuutetuista ei ollut ilmoittanut kannattavansa kunnanhallituksen ehdotusta. Enemmän äänestyksen toimittaminen näiden ehdotusten välillä katsottiin tarpeettomaksi.

Valitus tulee hylätä päätöksentekoon liittyvien väitteiden osalta.

Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Kuten edellä on osoitettu, kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen. Tästä johtuen asiassa ei tule sovellettavaksi hallintolain 6 luvussa asianosaisasemaan liittyvät säännökset. Muiden kuin varsinaisten asianosaisten vaikutusmahdollisuuksista säädetään hallintolain 41 §:ssä sekä erityisesti hyvinvointialuetta koskien hyvinvointialuelain 29 ja 34 §:issä.

Tulevaisuuslautakunta on kokouksessaan 12.4.2023 § 41 päättänyt seuraavaa:

Tulevaisuuslautakunta päättää käynnistää liitteenä olevasta palvelustrategialuonnoksesta lausuntokierroksen, joka kestää 2.5.2023 saakka. Lausuntokierros on kaikille avoin ja lausuntopyyntö julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivulla. Erikseen lausuntopyynnöt lähetetään alueen kunnille ja hyvinvointialueen toimielimille. Asukkaille ja henkilöstölle avataan kohdennetut kyselyt.

Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen yhteydessä kertynyt aineisto on liitetty aluevaltuuston kokouksen pöytäkirjan 22.6.2023 § 44 liitteiksi 38 – 42. Kuntien lausunnot on koostettu liitteeksi 40. Tohmajärven kunnan lausunto liitteen 40 sivuilla 41-51.

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

Pöytäkirjan liitteenä oleva dokumentaatio osoittaa, että alueen asukkaille, hyvinvointialueen työntekijöille, vaikuttamistoimielimille ja muille toimielimille sekä kunnille on varattu vaikutusmahdollisuudet asian valmistelussa ja vaikuttamismahdollisuus on myös toteutunut. Esimerkiksi asukkailta on saatu yhteensä 2108 kannanottoa. Kansalaisadressissa oli 9240 allekirjoittajaa. Joidenkin kuntien pyynnöstä lausuntoaikaa jatkettiin kahdella viikolla. Asiaa tulevaisuuslautakunnalle valmistelleet viranhaltijat ovat erikseen kiertäneet kaikki hyvinvointialueen kunnat. Strategiajohtaja ja muutosjohtaja tapasivat Tohmajärven kunnan edustajat 18.4.2023. Hyvinvointialueen puolelta lähetetyssä tapaamispyynnössä lausuttiin seuraavaa:

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelu on alkanut ja tavoitteena on asiakirjojen hyväksyminen kesäkuun aluevaltuuston kokouksessa. Tarkoitus on, että tulevaisuuslautakunta päättäisi ensimmäisistä luonnoksista kokouksessaan 12.4.2023, jonka jälkeen asiakirjoista avautuu avoin lausuntokierros 2.5.2023 saakka.

Tulemme pyytämään alueen kunnilta lausuntoa asiaan. Tulemme mielellämme lausuntokierrosvaiheessa esittelemään luonnosversioita ja käymään asiasta keskustelua kunnan johdon kanssa.

Vierailut kunnissa on aikataulutettu viikolle 16. Alla ohjelma jonka mukaan kierrämme kuntia. Osalla vierailuista olemme mukana molemmat ja osalla vain toinen meistä.

Toivomme, että alla olevat ajat sopivat teille. Aikataulu on melko tiukka ja vierailut suunniteltu liikkumisen kannalta järkeviksi kokonaisuuksiksi.

Voitte päättää itse teiltä osallistuvat henkilöt.

Valituksessa on viitattu hyvinvointialuelain 14 §:ssä säädettyyn hyvinvointialueen ja kuntien neuvotteluun. Edellä kuvattu neuvottelukierros kuntien kanssa ei liity 14 §:ssä säädettyyn neuvotteluelvoitteeseen. Se on liittynyt kunnille varattuun vaikutusmahdollisuuksien toteuttamiseen palvelustrategiaa ja -verkkoa koskevassa päätöksenteossa. Lain 14 §:ssä tarkoitettua neuvottelumekanismia ollaan rakentamassa erillisellä sopimuksella, joka on luonnosvaiheessa. Luonnoksen kohdassa 2 kuvataan yhteistyötä seuraavasti:

”Tässä sopimuksessa sovimme osapuolten välisestä yhteistyöstä, strategisen ja operatiivisen tason, hyvinvointikoordinaattoriverkoston sekä alueellisten kumppanuusryhmien ja Pohjois-Karjalan hyvinvoinnin kumppanuusryhmän yhteistyörakenteista ja vastuutahoista.

Asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien sopimuspuolten yhteinen tehtävä.”

Todettakoon vielä, että lausuntopalaute on johtanut konkreettisiin muutoksiin kaavaillun toimipisteverkon rakenteessa. Alkuperäisen skenaario 2 tarkentui tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 versioon 2 b. Lautakunnan pöytäkirjassa asiaa perustellaan seuraavasti:

Käytettävissä olevat asiakkaiden ja potilaiden palvelutarvetta koskevat tiedot, henkilöstön saatavuutta ja taloutta koskevat tiedot sekä saatu lausuntopalaute huomioiden tulevaa palveluverkkoa on järkevää kehittää skenaario kahden pohjalta. Tämä malli on selkeästi kompromissi palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden välillä. Malli on vaikuttavuusarvion mukaan vain hieman skenaario yhtä heikompi. Talouden osalta tämä skenaario on n. 3 milj. € kalliimpi kuin edullisin vaihtoehto. Saadun palautteen mukaan lähellä olevat palvelut ovat kuitenkin kansalaisten kannalta niin tärkeitä, että suurempi kustannus on perusteltu.

Väite kuulemiseen ja vaikuttamiseen liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnistä ei pidä paikkaansa ja valitus on näin ollen hylättävä.

Perusoikeusnäkökulma – päätöksen aineellisoikeudellinen lainmukaisuus

Valituksen sivuilla 23-24 viitataan perusoikeuksien supistumiseen siitä näkökulmasta, että valituksenalaisessa päätöksessä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita keskitetään niille paikkakunnille, jossa toimii yksityiset palvelut ja vähennetään niiltä paikkakunnilta, jossa yksityisiä vaihtoehtoja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille ei ole lainkaan. Lisäksi valituksessa annetaan ymmärtää, että liikkuvien lähipalvelujen myötä lähipalveluita supistettaisiin.

Valitus perusoikeuksien supistamisen osalta perustuu virheellisiin olettimiin.

Suomen perustuslain (731/1999) 19 § 3 momentti velvoittaa julkisen vallan turvaamaan jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Tätä velvoitetta täsmennetään mm sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:ssä, joka määrää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Lisäksi saman järjestämislain 22 § velvoittaa hyvinvointialueita ottamaan toiminnassaan sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet ja valtioneuvoston asettamat talouden finanssipoliittiset tavoitteet. Edelleen järjestämislain 40 § edellyttää, että hyvinvointialueen on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Em lisäksi myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 § edellyttää, että terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Palveluverkkosuunnitelman taustamateriaaleissa on kuvattu laajasti, mitä termillä lähipalvelu ja liikkuva lähipalvelu konkreettisesti tarkoitetaan. Myös THL on julkaisussaan (Raportti 43/2010) määritellyt lähipalvelun, sekä kuvannut erilaisia tapoja tuottaa lähipalvelua. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset käsitteet (THL, Kanta 1.11.2011) -sanasto määrittelee lähipalvelun: *"Palvelu, jota annetaan asiakkaan päivittäisessä elinympäristössä tai tarjotaan asiakkaille helposti saavutettavana sähköisenä palveluna"* ja *"Osa sosiaali- ja terveysterveystoimista on perusteltua järjestää lähipalveluina joko palvelun luonteen vuoksi (esim. kotihoito) tai siksi, että asiakkaat tarvitsevat niitä usein tai toistuvasti. Lähipalvelu voidaan toteuttaa esimerkiksi liikkuvassa suunhoidon yksikössä tai rokotusbussissa lähellä asiakasta."* Liikkuvan lähipalvelun käsitteellä tarkoitetaan lähipalvelua, joka tuodaan lähelle kauempaa. Perusoikeuksien näkökulmasta merkityksellisempää on, että palvelua on tarjolla, eikä suinkaan se, tuotetaanko sitä entisestä terveysasema -nimisestä rakennuksesta. Perusoikeuksien toteutuminen ei ole sellaisenaan sidoksissa kiinteistöön tai palvelujen tuottamistapaan, vaan sen sijaan riittävän palvelutason tarjoamiseen, kun muutoin monien eri lakien ja asetusten asettamat edellytykset toteutuvat. Liikkuva lähipalvelua ei siten voida huolellisen palveluverkkosuunnitelman päätöksentekomateriaaliin perehtymisen perusteella todeta olevan palvelujen heikentämistä, vaan pikemminkin niiden saatavuuden parantamista.

Palveluverkkosuunnitelmalla nimenomaisesti parannettaisiin palvelujen monien eri tuotantotapojen myötä saatavuutta koko alueella palvelutarvetta vastaten. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue pyrkii kaikin käytettävissä olevin keinoin jo nyt turvaamaan perusoikeuksien toteuttamista, ostamalla käytännössä kaikkea palvelua, mitä sen hankintalain puitteissa on mahdollista ostaa, mutta tästä huolimatta tällä hetkellä sote-ammattilaisia Suomessa ei ole tarpeeksi saatavilla jokaiseen pieneen taajamaan. Lähivuosina sote-ammattilaisten määrä on voimakkaasti vähenevä mm. eläköitymisen myötä ja lähivuosien tilanne on paheneva. Perusoikeuksien ja lain velvoitteiden täyttämiseksi lähitulevaisuudenkin tarpeisiin palvelutuotannon on uudistuttava. Lisäksi ammattilaisista moni haluaa itse enemmän toimia suuremmissa työyksiköissä, joissa työn kuorma on hallittua ja moniammatillinen yhteistyö, sekä laadukas ammattilaisen työn tekeminen on tosiasiallisesti mahdollista. On tärkeä tiedostaa, että valvovat viranomaiset ovat asettaneet vaatimuksia mm. uransa alkuvaiheessa toimivien ammattilaisten ohjaamiselle ja työn seurannalle, mitkä eivät aina ole mahdollisia pienten paikkakuntien pienissä yksiköissä. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmassa ei enää katsota palvelujen tuottamista entisajan kuntarajojen mukaan, vaan palvelujen saatavuutta ja

saavutettavuutta tarkastellaan alueellisesti, mahdollistaen myös maaseutumaisen alueen asukkaiden palvelujen kehittämistä.

Edellä kuvattujen syiden vuoksi ja nimenomaan palvelujen tuottamisen turvaamiseksi, ja jotta perusoikeuksia voidaan alueen asukkaille yhdenvertaisesti turvata, palveluita tuotaisiin palveluverkkosuunnitelman mukaisella tavalla laajan palvelun sote-asetmilta ympäröiviin maaseutumaisen alueen taajamiin suuremmilta sote-asetmilta ja samaan aikaan mahdollistettaisiin alueellisina palveluina jopa palvelujen laajempia sote-asetmien aukioloaikoja. Tällainen toiminta edellyttää työvuorosuunnittelunkin perusteella suurempia toimintayksiköitä.

Jotta palvelut voidaan tuottaa useiden eri lakien edellyttämällä tavalla laadukkaasti, asiakas- ja potilasturvallisesti, perusoikeuksia kunnioittaen, palvelutuotannon tuottamistapojen tulee mahdollistaa täyttää näiden lakiin ja valvovien viranomaisten asettamat vaatimukset. Myös asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta perusoikeuksia voidaan parhaiten toteuttaa suuremmista yksiköistä palveluita tuottaen. Moniammatillinen työ on alueen asukkaan kannalta todennäköisimmin ja sujuvimmin järjestettävissä suuremmista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita tarjoavista yksiköistä, joista palveluita voidaan siis järjestää palveluverkkosuunnitelmassa kuvatuin tavoin, ammattilaisten liikkua lähemmäs kansalaisten luontaisia liikkumisalueita. Palvelutuotantomallin on myös muututtava sote-ammattilaisten vajeen ja samanaikaisen palvelutarpeen kasvun, sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden kohentamisen vuoksi, jotka osaltaan edistävät perusoikeuksien toteutumista. Lisäksi luopumalla tarkoitukseen nähden ylisuurista toimitiloista ja käyttämällä siitä säästyvä euromäärä palvelutuotannon monipuolistamiseen pikemminkin parannetaan palvelujen monikanavaista saatavuutta, ja varmistetaan palvelujen saatavuutta alueella lainsäätäjän edellyttämällä tavalla.

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on kuvattu myös ne palvelujen tuottamisen kriteerit, jolla – sote-asetman rakennuksen sijainnista riippumatta – palveluita tullaan tuomaan aiempaa yhdenvertaisemmin lähipalveluna eri palvelutuotannon keinoin alueen asukkaiden tarpeeseen. Liikkuvilla lähipalveluilla tuodaan palvelujen tarvetta vastaten palveluita kuntalaisten lähelle, esimerkiksi varhaiskasvatukseen, kouluille, taajamiin missä asiakkaiden liikkumista muutoinkin tapahtuu, mutta toisaalta tuottamispaikka voi olla muu kuin vuosikymmeniä sitten tarpeettoman suureksi rakennettu, usein elinkaarensa loppupuolella oleva nykyinen terveysasema. Vanhat tilat eivät mahdollista useinkaan moniammatillisen työn kehittämistä moderniksi sosiaali- ja terveysasemaksi. Perusoikeuksien toteutumisen kannalta palveluverkkosuunnitelman mukaiset palvelujen tuottamistavat todennäköisimmin mahdollistaisivat alueellisen

Aluehallitus

§ 195

21.09.2023

yhdenvertaisuuden toteutumisen. Merkittävässä roolissa tässä on palveluverkkosuunnitelman palvelujen tuottamisen kriteerien yhdenmukaistaminen ja niiden avoin esittäminen. Suunnitelmassa esitetyt kriteerit perustuvat myös ajan kuluessa muuttuvaan väestön alueelliseen palvelutarpeeseen.

Siten on ilmeistä, että valittaja ei ole riittävällä huolellisuudella perehtynyt palvelujen tuottamisen suunnitelmaan ja tavoitteisiin nimenomaisesti parantaa alueen palveluita, palvelujen tuotantopaikasta riippumatta. Rakennusriippumattomuus ennemmin vahvistaa perusoikeuksien toteutumista aiempaa yhdenvertaisemmalla tavalla. Julkisen vallan on turvattava palvelut, jota se valtion antamalla rahoituksella ja asetetuilla vaatimuksilla parhaan kykynsä mukaisesti pyrkii toteuttamaan alueensa asukkaiden palvelujen tuottamisen turvaamiseksi.

Edellä kuvatuin seikkojen perusteella valituksessa esitetty väite perusoikeuksien heikentämisestä on perusteeton ja valitus tulee hylätä.

Yhteenveto

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 § 44 ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen valituksessa esitetyin perustein, joten se on hylättävä, mikäli valitusta ei jätetä kokonaan tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Liitteet

- [14] Lausuntopyyntö (1597/03.04.04.04.09/2023) Tohmajärven kunnan valitukseen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto 22.6.2023 § 44: Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia - Itä-Suomen hallinto-oikeus
- [15] Valitus - Tohmajärven kunnan aluevalitus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen 22.6.2023 antamaan päätökseen § 44 - Lausuntopyyntö (1597/03.04.04.04.09/2023) Tohmajärven kunnan valitukseen
- [16] Viranhaltijapäätös aluevalituksen tekemisestä 01.08.2023 - Lausuntopyyntö (1597/03.04.04.04.09/2023) Tohmajärven kunnan valitukseen
- [17] Sähköpostisaate 1.8.2023 - Lausuntopyyntö (1597/03.04.04.04.09/2023) Tohmajärven kunnan valitukseen

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

**Vastine Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, Arvi Martikaisen ym. aluevalitus
(1598/04.04.04.04.09/2023)
6725/00.01.02.01/2023**

Aluehallitus 21.09.2023 § 196

Lisätiedot

Juristi Sakari Kela
sakari.kela@siunsote.fi
Puh. 013 330 8292

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää antaa hyvinvointialueen hallintosäännön 5 §:n 4 momentin 15 -kohdan nojalla asian selostusosassa esitetyn lausunnon Arvi Martikaisen (asiakumppaneineen) valitukseen sekä pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen ja siihen liittyvän täytäntöönpanokieltovaatimuksen oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen, mikäli valitusta ei tätä ennen ole jätetty tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tapio Hämäläinen esitti päätökseen liitettäväksi seuraavan lausuman:

"Aluehallitus ymmärtää valittajan huolen hyvinvointialueen asukkaiden perusoikeuksien tasavertaisesta toteutumisesta. Aluehallitus myös tiedostaa palvelustrategian ja palveluverkon valmisteluun ja toteutukseen mahdollisesti liittyvät riskit koskien hyvinvointialueen asukkaiden yhdenvertaista kohtelua. Aluehallitus jatkaa palvelustrategian ja palveluverkon valmistelua ja toteutusta siten, että kaikissa kunnissa ja pitäjissä turvataan tavalla tai toisella lähilääkäripalvelut. Välttämätöntä on myös luoda mittarit, joilla seurataan lääkäripalvelujen toteutumista ja toimivuutta. Toteuttamisessa voidaan käyttää mm omalääkärijärjestelmää, ulkoistamista, yksityistä sektoria, ammatinharjoittajamallia ja soveltuvin osin tarvittaessa myös etälääkärimallia. Tärkeintä on turvata hoidon jatkuvuus."

Osmo Pirhonen kannatti Tapio Hämäläisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi tehdyn esittelijän ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, ja asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja -järjestykseksi seuraavaa:

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

Esittelijän ehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA, ja Tapio Hämäläisen esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Auvinen, Elo, Heinonen, Kaita, Mustonen, Puruskainen-Saarelainen, Reijonen, Taponen, Tirkkonen) ja 2 EI-ääntä (Hämäläinen, Pirhonen).

Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 22.6.2023 § 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta, johon sisältyy myös palveluverkkosuunnitelma.

Päätöksestä Arvi Martikainen asiakumppaneineen on tehnyt esityslistan liitteenä olevan aluevalituksen.

Itä-Suomen hallinto-oikeus kehottanut (Dnro 1598/2023) Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta antamaan lausuntonsa valitukseen 22.9.2023 mennessä.

Lausuntonaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialue esittää seuraavaa:

Päätöksen valituskelpoisuus

Hallinto-oikeus on lähetteessään pyytänyt hyvinvointialuetta esittämään oman näkemyksensä päätöksen valituskelpoisuudesta.

Hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta. Säännös on saman sisältöinen kuin kunnallisvalituksesta on säädetty kuntalain 136 §:ssä.

Kuntalain puolella oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että periaatelinjaukset, joita on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä, eivät ole valituskelpoisia ratkaisuja (Harjula, Prättälä, Kuntalaki, 2019, s. 933). Erityisesti palvelustrategiaa voidaan pitää sellaisensa periaatelinjauksena, joka ei ole hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan valituskelpoinen ratkaisu.

Palveluverkkosuunnitelman osalta Pohjois-Karjalan hyvinvointialue viittaa KHO:n taltioratkaisuun KHO 5.2.2015 T 272, jossa käsiteltä asia keskeisiltä

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

osiltaan rinnastuu valituksenalaisessa päätöksessä päätettyyn palveluverkkosuunnitelmaan:

Valtuusto oli päättänyt hyväksyä kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä hyvinvointineuvoloiden tulevaisuuden rakenteen vaihteittain pääosin keskitetyn rakennevaihtoehdon mukaisesti päätöksestä tarkemmin ilmenevin lisäohjein. Hallinto-oikeus arvioi, että valtuuston päätöksellä ei ollut sitovia oikeudellisia vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja toteuttamista koskevassa päätöksenteossa, vaikka valtuusto olikin päättänyt, että jatkovalmistelu perustuu yhteen kolmesta esitetystä palvelumallista. Valtuuston päätöstä oli siten pidettävä asian valmisteluun rinnastettavana periaatepäätöksenä, johon ei saa hakea muutosta valittamalla. Tämän johdosta valitus oli jätettävä tutkimatta. KHO ei muuttanut hallinto-oikeuden päätöstä.

Aluehallituksen päätöksen 13.6.2023 § 135 selostusosassa on todettu seuraavaa:

”Palvelustrategian ja -verkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen on määrä käynnistää palvelustrategian ja verkkosuunnitelman toimeenpanon suunnittelu. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian toimeenpano-ohjelma tullaan yhteensovittamaan hyvinvointialueen talous- ja investointi- sekä henkilöstösuunnitelmien kanssa.”

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 palveluverkkoa koskevasta suunnitelmasta rinnastuu em. KHO:n taltioratkaisussa kuvattuun tapaukseen, joskin jälkimmäisessä on ollut kyse kuntalain tulkinnasta. Palveluverkkoa koskevat lopulliset päätökset tapahtuvat hyvinvointialueen lakisääteisen talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Nämä päätökset ovat asian osalta lopullisia ja valituskelpoisia ratkaisuja. Aluehallitus on kokouksessaan 30.6.2023 § 142 päättänyt aluevaltuuston kokouksen 22.6.2023 § 44 päätöksen täytäntöönpanosta seuraavaa:

§ 44 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia
- käynnistetään toimeenpanon suunnittelu yhdessä aluehallituksen ja johtoryhmän kanssa talousarvion 2024 valmistelun aikataulussa

Palvelustrategia ja sen sisältämä palveluverkkosuunnitelma kattaa vuodet 2024 – 2038 ja se tulee toimimaan tulevina vuosina hyvinvointialueen muutosohjelmalla tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi.

Aluevaltuuston päätökseen 22.6.2023 § 44 on liitetty valitusosoitus aluevalituksen tekemiseen. Hyvinvointialueudistuksen osalta ei vielä ole ehtinyt muodostua oikeuskäytäntöä ja aiempi oikeuskäytäntö perustuu kuntalain pohjalta tehtyihin tulkintoihin. Asia on näin ollen tältä osin tulkinnanvarainen ja se on yhteiskunnallisesti erityisen merkittävä ja kansalaisten perusoikeuksiin kohdistuva. Näin olen jää lopulta hallinto-oikeuden arvioitavaksi, onko päätös valituskelpoinen ratkaisu. Sillä, että päätökseen on liitetty valitusosoitus, ei ole asiassa merkitystä.

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

Oikeuskirjallisuudessa on vakiintuneesti katsottu, että valitusosoitus ei tuo valitusoikeutta sellaiseen päätökseen, josta ei saa lain mukaan valittaa (Harjula-Prättälä: Kuntalaki, s. 969, Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 552). Valitusoikeus tai sen puuttuminen määräytyy asiaa koskevan lainsäädännön mukaan, tässä tapauksessa hyvinvointialuelain 140 ja 141 §:en mukaan. Aluevaltuusto ei voi muutoksenhakuohjauksella vaikuttaa valitusoikeuden tai sen käyttämisen edellytyksiin.

Mikäli hallinto-oikeus päättyy arvioinnissaan siihen, että kyse on ollut myös palveluverkon osalta asian valmistelusta, valitus tulee ensisijaisesti jättää kokonaisuudessaan tutkimatta.

Valituksenalainen päätös on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla 26.6.2023.

Täytäntöönpanokieltovaatimuksesta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue vastustaa täytäntöönpanokiellon määräämistä. Asian merkittävyys huomioiden hyvinvointialue pyytää hallinto-oikeutta ratkaisemaan täytäntöönpanokieltoasian mahdollisimman pikaisesti välipäätöksellä.

Järjestämislain (612/2021) 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

Palvelustrategia

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategian merkitystä perustellaan lain esitöissä seuraavasti (HE 241/2020 vp., s. 680):

Hyvinvointialue asettaisi palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet ja paikalliset olosuhteet. Palvelustrategian ensisijaisena tavoitteena olisi määrittellä miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan hyvinvointialueen alueella.

Palvelustrategian tarkoituksena olisi tämän mukaisesti ottaa kantaa muun ohella palveluverkon toteutukseen, lähipalvelujen saatavuuteen ja

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

toteutustapaan sekä yleisesti palvelujen saavutettavuuteen. Silloin kun palveluja kootaan suurempiin kokonaisuuksiin, hyvinvointialue voisi palvelustrategiassa ottaa kantaa siihen, miten asukkaille turvataan näiden palvelujen saavutettavuus hyvinvointialueen alueen eri osissa asuville henkilöille.

Täytäntöönpanokiellon määrääminen tarkoittaisi sitä, että hyvinvointialue ei voisi toteuttaa sille lainsäädännössä säädettyä järjestämistehtävää. Vahvistettu palvelustrategia on perusteena moniin hyvinvointialueen kannalta välttämättömiin ratkaisuihin valtiovallan suuntaan (mm. investointisuunnitelman hyväksymismenettely).

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevalitus itsehallinnollisen yhteisön päätöksestä on ns. kassatorinen muutoksenhakekeino, joten hallinto-oikeus ei voi tehdä asiasisällöllistä ratkaisua asiassa, joka perustuisi tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Mikäli päätöstä rasittaisi laillisuusvirhe, hallinto-oikeus voi sen pelkästään kumota, jolloin asia tulisi uudelleen päätettäväksi itsehallinnon mukaisesti. Kuntien omistamat sotekiinteistöt on vuokrattu voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti aina 31.12.2025 saakka (osin 31.12.2024 saakka). Mikäli hallinto-oikeus kumoaisi aluevaltuuston päätöksen 22.6.2023 § 44, ja asia tulisi myöhemmin uudelleen päätettäväksi, aluevaltuuston alkuperäisen päätöksen jälkeen tehdyt täytäntöönpanotoimet eivät ole sellaisia, joita ei voisi palauttaa lähtötilanteeseen tai johonkin muuhun myöhemmin päätettävän palveluverkkosuunnitelman osoittamaan tilanteeseen. Näin ollen valitus ei käy hyödyttömäksi jo toteutettujen täytäntöönpanotoimien osalta. Täytäntöönpanokiellon määräämiselle ei ole perusteita.

Yleistä soteuudistuksesta ja hyvinvointialueen itsehallinnosta

Soteuudistuksen myötä julkishallintoon muodostui uusi itsehallinnon taso, hyvinvointialueet. Asukkaiden itsehallintoon perustuvien kuntien lisäksi hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia viranomaisia suhteessa valtioon ja kuntiin (HE 241/2020 vp. s. 344). 31.12.2022 saakka Pohjois-Karjalan maakunnan alueella sote-palveluiden järjestämisestä vastasi kuntayhtymä ja sen jäsenkunnat käyttivät omistajaohjauksellista valtaa kuntayhtymän toimintaan. Tämä tilanne muuttui 1.1.2023 järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle.

Yleisenä toteamuksena valituksessa estetyissä väitteissä korostuu entiseen kuntayhtymäaikaan kohdistuva kunnan omistajaohjaus, jolle ei enää ole sijaa 1.1.2023 lukien. Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio,

jonka ylintä päätösvaltaa käyttää suorilla vaaleilla valittu aluevaltuusto. Aluevaltuusto on 22.6.2023 § 44 päättäessään palvelustrategiasta ja -verkosta käyttänyt sille laissa säädettyä itsehallinnollista päätösvaltaa. Tämä on otettava huomioon ratkaistaessa valituksessa esitettyjä lukuisia eri väitteitä.

Laki edellyttää hyvinvointialueen laativan palvelustrategian ja palveluverkko on osa sitä. Asiaa ei tule tarkastella kuntarajojen mukaan vaan maakunnan asukkaiden tarvitsemien palvelujen näkökulmasta. Olipa palveluverkko millainen tahansa, niin jonkun kunnan maantieteellisellä alueella palvelupisteet joka tapauksessa sijaitsevat. Tätä ei kuitenkaan tule ratkaista kuntien intressien pohjalta vaan maakunnan asukkaiden tarpeista käsin.

Kunta hyvinvointialueen jäsenenä - asianosaisuus

Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan hyvinvointialueen **jäsen** on muiden muassa kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella.

Jotta kunta olisi **asianosainen** hyvinvointialueen toimielimessä käsiteltävässä asiassa, tulisi toimielimen päätöksen vaikuttaa *välittömästi* kunnan oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen. Pelkästään tosiasiallinen intressi ei vielä riitä asianosaisuuden perusteeksi, vaan intressin on oltava oikeudellinen (Kulla: Hallintomenettelyn perusteet, 2018, s. 149). Jäljempänä selostetulla tavalla kunnan omistamat sotekiinteistöt on jo vuokrattu hyvinvointialueelle aina 31.12.2025 saakka. Kunnalla ei siis ole ollut oikeudellista intressiä asiaan palveluverkkosuunnitelmasta päätettäessä. Tosiasiallinen intressi ei ole asianosaisaseman perusteeksi riittävä silloinkaan, kun se saattaa olla jonkun tahon kannalta merkityksellinen. Esimerkiksi pelkästään päätöksestä mahdollisesti seuraava epäsuora taloudellinen etu tai haitta ei sellaisenaan riitä tuottamaan asianosaisasemaa (Niemi – Keravuori: Hallintolaki, 2003, s. 147). Kunnalle hyvinvointialueen jäsenenä hyvinvointialuelain 142 §:ssä säädetty valitusoikeus ei myöskään tarkoita samaa kuin asianosaisuus.

Hyvinvointialueen palvelujen tuottamista koskeva päätös ei vaikuta hyvinvointialuelain 142.1 §:ssä tarkoitettulla tavalla välittömästi kunnan etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen, joten **kunta ei ole hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen tällaisessa asiassa**. Asiaa ei muuta se, että hyvinvointialue on voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti vuokrannut sote-kiinteistöt kunnalta. Hallituksen esityksessä voimaanpanolaiksi (HE 241/2020 vp. s. 281) todetaan toimitilojen vuokraamisesta seuraavaa:

”Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvallta asiassa.”

Esteellisyysväitteistä

Kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta asianosaisen asemassa, joten esteellisyys tulee arvioitavaksi valituksessa esitettyjen perusteiden osalta seuraavasti:

1. Onko asian valmistelun yhteydessä tehty sellaisia ratkaisuja, joista voi seurata jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa (HallintoL 28 § 1 mom. 5 -kohta, viimeinen virke)?
2. Onko asian valmisteluun osallistunut henkilöitä, joiden puolueettomuus muusta erityisestä syystä on vaarantunut (HallintoL 28 § 1 mom. 7 -kohta)?

Palvelustrategia on yleisluontoinen asiakirja, joka käsittelee pohjois-karjalaisille ihmisille tuotettavia palveluja. Siinä mielessä sen tarkoitus onkin tuottaa erityistä hyötyä kaikille maakunnan ihmisille, sen sijaan vahinkoa kenellekään sillä ei tavoitella. Kunnallishallinnon puolella muodostuneen oikeuskäytännön mukaan intressijäävi ei voi olla kyseessä sellaisessa tilanteessa, jossa tehtävä päätös koskee tasapuolisesti kaikkia sen vaikutuspiirissä olevia tahoja (esim. KHO 1986 II 33, 6.9.1994 T 3928 ja 23.9.2013 T 2996). Mikäli esteellisyys tulkittaisiin palvelustrategian osalta toisin, likipitään kaikki maakunnassa vaalikelpoiset luottamushenkilöt olisivat esteellisiä käsittelemään asiaa. Palvelustrategian merkittävyys huomioiden laaja kansalaiskeskustelu on jopa välttämätöntä, joten yleislausekejääviyskään ei voi tulla kysymykseen kenenkään luottamushenkilön osalta.

Palveluverkko on osa palvelustrategiaa ja sen osalta kyse on siitä, onko jollekin kunnalle odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa asian valmistelussa tehdyistä ratkaisuista ja onko joku kunnan luottamushenkilö ollut hyvinvointialueella käsittelemässä asiaa siten, että hän olisi ollut tässä ominaisuudessa esteellinen. Selvyydeksi todettakoon, että hyvinvointialuelain 102 §:n mukaan aluevaltuustossa aluevaltuutetun esteellisyys määräytyy eri tavalla, aluevaltuutettu olisi esteellinen vain, mikäli päätös koskisi häntä *henkilökohtaisesti*, ja tästä ei valituksenalaisessa päätöksessä ja valituksessa ole kyse.

Ensisijaisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että palveluverkkoa koskevalla ratkaisulla ei ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa millekään kunnalle ja että valitus esteellisyysväitteiden osalta tulee hylätä jo tällä perusteella. Kuten valituksessakin todetaan, hyvinvointialue ja kunnat ovat voimaanpanolain nojalla jo tehneet toimitilojen vuokrauksesta vuokrasopimukset 31.12.2025 saakka. Tehtiinpä palveluverkosta minkäläinen päätös hyvänsä, niin tehdyt sopimukset pätevät yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Esteellisyyttä on

arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa käsitellään (Mäenpää: Hallinto-oikeus, 2023, s. 419). Näin ollen tulevaisuuslautakunnan käsitellessä asiaa, kiinteistöjen hallinnan osalta on olemassa hyvinvointialuetta ja kuntia sitova ja lakiin perustuva ratkaisu. Intressijääviä sovellettaessa on mahdoton ajatus, että asiaa tarkasteltaisiin päätöksen tekohetkellä jonkin tulevaisuudessa vuosien kuluttua mahdollisesti syntyvän seikan perusteella. Tulevaisuuslautakunnan aloittaessa asian valmistelun 13.12.2022, kuntien kiinteistöomaisuutta koskevat vuokrasuhteet on jo ratkaistu kolmen vuoden ajaksi. Mikä tahansa kuviteltavissa oleva hyöty tai vahinko ei riitä esteellisyysperusteeksi, hyödyn tai vahingon on oltava *erityistä*. Voimaanpanolain 22 §:n mukaisesti hyvinvointialue voi itsehallintonsa nojalla päättää jatkaa tai olla jatkamatta kuntien kanssa tehtyjä vuokrasopimuksia 31.12.2025 jälkeen. HE 241/2020 vp. s. 281:

”Hyvinvointialueen ja kunnan välillä solmittaisiin kunnan omistamien, sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen käytössä olevien toimitilojen hallinnasta vuokrasopimus siten, että se olisi voimassa vähintään 31.12.2025 saakka. Kunnilla ja hyvinvointialueella olisi siten kolme vuotta aikaa sopeutua uuteen tilanteeseen ja sen seurauksena syntyviin muutoksiin. Hyvinvointialueelle olisi yksipuolinen oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloa vielä vuodella ja sen tulisi ilmoittaa tämän oikeutensa käyttämisestä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaolon päättymistä. Hyvinvointialue päättäisi palveluverkostaan ja tarvitsemistaan toimitiloista itsehallintonsa puitteissa eli hyvinvointialueella olisi ratkaisuvälillä asiassa.”

Kun vielä huomioidaan voimaanpanolain 43 ja 44 §:ssä kunnille säädetty oikeus saada korvaus valtiolta omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista, voidaan todeta, että toimipisteverkkoa koskevasta ratkaisusta ei ole odotettavissa millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Mikäli hallinto-oikeus vastoin edellä lausuttua katsoisi, että palveluverkkoa koskevasta ratkaisusta voisi olla jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa, todettakoon lisäksi seuraavaa:

Valitus kohdistuu tulevaisuuslautakunnassa tehtyyn valmisteluun, joka on kirjattu valituksen liitteenä 1 olevan aluevaltuuston pöytäkirjan sivuilla 75 – 102.

Esteellisyyttä on arvioitava sen ajankohdan tilanteen mukaan, jolloin asiaa on käsitelty ja ratkaistava esteellisyyttä koskevat kysymykset sen mukaan mitä asiassa on kulloinkin oltu päättämässä.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksen 13.12.2022 § 51 kirjauksista ilmenee, mistä asiassa on ollut kyse ja mikä asiakirja palvelustrategia ja siihen

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

liittyvä palveluverkkosuunnitelma on. Lautakunta on päättänyt kokouksessaan palvelustrategian valmistelun periaatteista ja asian etenemisestä. Asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksissa 15.2. ja 15.3.2023 asiaa on jatkotyöstetty niiden teemojen osalta, jotka oli edellisissä kokouksissa käsitelty. Edelleenkin asiassa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta voisi olla odotettavissa erityistä vahinkoa millekään kunnalle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 12.4.2023 asia on edennyt siihen vaiheeseen, että palveluverkosta on laadittu useita eri vaihtoehtoja, skenaariot 1 – 3. Skenaariot kuvaavat niitä mahdollisia vaihtoehtoja, joiden mukaisesti palveluverkko voitaisiin rakentaa. Valmistelu ei siis ole tähdännyt vielä tässä vaiheessa johonkin tiettyyn malliin, vaan kaikki vaihtoehdot ovat olleet avoinna. Esimerkiksi skenaario 3 vastaa lähinnä nykytilaa ja esimerkiksi Juuassa ja Tohmajärvellä olisi sen mukaisesti lähipalvelupiste. Ei voida osoittaa, että vaihtoehtoisista ratkaisuista seuraisi jollekin kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Valmistelun pohjalta laaditut vaihtoehtoiset mallit on tämän kokouksen jälkeen lähetetty laajalle lausuntokierrokselle.

Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 26.4.2023 on päätetty jatkaa edellisessä kokouksessa päätettyä lausuntoaika.

Ensimmäinen vaihe käsittelyketjussa, jonka osalta voidaan edes teoreettisesti arvioida mahdollista esteellisyttä, on tulevaisuuslautakunnan kokous 2.6.2023. Vasta tässä kokouksessa on ensimmäisen kerran otettu kantaa eri vaihtoehtojen välillä. Tätä edeltävä valmistelu on tähdännyt puhtaasti siihen prosessiin, jonka pohjalta ratkaisua valmistellaan.

Hyvinvointialue on itsehallinnollinen organisaatio ja sen luottamushenkilöt on asetettu tehtäviinsä demokraattisen prosessin myötä.

Hyvinvointialueen palvelustrategia ja siihen liittyvä palveluverkkoratkaisu on lakisääteinen asia. Kuinka tulevaisuuslautakunnassa oltaisiin voitu 13.12.2022 todeta se, ketkä luottamushenkilöistä olisivat esteellisiä, kun asiaa alettiin valmistella täysin puhtaalta pöydältä ilman mitään ennalta asetettua näkemystä päätöksen sisällön suhteen? Kun vielä huomioidaan, että palvelustrategia ja -verkkoratkaisu tulee koskemaan yhtäläisesti kaikkia pohjois-karjalaisia sote-palvelujen käyttäjiä, olisi demokraattisen päätöksenteon kannalta täysin kestävä ratkaisu ryhtyä pelkästään oletusten varassa lähteä rajaamaan luottamushenkilöitä pois asian

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

valmistelusta. Huomattava osa hyvinvointialueen luottamushenkilöistä on samalla myös kuntien luottamushenkilöitä.

Kuten edellä on esitetty, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue katsoo ensisijaisesti, että millekään kunnalle ei ratkaisusta ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa, jolloin esteellisyys ei ylipäätään voi tulla kyseeseen hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitetulla tavalla. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä ei juurikaan lainvalmistelussa pohdittu päätöksentekomenettelyihin liittyviä asioista, vaan oletettiin niiden järjestyvän hallintolain ja kuntalain pohjalta vakiintuneen oikeuskäytännön myötä. Kuntaliitto ja sittemmin Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy lanseerasi hyvinvointialueuudistuksen valmisteluvaiheessa *varovaisuusperiaatteeksi* kutsutun ohjeen, joka suosittaa esteellisyyden huomioimista päätöksenteossa. Tätä periaatetta noudattaen asian virkamiesvalmistelussa suositettiin, että tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 2.6.2023 ei osallistuisi sellaisia luottamushenkilöitä, jotka samalla ovat hyvinvointialueen kuntien kunnanhallitusten jäseniä tai varajäseniä. Vastaavalla tavalla suositeltiin aluehallituksen kokouksen 13.6.2023 § 135 osalta. Kokouspöytäkirjoista voidaan todeta, että näin on myös toimittu. Näihin kokouksiin ei ole osallistunut kunnanhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Valituksen sivulla 5 väitetään, että esteellisiä olisivat myös tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 läsnä olleet kuntien valtuustojen puheenjohtajistoihin kuuluvat luottamushenkilöt. He eivät kuitenkaan ole hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 -kohdassa tarkoitettuja väitetyn intressentin tahon hallituksen tai hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäseniä. Ilmeisesti tämän osalta valituksessa tarkoitetaan em. lainkohdan 7 -kohdassa tarkoitettua ns. yleislausekejäviyttä. Todettakoon, että valituksessa ei millään tavalla perustella sitä erityistä syytä, minkä vuoksi puheenjohtajistoon kuuluvien osalta luottamus muusta syystä vaarantuisi. Yleislausekkeessa mainittu erityinen syy rinnastuu merkittävydeltään muihin konkreettisiin esteellisyydperusteisiin (Mäenpää, Hallinto-oikeus, 2023, s. 412). Näin ollen yleislausekejäviyteen ei riitä se, että joku on jossakin asemassa. Tulee voida osoittaa se, että hän olisi toiminut tuossa asemassaan sellaisella tavalla, josta seuraisi luottamuksen vaarantuvan hänen puolueettomuuteensa. Tällaista ei valituksessa ole osoitettu, joten valitus tältä osin on hylättävä. Sama koskee myös muita luottamushenkilöitä, joiden valituksessa väitetään olleen esteellisiä yleislausekejäviyden perusteella.

Hallinto-oikeus on saatteessaan edellyttänyt hyvinvointialueen hankkivan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen osallistuneiden ja esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnot. Lausunnot toimitetaan

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

hallinto-oikeudelle muun aineiston ohessa. Esteellisiksi väitettyjen luottamushenkilöiden lausunnoista ei ilmene seikkaa, joiden vuoksi heidän puolueettomuutensa voitaisiin katsoa muusta erityisestä syystä vaarantuneen.

On täysin mahdollista, että esteellisyys konkretisoituu asian käsittelyn ollessa vireillä. Esimerkiksi päätöskokouksessa tehdään kannatettu ehdotus, josta johtuen joku luottamushenkilö tulee esteelliseksi kesken asian käsittelyn. Tässä tapauksessa asiaa on käsitelty viidessä kokouksessa, jossa ei ole tehty sellaista ratkaisua, josta ei voi seurata millekään kunnalle erityistä hyötyä tai vahinkoa. 2.6.2023 kokouksessa tilanne on ollut toinen, siinä on päätetty esittää aluehallitukselle konkreettista ratkaisua, skenaario 2 b:tä. Sen osalta voidaan ajatella, että ratkaisusta voisi olla teoreettisesti ajateltuna jollekin kunnalle hyötyä tai vahinkoa ja josta seuraten intressentin tahon hallituksen jäsenet ja varajäsenet voisivat olla esteellisiä. Tämä ei kuitenkaan voine tässä tapauksessa tulla kyseeseen edellä selostetuista syistä johtuen, koska konkreettista oikeudellista intressiä asiaan ei millään kunnalla ole.

Tässä tapauksessa esteellisyyden arvioiminen valituksessa esitetyin perustein on suomalaisessa oikeuskäytännössä uusi asia. Kyse on itsehallinnollisen organisaation toisen itsehallinnollisen organisaation päätöksestä tekemästä valituksesta. Vaalikelpoisuussäännökset eivät huomioi kunnan ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden kaksoisroolin mukanaan tuomia tulkintatilanteita. Soteuudistuksen yksi keskeisimmistä tavoitteista on kansanvaltaisuuden ja demokratian lisääminen. Luottamushenkilöt saavat mandaattinsa suoran vaalin perusteella. Luottamushenkilön tulee edistää hyvinvointialueen ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Päätöksentekomenettelyä koskevat väitteet

Hyvinvointialueen kokousmenettelyissä noudatetaan kunnallishallinnossa muotoutunutta juoksevaa ja täydentyvää pöytäkirjamenettelyä. Asiaa on käsitelty kuudessa tulevaisuuslautakunnan kokouksessa, kerran aluehallituksessa tulevaisuuslautakunnan valmistelun pohjalta ja lopulta aluevaltuustossa 22.6.2023. Asian kaikki käsittelyvaiheet on luettavissa lopullisesta aluevaltuuston pöytäkirjasta.

Aluehallituksen yksimielinen esitys 22.6.2023 § 44 aluevaltuustolle on seuraava:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan palvelustrategian ja siihen sisältyvän palveluverkkosuunnitelman (vaihtoehto 2 b) täydennettynä seuraavasti:.

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

- 1) palvelustrategia-asiakirjassa korvataan termit 'soteasema' ja 'liikkuva palvelu' termillä 'liikkuva lähipalvelu'
- 2) liikkuvat lähipalvelut järjestetään pääsääntöisesti laajan palvelun soteasemien toimesta tarkoituksen mukaisissa toimitiloissa ja toimintamalleilla
- 3) asukkaiden palvelutarpeeseen perustuvat liikkuvat lähipalvelut järjestetään kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin, joissa ei ole laajan palvelun soteasemaa (Heinävesi, Juuka, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi)
- 4) palvelustrategian s. 29 kuva 7 poistetaan
- 5) palvelustrategia asiakirja muokataan vastaamaan edellä esitettyjä muutoksia.

Päätöksen perustelut muodostuvat kokouspöytäkirjan selostusosissa esitetyistä seikoista, jotka tässä tapauksessa ovat hyvinkin laajat. Kyseessä ei ole asianosaisasia, joten hallintolain 44 §:ssä säädetty asianosaiseen liittyvät päätöksen sisältövaatimukset eivät tule sovellettaviksi.

Aluevaltuuston lopulliseksi päätökseksi tuli lopulta aluehallituksen esitys kohtaan 3 tehdyllä lisäyksellä ”... liikkuvat lähipalvelut järjestetään *kiinteään toimipisteeseen* kaikkiin hyvinvointialueen kuntiin...” Väite siitä, että päätös olisi epäselvä tai siitä ei ilmenisi miten asia on ratkaistu ei pidä paikkaansa. Päätös on tulevaisuuslautakunnan 2.6.2023 § 66 esittämä skenaario 2b, lisätynä aluehallituksen 13.6.2023 § 135 päätöksessä täydennetyllä 5 -kohtaisella luettelolla, ja joista aluevaltuusto lopullisessa päätöksessään täydensi 3 -kohtaa kahdella sanalla, ”kiinteään toimipisteeseen”.

Vielä valituksessa väitetään itse päätöksen tapahtuneen menettelyltään virheellisesti.

Hallinto-oikeudelle on toimitettu videotallenne kokouksen kulusta. Tiivistetysti päätöksentekomenettely tapahtui seuraavasti, kellonajat videotallenteen aikajanalta:

- puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi (44:30)
- puheenjohtaja toteaa palveluverkkoon tehdyt kannatetut vastaesitykset aluehallituksen pohjaesitykseen (46:12)
- puheenjohtaja tekee äänestysesityksen (46:45), jonka aluevaltuusto hyväksyy
- ensin äänestetään pohjaehdotuksesta eniten poikkeavan kahden kannatetun vastaehdotuksen välillä (Keskustan valtuustoryhmä – Auvinen), Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- sitten äänestetään edellisen äänestyksen voittaneen ehdotuksen ja Sari Huovisen ehdotuksen välillä – Keskustan valtuustoryhmän ehdotus voittaa
- jäljellä on aluehallituksen pohjaesitys ja aiemmissä äänestyksissä voittanut Keskustan valtuustoryhmän ehdotus

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

- puheenjohtaja tiedustelee aluevaltuustolta, voidaanko Keskustan valtuustoryhmän ehdotus hyväksyä aluevaltuuston yksimieliseksi kannaksi (56:00)
- Kukaan aluevaltuutetuista ei vastusta puheenjohtajan esittämää menettelytapaa, joten puheenjohtaja toteaa Keskustan valtuustoryhmän ehdotuksen tulleen yksimielisesti aluevaltuuston päätökseksi (57:35).

Aluevaltuuston päätöksenteko on tapahtunut kokouksessa normaalin parlamentaarisen päätöksentekomenettelyn ja hyvinvointialueen hallintosäännön (117 §) mukaisesti, eikä sitä rasita mikään muotovirhe. Kahden äänestyksen jälkeen vastakkain on lopulta ollut aluehallituksen pohjaesitys ja Keskustan valtuustoryhmän ehdotukseksi nimetty muutosehdotus. Kun aluevaltuusto on ollut tässä vaiheessa yksimielisesti Keskustan muutosehdotuksen kannalla, puheenjohtaja on voinut todeta sen aluevaltuuston päätökseksi. Asiassa ei enää ole tarvinnut äänestää aiemmissä äänestyksissä voittanutta ehdotusta pohjaehdotusta vastaan. Tästä KHO 1971 II 39:

Valtuuston kokouksessa oli tehty kunnanhallituksen ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus. Valtuuston puheenjohtajan tiedusteltua kukaan valtuutetuista ei ollut ilmoittanut kannattavansa kunnanhallituksen ehdotusta. Enemmän äänestyksen toimittaminen näiden ehdotusten välillä katsottiin tarpeettomaksi.

Valitus tulee hylätä päätöksentekoon liittyvien väitteiden osalta.

Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Kuten edellä on osoitettu, kunta ei ole valituksenalaisen päätöksen osalta hallintolain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen. Tästä johtuen asiassa ei tule sovellettavaksi hallintolain 6 luvussa asianosaisasemaan liittyvät säännökset. Muiden kuin varsinaisten asianosaisten vaikutusmahdollisuuksista säädetään hallintolain 41 §:ssä sekä erityisesti hyvinvointialuetta koskien hyvinvointialuelain 29 ja 34 §:issä.

Tulevaisuuslautakunta on kokouksessaan 12.4.2023 § 41 päättänyt seuraavaa:

Tulevaisuuslautakunta päättää käynnistää liitteenä olevasta palvelustrategialuonnoksesta lausuntokierroksen, joka kestää 2.5.2023 saakka. Lausuntokierros on kaikille avoin ja lausuntopyyntö julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivulla. Erikseen lausuntopyynnöt lähetetään alueen kunnille ja hyvinvointialueen toimielimille. Asukkaille ja henkilöstölle avataan kohdennetut kyselyt.

Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen yhteydessä kertynyt aineisto on liitetty aluevaltuuston kokouksen pöytäkirjan 22.6.2023 § 44 liitteiksi 38 –

42. Kuntien lausunnot on koostettu liitteeksi 40. Juuan kunnan lausunto liitteen 40 sivuilla 60 – 66.

Pöytäkirjan liitteenä oleva dokumentaatio osoittaa, että alueen asukkaille, hyvinvointialueen työntekijöille, vaikuttamistoimielimille ja muille toimielimille sekä kunnille on varattu vaikutusmahdollisuudet asian valmistelussa ja vaikuttamismahdollisuus on myös toteutunut. Esimerkiksi asukkailta on saatu yhteensä 2108 kannanottoa. Kansalaisadressissa oli 9240 allekirjoittajaa. Joidenkin kuntien pyynnöstä lausuntoaikaa jatkettiin kahdella viikolla. Asiaa tulevaisuuslautakunnalle valmistelleet viranhaltijat ovat erikseen kiertäneet kaikki hyvinvointialueen kunnat. Strategiajohtaja ja muutosjohtaja tapasivat Juuan kunnan edustajat 17.4.2023 ja kunnan puolelta tapaamiseen osallistuivat kunnan virkamies- ja luottamushenkilöjohtoa. Hyvinvointialueen puolelta lähetetyssä tapaamispyynnössä lausuttiin seuraavaa:

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelu on alkanut ja tavoitteena on asiakirjojen hyväksyminen kesäkuun aluevaltuuston kokouksessa. Tarkoitus on, että tulevaisuuslautakunta päättäisi ensimmäisistä luonnoksista kokouksessaan 12.4.2023, jonka jälkeen asiakirjoista avautuu avoin lausuntokierros 2.5.2023 saakka.

Tulemme pyytämään alueen kunnilta lausuntoa asiaan. Tulemme mielellämme lausuntokierrosvaiheessa esittelemään luonnosversioita ja käymään asiasta keskustelua kunnan johdon kanssa.

Vierailut kunnissa on aikataulutettu viikolle 16. Alla ohjelma jonka mukaan kierrämme kuntia. Osalla vierailuista olemme mukana molemmat ja osalla vain toinen meistä.

Toivomme, että alla olevat ajat sopivat teille. Aikataulu on melko tiukka ja vierailut suunniteltu liikkumisen kannalta järkeviksi kokonaisuuksiksi.

Voitte päättää itse teiltä osallistuvat henkilöt.

Todettakoon vielä, että lausuntopalaute on johtanut konkreettisiin muutoksiin kaavaillun toimipisteverkon rakenteessa. Alkuperäisen skenaario 2 tarkentui tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 2.6.2023 versioon 2 b. Lautakunnan pöytäkirjassa asiaa perustellaan seuraavasti:

Käytettävissä olevat asiakkaiden ja potilaiden palvelutarvetta koskevat tiedot, henkilöstön saatavuutta ja taloutta koskevat tiedot sekä saatu lausuntopalaute huomioiden tulevaa palveluverkkoa on järkevää kehittää skenaario kahden pohjalta. Tämä malli on selkeästi kompromissi palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden välillä. Malli on vaikuttavuusarvion mukaan vain hieman skenaario yhtä heikompi. Talouden osalta tämä skenaario on n. 3 milj. € kalliimpi kuin edullisin vaihtoehto. Saadun palautteen mukaan lähellä olevat palvelut ovat kuitenkin kansalaisten kannalta niin tärkeitä, että suurempi kustannus on perusteltu.

Väite kuulemiseen ja vaikuttamiseen liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnistä ei pidä paikkaansa ja valitus on näin ollen hylättävä.

Perusoikeusnäkökulma – päätöksen aineellisoikeudellinen lainmukaisuus

Valituksen sivuilla 8 - 9 viitataan perusoikeuksien supistumiseen siitä näkökulmasta, että valituksenalaisessa päätöksessä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita keskitetään niille paikkakunnille, jossa toimii yksityiset palvelut ja vähennetään niiltä paikkakunnilta, jossa yksityisiä vaihtoehtoja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille ei ole lainkaan. Lisäksi valituksessa annetaan ymmärtää, että liikkuvien lähipalvelujen myötä lähipalveluita supistettaisiin.

Valitus perusoikeuksien supistamisen osalta perustuu virheellisiin oletuksiin.

Suomen perustuslain (731/1999) 19 § 3 momentti velvoittaa julkisen vallan turvaamaan jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Tätä velvoitetta täsmennetään mm sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:ssä, joka määrää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Lisäksi saman järjestämislain 22 § velvoittaa hyvinvointialueita ottamaan toiminnassaan sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet ja valtioneuvoston asettamat talouden finanssipoliittiset tavoitteet. Edelleen järjestämislain 40 § edellyttää, että hyvinvointialueen on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Em lisäksi myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 § edellyttää, että terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Palveluverkkosuunnitelman taustamateriaaleissa on kuvattu laajasti, mitä termillä lähipalvelu ja liikkuva lähipalvelu konkreettisesti tarkoitetaan. Myös THL on julkaisussaan (Raportti 43/2010) määritellyt lähipalvelun, sekä kuvannut erilaisia tapoja tuottaa lähipalvelua. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset käsitteet (THL, Kanta 1.11.2011) -sanasto määrittelee lähipalvelun: *”Palvelu, jota annetaan asiakkaan päivittäisessä elinympäristössä tai tarjotaan asiakkaille helposti saavutettavana sähköisenä palveluna”* ja *”Osa sosiaali- ja terveyspalveluista on perusteltua järjestää lähipalveluina joko palvelun luonteen vuoksi (esim. kotihoito) tai siksi, että asiakkaat tarvitsevat niitä usein tai toistuvasti. Lähipalvelu voidaan toteuttaa esimerkiksi liikkuvassa suunhoidon yksikössä tai rokotusbussissa lähellä asiakasta.”* Liikkuvan lähipalvelun käsitteellä tarkoitetaan lähipalvelua, joka tuodaan lähelle

kauempaa. Perusoikeuksien näkökulmasta merkityksellisempää on, että palvelua on tarjolla, eikä suinkaan se, tuotetaanko sitä entisestä terveysasema -nimisestä rakennuksesta. Perusoikeuksien toteutuminen ei ole sellaisenaan sidoksissa kiinteistöön tai palvelujen tuottamistapaan, vaan sen sijaan riittävän palvelutason tarjoamiseen, kun muutoin monien eri lakien ja asetusten asettamat edellytykset toteutuvat. Liikkuva lähipalvelua ei siten voida huolellisen palveluverkkosuunnitelman päätöksentekomateriaaliin perehtymisen perusteella todeta olevan palvelujen heikentämistä, vaan pikemminkin niiden saatavuuden parantamista.

Palveluverkkosuunnitelmalla nimenomaisesti parannettaisiin palvelujen monien eri tuotantotapojen myötä saatavuutta koko alueella palvelutarvetta vastaten. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue pyrkii kaikin käytettävissä olevin keinoin jo nyt turvaamaan perusoikeuksien toteuttamista, ostamalla käytännössä kaikkea palvelua, mitä sen hankintalain puitteissa on mahdollista ostaa, mutta tästä huolimatta tällä hetkellä sote-ammattilaisia Suomessa ei ole tarpeeksi saatavilla jokaiseen pieneen taajamaan. Lähivuosina sote-ammattilaisten määrä on voimakkaasti vähenevä mm. eläköitymisen myötä ja lähivuosien tilanne on paheneva. Perusoikeuksien ja lain velvoitteiden täyttämiseksi lähitulevaisuudenkin tarpeisiin palvelutuotannon on uudistuttava. Lisäksi ammattilaisista moni haluaa itse ennemmin toimia suuremmissa työyksiköissä, joissa työn kuorma on hallittua ja moniammatillinen yhteistyö, sekä laadukas ammattilaisen työn tekeminen on tosiallisesti mahdollista. On tärkeä tiedostaa, että valvovat viranomaiset ovat asettaneet vaatimuksia mm. uransa alkuvaiheessa toimivien ammattilaisten ohjaamiselle ja työn seurannalle, mitkä eivät aina ole mahdollisia pienten paikkakuntien pienissä yksiköissä. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmassa ei enää katsota palvelujen tuottamista entisajan kuntarajojen mukaan, vaan palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta tarkastellaan alueellisesti, mahdollistaen myös maaseutumaisen alueen asukkaiden palvelujen kehittämistä.

Edellä kuvattujen syiden vuoksi ja nimenomaan palvelujen tuottamisen turvaamiseksi, ja jotta perusoikeuksia voidaan alueen asukkaille yhdenvertaisesti turvata, palveluita tuotaisiin palveluverkkosuunnitelman mukaisella tavalla laajan palvelun sote-asemilta ympäröiviin maaseutumaisen alueen taajamiin suuremmilta sote-asemilta ja samaan aikaan mahdollistettaisiin alueellisina palveluina jopa palvelujen laajempia sote-asemien aukioloaikoja. Tällainen toiminta edellyttää työvuorosuunnittelunkin perusteella suurempia toimintayksiköitä.

Jotta palvelut voidaan tuottaa useiden eri lakien edellyttämällä tavalla laadukkaasti, asiakas- ja potilasturvallisesti, perusoikeuksia kunnioittaen,

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

palvelutuotannon tuottamistapojen tulee mahdollistaa täyttää näiden lakiin ja valvovien viranomaisten asettamat vaatimukset. Myös asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta perusoikeuksia voidaan parhaiten toteuttaa suuremmista yksiköistä palveluita tuottaen. Moniammatillinen työ on alueen asukkaan kannalta todennäköisimmin ja sujuvimmin järjestettävissä suuremmista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita tarjoavista yksiköistä, joista palveluita voidaan siis järjestää palveluverkkosuunnitelmassa kuvatuin tavoin, ammattilaisten liikkua lähemmäs kansalaisten luontaisia liikkumisalueita. Palvelutuotantomallin on myös muutettava sote-ammattilaisten vajeen ja samanaikaisen palvelutarpeen kasvun, sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden kohentamisen vuoksi, jotka osaltaan edistävät perusoikeuksien toteutumista. Lisäksi luopumalla tarkoitukseen nähden ylisuurista toimitiloista ja käyttämällä siitä säästyvä euromäärä palvelutuotannon monipuolistamiseen pikemminkin parannetaan palvelujen monikanavaista saatavuutta, ja varmistetaan palvelujen saatavuutta alueella lainsäätäjän edellyttämällä tavalla.

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on kuvattu myös ne palvelujen tuottamisen kriteerit, jolla – sote-aseman rakennuksen sijainnista riippumatta – palveluita tullaan tuomaan aiempaa yhdenvertaisemmin lähipalveluna eri palvelutuotannon keinoin alueen asukkaiden tarpeeseen. Liikkuvilla lähipalveluilla tuodaan palvelujen tarvetta vastaten palveluita kuntalaisten lähelle, esimerkiksi varhaiskasvatukseen, kouluille, taajamiin missä asiakkaiden liikkumista muutoinkin tapahtuu, mutta toisaalta tuottamispaikka voi olla muu kuin vuosikymmeniä sitten tarpeettoman suureksi rakennettu, usein elinkaarensa loppupuolella oleva nykyinen terveysasema. Vanhat tilat eivät mahdollista useinkaan moniammatillisen työn kehittämistä moderniksi sosiaali- ja terveysasemaksi. Perusoikeuksien toteutumisen kannalta palveluverkkosuunnitelman mukaiset palvelujen tuottamistavat todennäköisimmin mahdollistaisivat alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumisen. Merkittävässä roolissa tässä on palveluverkkosuunnitelman palvelujen tuottamisen kriteerien yhdenmukaistaminen ja niiden avoin esittäminen. Suunnitelmassa esitetyt kriteerit perustuvat myös ajan kuluessa muuttuvaan väestön alueelliseen palvelutarpeeseen.

Siten on ilmeistä, että valittaja ei ole riittävällä huolellisuudella perehtynyt palvelujen tuottamisen suunnitelmaan ja tavoitteisiin nimenomaisesti parantaa alueen palveluita, palvelujen tuotantopaikasta riippumatta. Rakennusriippumattomuus ennemmin vahvistaa perusoikeuksien toteutumista aiempaa yhdenvertaisemmalla tavalla. Julkisen vallan on turvattava palvelut, jota se valtion antamalla rahoituksella ja asetetuilla vaatimuksilla parhaan kykynsä mukaisesti pyrkii toteuttamaan alueensa asukkaiden palvelujen tuottamisen turvaamiseksi.

Aluehallitus

§ 196

21.09.2023

Edellä kuvatuin seikkojen perusteella valituksessa esitetty väite perusoikeuksien heikentämisestä on perusteeton ja valitus tulee hylätä.

Yhteenveto

Aluevaltuuston päätös 22.6.2023 § 44 ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen valituksessa esitetyn perustein, joten se on hylättävä, mikäli valitusta ei jätetä kokonaan tutkimatta hyvinvointialuelain 141 §:n nojalla.

Liitteet

- [18] Lausunto- ja asiakirjapyyntö (1598/04.04.04.04.09/2023) Arvi Martikainen ja kumppanit valitukseen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto 22.6.2023 § 44: Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia
- [19] Valitus - (1598/04.04.04.04.09/2023) Arvi Martikainen ja kumppanit valitukseen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto 22.6.2023 § 44: Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia

Aluehallitus	§ 168	31.08.2023
Aluevaltuusto	§ 55	12.09.2023
Aluehallitus	§ 197	21.09.2023

Ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien
6390/02.03.00.00/2023

Aluehallitus 31.08.2023 § 168

Lisätiedot Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien hyväksytään liitteen mukaisesti, ja ne lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuhinnastoon 1.1.2024 lukien

2. hallintojohtaja valtuutetaan tekemään asiakasmaksuasiakirjaan mahdolliset tekniluonteiset tai vähäiset lakisääteisyydestä johtuvat korjaukset.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksulaissa (734/1992) ja asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Asiakasmaksulain (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) 1 §:n mukaisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Laki ja asetus määrittelevät yleensä maksujen enimmäismäärät, joista hyvinvointialue voi poiketa vain alaspäin. Palveluista, joiden maksuista tai maksuttomuudesta ei ole säädetty erikseen laissa tai asetuksessa, voidaan periä hyvinvointialueen päättämä maksu, joka saa olla enintään palvelun tuottamisesta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Aluehallitus	§ 168	31.08.2023
Aluevaltuusto	§ 55	12.09.2023
Aluehallitus	§ 197	21.09.2023

Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 22 §:ssä säädetään, että aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista.

Ateriapalveluista asiakkailta perittävien maksujen enimmäiseuromäärää ei säädetä lainsäädännössä muutoin, kuin että palvelun tuottamisesta aiheutuva kustannus ei saa ylittyä. Ateriapalvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset on tarkistettu v. 2023 heinäkuussa sisältäen omasta ja ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Kustannusten tarkistamisesta johtuen, vuonna 2023 voimassa oleviin ateriamaksuihin on tehty liitteen mukaiset korotusesitykset 1.1.2024 lukien. Kaikista päivän aterioista esitetään ateriapalvelumaksuksi 1.1.2024 lukien 19,55 €/päivä, lounaan ja jälkiruoan maksuksi esitetään 7,80 €, päivällisen maksuksi esitetään 6,05 €, välipalan maksuksi esitetään 2,65 € ja aamu-/iltapalan maksuksi esitetään 3,40 €/kpl. Kotiin kuljetettavasta ateriapalvelusta esitetään maksuksi 9,70 € (sisältäen kuljetuksen).

Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon asiakkaiden ylläpidosta perittäviä ateriamaksuja esitetään nostettavaksi 1.1.2024 lukien samaan tasoon muiden asiakkaiden ateriamaksujen kanssa, koska palvelujen tuottamisesta aiheutuva kustannus on sama kaikkien asiakasryhmien kohdalla. Vammaisten ja kehitysvammaisten ylläpidosta perittävien ateriamaksujen korottamista samalle tasolle muiden asiakasryhmien maksujen kanssa puoltaisi uuden 1.10.2023 voimaan säädetyin vammaispalvelulain (675/2023; HE 191/2022) lähtökohta vammaisten ja kehitysvammaisten palvelujen järjestämisestä ensisijaisesti yleislainsäädännön nojalla ja lähtökohtainen normaaliuseriaate muiden asiakasryhmien kanssa. Nykyiselle vammaisten ja kehitysvammaisten alemmalle ateriamaksuhinnoittelulle ei ole lainsäädännöstä johtuvaa perustetta. Raaka-ainehintaisten ateriamaksujen hinnoittelua ohjaa kuitenkin Korkeimman hallinto-oikeuden päätös (22.12.2014/3986, 186:2014), silloin kun vammaisen tai kehitysvammaisen asiakas osallistuu itse ateriansa valmistamiseen tai valmistaa sen itse.

Lisäksi esitetään, että liitteen mukaiset ateriapalvelumaksut perittäisiin 1.1.2024 lukien kaikilta riippumatta siitä, onko asiakas omassa palvelussa tai ostopalvelussa.

Esitys ateriamaksuiksi 1.1.2024 lukien tuodaan päätettäväksi erillisenä asiana, koska aluehallitus on 29.9.2022 § 140 päättänyt palveluseleiden yleisissä periaatteissa, että aluehallitus hyväksyy jatkossa vuosittain

Aluehallitus	§ 168	31.08.2023
Aluevaltuusto	§ 55	12.09.2023
Aluehallitus	§ 197	21.09.2023

syyskuussa seuraavana kalenterivuonna noudatettavan palvelusetelisääntökirjan yleisen osan sekä seuraavan kalenterivuoden palveluseleiden arvot. Koska aterian hinta on ikäihmisten asumispalvelujen yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen seteleiden arvossa mukana, on ateriamaksu tuotava päätöksentekoon ennen palvelusetelin arvon hyväksyntää. Lisäksi ikäihmisten palvelujen vuosittain syksyisin järjestettävässä seuraavan kalenterivuoden kilpailutuksessa asetetaan palvelulle kattohinta, jossa aterian hinta on myös mukana.

Asian liitteenä on esitettävät ateriamaksut vuodelle 2024 ja vastaavat vuonna 2023 voimassa olleet maksut. Vammaispalvelulain mukaisen päivätoiminnan aterioille ei ole ollut vuonna 2023 kaikkia päivän aterioita koskevaa yhteishintaa.

Aluevaltuusto 12.09.2023 § 55

Päätösehdotus

Aluehallitus:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien hyväksytään liitteen mukaisesti, ja ne lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuhinnastoon 1.1.2024 lukien
2. hallintojohtaja valtuutetaan tekemään asiakasmaksuasiakirjaan mahdolliset teknisuonteiset tai vähäiset lakisääteisydestä johtuvat korjaukset.

Päätös

Valtuutettu Anni Järvinen esitti, että asia lähetetään uudelleen valmisteluun sillä saatteella, että asiaan pyydetään lausunnot vammais- ja vanhusneuvostoilta viimeistään joulukuun aluevaltuuston kokoukseen mennessä. Valtuutettu Petteri Tahvanainen kannatti Järvisen esitystä.

Valtuutettu Eero Reijonen esitti, että kokouksessa pidetään neuvottelutauko. Puheenjohtaja keskeytti kokouksen klo 14.12. Kokousta jatkettiin klo 14.30. Puheenjohtaja totesi paikalla olevan 57 valtuutettua.

Puheenjohtaja kertoi tauon aikana selvitetyn mahdollisuudet valmistella

Aluehallitus	§ 168	31.08.2023
Aluevaltuusto	§ 55	12.09.2023
Aluehallitus	§ 197	21.09.2023

asia uudelleen niin, että se voidaan tuoda valtuuston käsittelyyn 5.10. Lausunnon pyytäminen vanhus- ja vammaisneuvostoilta pystytään järjestämään niin, että lausunnot ovat käytettävissä 21.9. aluehallituksen kokouksessa, josta määrä tehdä esitys 5.10. aluevaltuustolle.

Puheenjohtaja kysyi, voidaanko asia palauttaa uudelleen valmisteltavaksi saatteella, että ateriamaksuesityksestä pyydetään lausunnot vanhus- ja vammaisneuvostoilta niin, että ne ovat käytettävissä aluehallituksen kokouksessa 21.9.2023, jossa hallitus tekee asiasta uudelleen esityksen aluevaltuustolle 5.10.2023 kokoukseen.

Aluevaltuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan esityksen.

Kahdeksan valtuutettua käytti asiassa puheenvuoron. Toimialuejohtajat Leena Korhonen ja Eija Rieppo sekä hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen vastasivat esitettyihin kysymyksiin.

Aluehallitus 21.09.2023 § 197

Lisätiedot Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös Asian käsittelyn aluksi todettiin vammais- ja vanhusneuvostojen saapuneet lausunnot, jotka liitetään pöytäkirjaan.

Esittelijä ehdotti, että aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien hyväksytään liitteen mukaisesti, ja ne lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuhinnastoon 1.1.2024 lukien

2. hallintojohtaja valtuutetaan tekemään asiakasmaksuasiakirjaan mahdolliset tekniluonteiset tai vähäiset lakisääteisydestä johtuvat

Aluehallitus	§ 168	31.08.2023
Aluevaltuusto	§ 55	12.09.2023
Aluehallitus	§ 197	21.09.2023

korjaukset.

Esittelijä totesi ehdotuksen olevan samansisältöinen, kuin § 168/31.8.2023 asiassa tehty ehdotus.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Vammais- ja vanhusneuvostoille on lähetetty 13.9.2023 lausuntopyyntö aluehallituksen § 168/31.8.2023 ateriamaksuesityksestä. Lausunnot tulee lähettää aluehallitukselle 20.9.2023 klo 12 mennessä, jotta ne voidaan ottaa huomioon asiaa käsiteltäessä tässä kokouksessa. Lausunnot lähetetään hallitukselle niiden saapumisen jälkeen, ja päätösehdotus annetaan kokouksessa. Aluevaltuuston päätöksen mukaisesti, esitys ateriamaksuista on määrä tehdä 5.10.2023 aluevaltuuston kokoukseen.

Liitteet

- [20] Ateriapalvelumaksut 1.1.2024 lukien - Aluehallituksen § 168 / 31.8.2023 mukainen esitys
- [21] Vammaisneuvoston lausunto ateriamaksuesityksestä
- [22] Vanhusneuvoston lausunto ateriapalvelumaksuista

Aluehallitus

§ 198

21.09.2023

Palvelusetelien arvot vuodelle 2024

7092/00.01.01.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 198

Lisätiedot

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtaja Susanna Wilén
susanna.wilen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4042

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Eija Rieppo
eija.rieppo@siunsote.fi
Puh. 013 330 4501

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja Leena Korhonen
leena.korhonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 5768

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevat palvelusetelien arvot kalenterivuodelle 2024.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Palvelusetelin käyttöä säätelee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Hyvinvointialue päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 9 §:n 1 momentin mukaisesti. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyy vuosittain syyskuussa seuraavan kalenterivuoden palvelusetelien arvot. Vuoden 2023 arvoista aluehallitus päätti § 140/29.9.2022.

Palvelusetelillä korvataan palveluntuottajalle palvelun antamisen kustannukset hyvinvointialueen ennalta määräämään palvelusetelin arvoon saakka. Palvelusetelilain 7 § mukaan palvelusetelin arvo on määrättävä niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kuten palvelusetelilain 7 §:ssä on todettu, kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueen vastaavan palvelun tuottamisesta hyvinvointialueen omana tuotantona tai

Aluehallitus

§ 198

21.09.2023

hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Ikäihmisten asumispalvelujen palvelusetelien arvot vuodelle 2024 tuodaan aluehallituksen käsittelyyn vasta aluevaltuuston päättämän asiakkaalta perittävän ateriamaksun suuruuden käsittelyn jälkeen. Aluevaltuuston päättämä asiakkaalta perittävä aterian arvo vuonna 2024 vaikuttaa ikäihmisten asumispalvelujen palvelusetelin arvoon, koska ateria sisältyy ko. palveluun ja siten myös palvelusetelin arvoon ja aluehallitus on päättänyt, että asiakkaalta veloittettava aterian arvo on sama kuin palveluntuottajille korvattava aterian enimmäismäärä.

Palvelusetelien arvoihin vuodelle 2024 esitetään seuraavia muutoksia (suluissa vuoden 2023 palvelusetelin arvo):

Ajokorttitodistus

Ajokorttitodistus palvelusetelin arvon osalta esitetään vuodelle 2024 uudeksi arvoksi 59,70 € (57,90 €).

Esitetty 3,14 % arvon korotus perustuu hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisimpään muutokseen 3,14 % (kesäkuu 2023).

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelien arvojen osalta esitetään vuodelle 2024 uusiksi arvoiksi seuraavaa:

Arki klo 6–18: 37,45 €/h (36,30 €/h)

Arki klo 18–22: 42,75 €/h (41,45 €/h)

La klo 6–18: 47,05 €/h (45,60 €/h)

La klo 18–22: 59,80 €/h (58 €/h)

Su klo 6–22: 59,80 €/h (58 €/h)

Esitetty 3,14 % arvon korotus perustuu hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisinpään muutokseen 3,14 % (kesäkuu 2023).

Tukipalveluseteli

Tukipalvelusetelin arvon osalta esitetään vuodelle 2024 uudeksi arvoksi 30 €/h (29 €/h).

Tukipalvelusetelin arvon korottamisen laskennassa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Kotiin annettavat hoiva- ja hoitopalvelut

Kotiin annettavien hoiva- ja hoitopalvelujen osalta kotihoidon (tilapäinen), kotisairaanhoidon arkisin (tilapäinen) ja kotiutuksen tukemisen arkisin palvelusetelien uudeksi arvoiksi vuodelle 2024 esitetään 30 €/h (29 €/h).

Kotisairaanhoidon (tilapäinen) ja kotiutuksen tukemisen palveluseleissä sairaanhoitoa vaativissa tehtävissä palvelusetelien uusiksi arvoiksi vuodelle 2024 esitetään lauantaisin 37 €/h (36 €/h) ja sunnuntaisin 47 €/h (46 €/h).

Kotiin annettavien hoiva- ja hoitopalvelujen arvojen korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin muutos 3,14 %.

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin uudeksi enimmäistuntihinnaksi vuodelle 2024 esitetään 42 €/h (41 €/h). Perustuntihinnan lisäksi palvelusetelituottajalle maksetaan palvelumäärän mukaiset kertoimet, jotka ovat vuoden 2023 hyväksytyyn sääntökirjan mukaiset.

Säännöllisen kotihoidon enimmäistuntihinnan arvon korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Omaishoidon tuen palveluseteli

Omaishoidon tuen palvelusetelin uudeksi arvoksi vuodelle 2024 esitetään 122 €/seteli (114 €/seteli), josta asiakas maksaa omavastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 734/1992 § 6b mukaisesti (11,60 e/vrk vuonna 2023).

Omaishoidon tuen palvelusetelin arvo on jäänyt jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä ja palvelusetelin arvoa on perustellusta syystä nostettu enemmän kuin viimeisin hyvinvointialueen hintaindeksin muutos on.

Henkilökohtaisen avun palveluseteli

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin uudeksi arvoksi vuodelle 2024 esitetään 24,75 €/h (ma-pe 24 €/h, viikonloput/pyhät 42 €/h) Henkilökohtaisen avun perustuntihintaan lasketaan jatkossa yksityisen

sosiaalipalvelualan työehtosopimuksen mukaiset lisät. Asiakkaiden avun tarve ei rajoitu vain arkipäiviin ja virka-aikaan.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin palvelusetelien arvon korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Monivammaisten lasten ja nuorten hoiva- ja hoitopalvelujen palveluseteli

Monivammaisten lasten ja nuorten hoiva- ja hoitopalvelujen palvelusetelin uusiksi arvoiksi vuodelle 2024 esitetään seuraavaa:

Palveluluokka 1. Kodissa tai kodin ulkopuolella tapahtuva osallisuutta tukeva toiminta: 26,81 €/h (26 €/h).

Palveluluokka 2. Erittäin vaativa kotiin annettava hoito ja hoiva: 37,13 €/h (36 €/h).

Monivammaisten lasten ja nuorten hoiva- ja hoitopalvelujen palvelusetelien arvojen korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Kehitysvammaisten tuetun kotona asumisen palveluseteli

Kehitysvammaisten tuetun kotona asumisen palvelusetelin uudeksi arvoksi vuodelle 2024 esitetään 33,00 €/h (32 €/h).

Kehitysvammaisten tuetun kotona asumisen palvelusetelin arvon korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Vammaisten päivätoiminnan palveluseteli

Vammaisten päivätoiminnan palvelusetelin uusiksi arvoiksi vuodelle 2024 esitetään seuraavaa:

Palveluluokka 1. Osallisuutta tukeva toiminta, vähäisen tuen tarve: 56,73 €/käyntikerta (55 €/käyntikerta) ja 36,09 €/puolikas käyntikerta (35 €/puolikas käyntikerta).

Palveluluokka 2. Vaativa, osallisuutta tukeva päivätoiminta. Kohtalainen tuen tarve: 72,20 €/käyntikerta (70 €/käyntikerta) ja 46,41 €/puolikas käyntikerta (45 €/puolikas käyntikerta).

Aluehallitus

§ 198

21.09.2023

Palveluluokka 3. Erittäin vaativa, osallisuutta tukeva toiminta. Suuri tuen tarve: 108,30 €/käyntikerta (105 €/käyntikerta) ja 72,20 €/puolikas käyntikerta (70 €/puolikas käyntikerta).

Palveluluokka 4. Asiakkaan henkilökohtaisten tarpeiden mukaan räätälöity palveluluokka: Hinta määräytyy yksilöllisen suunnitelman mukaan tapauskohtaisesti.

Vammaisten päivätoiminnan palvelusetelien arvojen korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kuntoutus

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien työtoiminnan palvelusetelin uudeksi arvoksi vuodelle 2024 esitetään 55,70 €/työtoimintapäivä (54 €/työtoimintapäivä).

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päivätoiminnan uudeksi arvoksi vuodelle 2024 esitetään 11,90 €/tunti (11,50 €/tunti).

Mielenterveys- ja päihdekuntoutuksen palvelusetelien arvojen korottamisessa on otettu huomioon hyvinvointialueen hintaindeksin viimeisin muutos 3,14 % (kesäkuu 2023).

Muihin palvelusetelien arvoihin ei esitetä muutoksia.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 1.1.2024 alkaen käytössä olevat palvelusetelipalvelut ja niiden arvot on koottu liitteenä oleviin taulukoihin, joissa näkyvillä muutokset aiemmasta sekä lopullinen vuoden 2024 asiakirja.

Liitteet

- [23] Liite - Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluseteliarvojen vahvistaminen vuodelle 2024
- [24] Liite - Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluseteliarvojen vahvistaminen vuodelle 2024 - muutokset vuodesta 2023

Aluehallitus

§ 199

21.09.2023

Palvelusetelisäntökirjan yleinen osa 1.1.2024 lukien
7089/00.01.01.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 199

Lisätiedot

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää hyväksyä palvelusetelisäntökirjan yleisen osan päivitykset siten, että ne astuvat voimaan 1.1.2024.

Aluehallitus valtuuttaa jatkossa hallintojohtajan tekemään palvelusetelisäntökirjan yleiseen osaan teknisiä muutoksia ja korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Jokaisessa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen - Siun soten (jatkossa Siun sote) palvelusetelissä on käytössä palvelusetelisäntökirja, joka sisältää kaksi osaa:

1. Aluehallituksen vuosittain hyväksymässä yleisessä osassa olevat vaatimukset koskevat kaikkia Siun soten hyväksymiä palvelusetelitä, -tuottajia sekä -toimintaa.

2. Aluehallituksen hyväksymä palvelukohtainen osa, jonka vähäisten teknisten muutosten ja korjausten vahvistaminen kuuluu toimialuejohtajille, sisältää yksityiskohtaisempia vaatimuksia kyseisellä palvelusetelillä tuotettavalle palvelulle.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyy vuosittain seuraavana kalenterivuonna noudatettavan palvelusetelisäntökirjan yleisen osan (aluehallitus 29.9.2022 § 140). Lisäksi aluehallitus on valtuuttanut hallintojohtajan tekemään vähäisiä teknisiä muutoksia ja korjauksia yleiseen osaan, joista Siun sote ilmoittaa palvelusetelituottajalle kirjallisesti viivytyksettä muutosten tekemisen jälkeen. Mikäli palvelusetelituottaja ei halua sitoutua sääntökirjoihin tehtyihin muutoksiin, tämän tulee ilmoittaa siitä Siun sotelle kirjallisesti kuudenkymmenen (60)

Aluehallitus

§ 199

21.09.2023

päivän kuluessa muutositiloituksen lähettamisestä. Mikäli Siun sotelle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, palvelusetelituottaja sitoutuu noudattamaan muuttuneita ehtoja palvelusetelillä tuottamissaan palveluissa muutositiloituksessa mainitusta päivästä lukien.

Siun soten tavoitteena on kohdella voimassa olevan strategian mukaisesti kaikkia asiakasryhmiä saman ostopalvelun piirissä mahdollisimman laadukkaasti ja tasavertaisesti olipa palvelun järjestämistapa palveluseteli tai ostopalvelusopimus.

Palvelusetelisääntökirjan yleisen osan olennaisimmat muutokset ovat palvelusetelijärjestelmän uudistuksen tuomat muutokset, hinnantarkistussuositus hyvinvointialueen hintaindeksin mukaisesti, palse.fi-portaalin (liittyy uuteen palvelusetelijärjestelmään) osalta maksuliikennekorvauksen nostaminen 0,80 % :iin + alv 24 % edellisen vuoden palvelusetelien veloituksen arvosta, valtioneuvoston asetuksen velvoittamat lisäykset normaaliolojen häiriö- ja poikkeustilanteiden tilannekuvasta, tarkennuksia omavalvonnassa ilmenneiden epäkohtien ja puutteiden johdosta, Kanta-palvelujen liittymisvelvoite sekä lainmuutokset ja muut kansalliset suositukset. Muutokset viedään soveltuvin osin myös Siun soten yleisiin ostopalvelusopimusperusteisiin. Lisäksi sääntökirjaan on tehty kieliasun tarkistusta sekä jäsenlupien tietoja vastaavan kappaleen alle. Muilla päivityksillä on saatettu tekstejä vastaamaan nykytilannetta. Luonnosversio palvelusetelisääntökirjan yleisestä osasta oli yleisesti kommentoimalla niin palvelusetelituottajilla kuin toimialueilla ja saadut kommentit on otettu päivityksessä huomioon.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on varmistanut valmistellussaan lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 8 §:ssä (612/2021) säädetyistä vastuista ja palvelutoiminnan jatkuvuudesta sekä lain 12 §:n edellytykset palvelujen hankkimiseen hyvinvointialueella yksityiseltä palveluntuottajalta. Hyvinvointialue ottaa palvelusetelisääntökirjojen yleisen osan ja palvelukohtaisten osien vaatimuksissa ja velvoitteissa huomioon lain 15 §:n asettamat velvoitteet siltä osin, kuin niitä voidaan soveltaa käytettäessä palveluseteliä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluiden järjestämisessä yksityisiltä palveluntuottajilta palvelusetelilaisissa säädetyllä tavalla (569/2009). Myös järjestämislain 29 §:n (612/2021) sosiaali- ja terveysministeriön vähimmäistietoasetuksessa säädetyt vähimmäistietosisällön mukaisesti Siun sote edellyttää asiakaspalautteiden keräämisen asetuksen voimaan tullessa.

Ehdotetut päivitykset tällä voimassa olevaan palvelusetelisääntökirjan yleiseen osaan on merkitty punaisella tekstillä liitteenä olevaan palvelusetelisääntökirjan yleisen osan luonnosversioon. Lisäksi

Aluehallitus

§ 199

21.09.2023

muutoshistoria kerrotaan 1.1.2024 alkaen voimaan astuvan yleisen osan sivulla 2. Erillisenä liitteenä esittely palvelusetelisääntökirjan yleisen osan 2024 päivitysten osalta.

Liitteet

- [25] Palvelusetelisääntökirja yleinen osa 2024
- [26] Esittely - Palvelusetelisääntökirjan yleisen osan muutokset 1.1.2024 alkaen

Aluehallitus

§ 200

21.09.2023

Vammaisten asumispalvelujen palvelusetelisäätökirja 1.1.2024 lukien
7090/00.01.01.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 200

Lisätiedot

Toimialuejohtaja Leena Korhonen
leena.korhonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 5768

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää

1. Hyväksyä vammaisten asumispalvelujen palvelusetelisäätökirjan 1.1.2024 alkaen.
2. Lakkauttaa vammaisten asumispalvelujen palvelusetelin 29.9.2022 § 141 hyväksytyt sääntökirjan 31.12.2023.
3. Vahvistaa vammaisten asumispalvelujen palvelusetelin arvot liitteenä olevan sääntökirjan mukaisesti.
4. Valtuuttaa jatkossa perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialuejohtajan tekemään sääntökirjaan teknisiä muutoksia ja korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseleleistä annetun lain (569/2009) mukaan hyvinvointialueen on päätettävä ne palvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä ja päätettävä ne yksityiset vammaisten asumisen palvelujen tuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää hyvinvointialueen myöntämää palveluseteliä.

Vammaisten asumispalvelua järjestetään Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella omana toimintana ja palvelusetelillä sekä yksittäisissä tilanteissa ostopalveluna.

Vammaisten asumista järjestetään kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) ja vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) mukaan. Vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten asumispalvelujen erilliset sääntökirjat on 2023 yhdistetty vammaisten asumisen sääntökirjaksi. Aiemmin hyväksytyn vammaispalvelulain voimaantuloa (1.10.2023)

siirretään lain soveltamisalan tarkentamiseksi. Vammaispalvelulain tavoitteena on turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Uudeksi voimaantulon ajankohdaksi esitetään 1.1.2025.

Vammaispalvelulain uudistumista ennakoiden kehittämistyötä on jatkettu yhdistämällä kehitysvammaisten ja vammaisten erilliset palvelusetelien luokat- ja arvot palvelujen arvioinnin, laadullisten sisältöjen ja läpinäkyvyyden sekä valvonnan kehittämiseksi. Palveluseteliluokkien yhdistämistyössä on huomioitu palvelutuotannon kustannuskehitys. Vammaisten asumispalvelun palvelusetelipalvelun kehittämistyötä on tehty yhdessä palveluntuottajien kanssa.

Asumispalvelun järjestäminen ja toteuttaminen perustuu palvelutarpeen arviointiin ja asiakassuunnitelmaan sekä toteuttamissuunnitelmaan. Vammaisten asumispalvelu on asiakkaalle maksutonta, mutta palveluntuottaja voi periä maksun ylläpidosta ja ateroista.

Vammaisten asumiseen kuuluvat palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaan jokapäiväiselle suoriutumiselle. Näitä palveluja voivat olla avustaminen liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisessa hygieniassa, ruokataloudessa ja asunnon siivouksessa sekä ne palvelut, joita tarvitaan asukkaan terveyden, kuntoutuksen ja viihtyvyyden edistämiseksi.

Vammaisten asumisen palvelusetelisääntökirjassa määritellään palvelun sisältö ja palvelusetelin arvo.

Vammaisten asumispalvelujen palvelusetelin arvot vuodelle 2024:

- Vammaisten asumisen tuki (tukiasuminen). Palvelusetelin arvo 34 €/h
- Vammaisten yhteisöllisen asumisen palvelu (palveluluokat 1-2)
 - Palveluluokka 1 120 €/vrk
 - Palveluluokka 2 132 €/vrk
- Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (palveluluokat 1-5)
 - Palveluluokka 1 150 €/vrk
 - Palveluluokka 2 162 €/vrk
 - Palveluluokka 3 175 €/vrk
 - Palveluluokka 4 205 €/vrk
 - Palveluluokka 5 Palvelusetelin arvo määritellään yksilöllisesti asiakaskohtaisesti.
- Vammaisten lyhytaikaisen tai tilapäisen asumisen tuen palvelun palveluseteli

Aluehallitus

§ 200

21.09.2023

- Palvelua tarvitsevien asiakkaiden tuen- ja palveluntarve vaihtelee yksilöllisesti. Tämän takia myös asumisessa tarvittavat palvelut vaihtelevat määrällisesti, sisällöllisesti ja ajallisesti. Palvelusetelin arvo määritellään yksilöllisesti asumisen tuen, yhteisöllisen asumisen tai ympärivuorokautisen asumispalvelun palveluluokkien mukaisesti.

Liitteet

[27] Palvelusetelisääntökirja Vammaisten asumispalvelut

Aluehallitus

§ 201

21.09.2023

Jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirja 1.1.2024 lukien
7091/00.01.01.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 201

Lisätiedot

Toimialuejohtaja Susanna Wilén
susanna.wilen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4042

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää:

- hyväksyä jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirjan palvelukohtaisen osan muutokset, liitteet ja lisäykset sekä palvelusetelin arvon liitteen mukaisesti 1.1.2024 alkaen.

- valtuuttaa jatkossa terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtajan tekemään jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia ja korjauksia sekä lakeihin ja asetuksiin perustuvia päivityksiä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteleistä (569/2009) mukaan hyvinvointialueen on päätettävä ne palvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä. Hyvinvointialueen tehtävänä on hyväksyä ne palveluntuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi palveluseteliä käyttää. Siun sotessa palveluseteleiden järjestämistä ohjataan palvelusetelisääntökirjan yleisellä osalla sekä palvelukohtaisilla osilla.

Viimeisin jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirja on hyväksytty Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän yhtymähallituksessa 22.11.2016 § 157, tarkennukset 27.4.2017 § 64. Tämän jälkeen jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirjaan on tehty terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtajan hyväksynnällä teknisiä tarkennuksia 16.4.2018 ja 24.1.2022.

Aluehallitus

§ 201

21.09.2023

Jalkojenhoidon palvelusetelisääntökirja on päivitetty Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle sopivaksi ja tarkennettu esteellisyyttä ja vastaamaan nykytilannetta.

Jalkojenhoidon palvelusetelin arvon osalta esitetään vuodelle 2024 uudeksi arvoksi 60,00 € (aiemmin 49,00 €).

Jalkojenhoidon palvelusetelin arvo jäänyt jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä ja palvelusetelin arvoa on perustellusta syystä nostettu enemmän kuin viimeisin hyvinvointialueen hintaindeksin muutos on. Arvon korotuksessa on huomioitu vuoropuhelu palveluntuottajien kanssa.

Liitteet

[28] Palvelusetelisääntökirja Jalkojenhoito

Aluehallitus

§ 202

21.09.2023

Vaikuttamistoimielinten toimikausi valtuustokaudella 2022-2025
6343/00.02.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 202

Lisätiedot

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää, että alla mainittuihin vaikuttamistoimielimiin nimetyt jäsenet jatkavat vaikuttamistoimielimissä kuluvan valtuustokauden loppuun.

Edelleen hallitus päättää, että vaikuttamistoimielinten jäsenyydet muuttuvat hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä

* mikäli kunnat nimeävät ko. jäsenten tilalle uuden jäsenen

* mikäli Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry nimeää ko. jäsenten tilalle uuden jäsenen vanhusneuvostoon

* mikäli perhekeskusverkoston maakunnallinen ohjausryhmä nimeää ko. jäsenten tilalle uuden jäsenen lapsi- ja perheasiainneuvostoon

Nuorisovaltuustoon jäseniksi hallitus nimeää:

Henny Ahtialan, Petrus Ahtialan, Veera Karhisen ja Eemeli Onatsun.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialueella on neljä vaikuttamistoimielintä – nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto sekä lapsi- ja perheasiainneuvosto. Kolmen ensin mainitun kokoonpano määräytyy hallintosäännön mukaan kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan yksi edustaja ja heille varaedustajat, lisäksi näihin voidaan valita muita henkilöitä. Vanhusneuvostoon voidaan valita esim. eläkeläisjärjestöjen edustajia. Lapsi- ja perheasiainneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen

Aluehallitus

§ 202

21.09.2023

kunnista, jokaisesta yksi edustaja ja heille varaedustajat, lisäksi valitaan viisi edustajaa perhekeskusverkostosta ja heille varaedustajat. Lapsi- ja perheasiainneuvoston jäsenistä pyydetään esitykset kunnilta sekä perhekeskusverkoston maakunnalliselta ohjausryhmältä.

Hallintosäännön mukaan aluehallitus asettaa hyvinvointialueen nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja muut vaikuttamistoimielimet sekä valvoo ja ohjeistaa näiden, ja alaistensa jaostojen toimintaa. Aluehallitus on asettanut § 19/21.3.2022 aiemmin Pohjois-Karjalan maakuntaliiton alla toimineen nuorisovaltuuston sellaisenaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustoksi. Muut em. vaikuttamistoimielimet aluehallitus asetti § 60/6.6.2022 saatujen esitysten mukaisesti. Kuntien ym. tahojen nimeämässä jäsenissä tapahtuu muutoksia eri syistä, ja näiden osalta muutokset tulisi todeta aluehallituksessa. Tässä jouhevin tapa reagoida muutoksiin on se, että aluehallitus toteaa jäsenyyksien muuttuvan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä, mikäli kunnat tai muut vaikuttamistoimielimiin nimeämiseen oikeutetut tahot nimeävät ko. jäsenten tilalle uuden jäsenen. Nuorisovaltuustoon voidaan valita myös muita, kuin kuntien nuorisovaltuustoissa olevia henkilöitä. Näistä on käyty nuorisovaltuuston ja kumppanuuspäällikön kesken keskustelua, ja nyt esitetään nimettäväksi neljä ko. henkilöä.

Hallintosäännössä ei ole määritelty vaikuttamistoimielinten toimikautta. Kuntien vaikuttamistoimielinten toimikausi on ollut kaksi vuotta kunnanvaltuustokausiin sidottuna. Hyvinvointialueen valtuuston ensimmäinen toimintakausi on lyhyempi (3 v.), kuin jatkossa (4 v.). Seuraavat vaalit sekä kunnissa että hyvinvointialueella ovat huhtikuussa 2025, ja kaudet yhdistyvät.

Hyvinvointialue on esittänyt kunnille, että voisivatko nykyiset vaikuttamistoimielimiin nimetyt jäsenet jatkaa vaikuttamistoimielimissä tämän valtuustokauden loppuun. Vuonna 2025 nimettävät jäsenet toimisivat tehtävässään vaikuttamistoimielinten toimintasääntöjen mukaisesti kaksi vuotta kerrallaan. Tässä vaiheessa olisi mahdollista keskustella myös kuntien ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten toimikausien yhtenäistämistä. Kannanottoa pyydettiin 30.6.2023 mennessä. Vastaus saatiin 9/13 kunnasta, ja kaikissa niistä hyväksyttiin esitys.

Liitteet

- [29] Kuntien vastaukset - Kannanottopyyntö kunnille vaikuttamistoimielinten jäsenten toimikauden pituudesta

Aluehallitus

§ 203

21.09.2023

Alueellisen toimeentulokiasioden neuvottelukunnan asettaminen

7214/00.00.02/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 203

Lisätiedot

Toimialuejohtaja Leena Korhonen
leena.korhonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 5768

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää

1. asettaa Pohjois-Karjalan alueellisen toimeentulokiasioden neuvottelukunnan ajalle 1.10.2023 - 31.12.2026

2. nimetä toimeentulotuen alueelliseen neuvottelukuntaan jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

- Perhe- ja sosiaalipalvelut / työikäisten palvelut: jäsen palvelujohtaja Tuuli Ollila ja jäsen va. palvelupäällikkö Mari Lavikainen

- Kansaneläkelaitoksen itäinen vakuutuspiiri: jäsen keskuksen päällikkö Tiina Ahponen, varajäsen etuuskäsittelypäällikkö Kaisu Mutanen

- Pohjois-Karjalan kuntien keskuudestaan nimeämät jäsenet (2) ja heidän varajäsenensä: Joensuusta kuntakokeilun palveluvastaava Anni Viitaniemi ja Kontiolahdelta hyvinvointikoordinaattori Sini Ranta-Eskola

- Järjestöasiain neuvottelukunnan keskuudestaan nimeämät jäsenet (2) ja heidän varajäsenensä: Varsinainen jäsen Taina BenDaoud ja varajäsen Krista Turunen kumpikin Pohjois-Karjalan Työttömien Yhdistysten Toimintajärjestö ry; Varsinainen jäsen Markus Kinnunen Pohjois-Karjalan mielenterveydentuki ry ja varajäsen Sanna Heinonen, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys

- Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin nimeämä jäsen ja hänen varajäsenensä: Pielisensuun seurakunnan johtavan diakonian viranhaltija Saila Musikka ja varajäsen Vaara-Karjalan seurakunnan diakoni Taru Keinänen

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valvontapalveluista jäsen: sosiaali- ja

Aluehallitus

§ 203

21.09.2023

potilasasiamies Marjo Kantola, ja varajäsenenä sosiaali- ja potilasasiamies Hanna Mäkijärvi (nimike muuttuu sosiaali- ja potilasasiavastaavaksi)

3. nimetä alueellisen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunnan puheenjohtajaksi palvelujohtaja Tuuli Ollilan ja varapuheenjohtajaksi va. palvelupäällikkö Mari Lavikaisen

4. jäsenille, sihteerille tai asiantuntijoille ei makseta palkkioita tai suoriteta kustannusten korvausta

5. hyvinvointialuejohtaja nimeää tarvittaessa neuvottelukunnan yksittäisen jäsenen, mikäli tulee esiin tarve vaihtaa henkilöä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Valtioneuvosto on antanut asetukset valtakunnallisesta sekä hyvinvointialueiden toimeentulotukiasioiden neuvottelukunnista (1197/2022). Neuvottelukuntien tehtävistä on säädetty 1.1.2023 voimaantulleessa toimeentulotukilaissa (1023/2022 §27e).

Hyvinvointialue asettaa alueellisen toimeentulotukiasioiden neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja toimeentulotukiasioiden käsittelyn kehittämisestä sekä yhteistyön toteuttamista koskevista asioista alueellaan. Neuvottelukunnan tehtävistä ja tarkemmasta kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksen mukaan alueellisessa neuvottelukunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kuusi muuta jäsentä. Kullakin jäsenellä puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta on henkilökohtainen varajäsen. Neuvottelukunta koostuu hyvinvointialueella toimivien viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan edustajista sekä Kansaneläkelaitoksen edustajasta. Puheenjohtajan tulee olla hyvinvointialueen viranhaltija. Hyvinvointialue määrää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä muut jäsenet ja varajäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Hyvinvointialue voi nimittää neuvottelukuntaan pysyviä asiantuntijoita. Neuvottelukunta voi tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita.

Neuvottelukunta päättää toimintansa järjestämistä koskevista menettelytavoista. Neuvottelukunnalla voi olla jaostoja asioiden valmistelua varten. Neuvottelukunta raportoi toiminnastaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle vuosittain.

Aluehallitus

§ 203

21.09.2023

Neuvottelukunnan jäsenille, sihteerille sekä asiantuntijoille maksettavista palkkioista ja kustannusten korvaamisesta päättää hyvinvointialue.

Jos neuvottelukunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, hyvinvointialue määrää hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden henkilön.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialue on pyytänyt Kelaa, kuntia (2), kansalaisjärjestöjä (2), seurakuntia sekä hyvinvointialueen valvontapalveluja/sosiaali- ja potilasasiavastaavat nimeämään jäsenet neuvottelukuntaan.

Toimeentulotukiasioiden neuvottelukunnan asettamispäätöksen yhteydessä nimetään puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen viranhaltijoista. Aluehallitus päättää samassa yhteydessä neuvottelukunnan jäsenille, sihteerille sekä asiantuntijoille maksettavista palkkioista ja kustannusten korvaamisesta.

Aluehallitus

§ 204

21.09.2023

Sairaalapalvelujen palvelujohtajan viran täyttölupa
7212/01.01.01.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 204

Lisätiedot

Toimialuejohtaja Susanna Wilén
susanna.wilen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4042

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa sairaalapalvelujen palvelujohtajan viralle täyttöluvan.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Aluehallitus on 26.1.2023 kokouksessaan § 9 hyväksynyt Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen vuodelle 2023. Täytäntöönpano-ohjeen mukaan:

"Lähiesihenkilöitä ylempien päällikkö- ja johtajavirkojen auki julistamisessa on otettu käyttöön täyttölupamenettely aluehallitukselta, joka on voimassa 30.6.2023 asti kunnes Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen organisaatorakenteen tarkastelu on saatu valmiiksi."

Aluehallitus 30.06.2023 § 145: "Aluehallitus päättää jatkaa lähiesihenkilöitä ylempien päällikkö- ja johtajavirkojen auki julistamisessa täyttölupamenettelyä 31.12.2023 saakka."

Sairaalapalveluiden palvelujohtaja, johtajaylilääkäri virkaa on hoidettu määräaikaisin virkajärjestelyin 11/2022 lähtien. Virassa ollut sairaalapalvelujen palvelujohtaja johtajaylilääkäri Susanna Wilén on siirtynyt terveys- ja sairaanhoitopalveluideen toimialuejohtajan virkaan organisaation sisällä, eikä viransijaisuusjärjestelyn jatkaminen ole tarkoituksenmukaista. Virantäytön käynnistämiseksi sille haetaan nyt aluehallitukselta täyttölupaa.

Sairaalapalvelujen palvelujohtaja, johtajaylilääkäri toimii Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueella. Hänen lähiesihenkilönsä on terveys- ja sairaalapalvelujen toimialuejohtaja. Sairaalapalvelujen palvelujohtaja, johtajaylilääkäri vastaa palvelualueensa toiminnasta ja taloudesta. Hän toimii sairaalapalvelujen palvelupäälliköiden lähiesihenkilönä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

PÖYTÄKIRJA

10/2023

110

Aluehallitus

§ 204

21.09.2023

Palvelujohtajan alaisuudessa toimii yli 1400 HTV:tä ja budjetti on 180 M euroa.

Aluehallitus

§ 205

21.09.2023

Sanna Antikaisen eronpyyntö Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston jäsenyydestä
7260/00.00.01/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 205

Lisätiedot

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se myöntää Sanna Antikaiselle eron valtuuston jäsenyydestä, ja että aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Outi Maran varsinaiseksi valtuutetuksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Aluevaltuutettu Sanna Antikainen (ps) on 6.9.2023 lähettämällään sähköpostiviestillä pyytänyt aluevaltuustoa vapauttamaan hänet valtuutetun tehtävästä. Eron pyyntöään Antikainen perustelee eduskuntatyöhön liittyvillä kiireillä siihen liittyvän työmäärän kasvun myötä.

Hyvinvointialuelain 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Hyvinvointialuelain 25 §:n mukaan jos valtuutettu on vapautettu toimestaan, aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi ao. puolueen järjestyksessä ensimmäisen vielä valtuutetuksi kutsumattoman varavaltuutetun. Perussuomalaisten ensimmäinen varavaltuutettu on Outi Mara.

Liitteet

[30] Eronpyyntö 6.9.2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston jäsenyydestä - Antikainen Sanna

Aluehallitus

§ 206

21.09.2023

Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0 käynnistäminen, hyvinvointia liikunnasta – Keskustan aluevaltuustoryhmä

3001/00.02.04.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 206

Lisätiedot

Kehittämisjohtaja Heli Aalto
heli.aalto@siunsote.fi
Puh. 013 330 7908

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan vastauksen koskien keskustan aluevaltuutettujen esitystä Pohjois-Karjala 2.0 Hyvinvointia liikunnasta -projektin käynnistämisestä.

Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Keskustan aluevaltuutetut ovat jättäneet valtuustoaloitteen Pohjois-Karjala 2.0 Hyvinvointia liikunnasta- projektin käynnistämisestä. Projektilla ehkäistäisiin elintapasairauksia lisäämällä liikunta- ja ravitsemusneuvontaa sekä fyysistä aktiivisuutta toimintaympäristöissä. Aloitteessa kannustettiin ottamaan mukaan järjestötoimijat ja kunnat ja todettiin, että kokoavan kattoteeman alle voisi koota eri toimijoiden hankkeita.

Hankkeen suunnittelu monitoimijaisesti on käynnistetty ja suunnittelun koollekutsujina toimivat keväällä 2023 POKALI, ISLO ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus. Suunnittelu on edennyt nyt siihen, että Pohjois-Karjalan kansanterveys ry:n hallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 12.9.2023 ja linjannut, että maakuntaliiton edustajien kanssa järjestetään neuvottelu mahdollisen koordinaatiohankkeen rahoituksen tiimoilta mahdollisimman pian. Suunnittelua on haastanut toimijoiden resurssien rajallisuus.

Hyvinvointialueen näkökulmasta Pohjois-Karjalan kansanterveys ry on aloitteessa kuvatun toiminnan koordinaatiohankkeen vetäjäksi erittäin soveltuva. Järjestön kokemus yhdyspintatyöstä sekä mittavat perinteet

Aluehallitus

§ 206

21.09.2023

alueen kansanterveystyössä antavat koordinaatiolle vahvan pohjan, johon myös hyvinvointialueen toiminta nivoutuu sen omasta roolista ja lakisääteisistä velvoitteista katsoen hyvin.

Liitteenä olevassa laajemmassa vastauksessa on avattu valtuustoaloitteeseen liittyviä taustoja erityisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin peilaten ja elintapaohjauksen tilannetta avaten. Vastaus on yhteinen molempiin Pohjois-Karjala 2.0 -hankkeeseen liittyviin aloitteisiin.

Liitteet

- [31] Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0 käynnistäminen, hyvinvointia liikunnasta - Keskustan valtuustoryhmä
- [32] Vastaus valtuustoaloitteeseen 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0 käynnistäminen, hyvinvointia liikunnasta - Keskustan aluevaltuustoryhmä

Aluehallitus

§ 207

21.09.2023

Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0, sokerin käytön hillitseminen – Kuittinen Matti ym.

3002/00.02.04.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 207

Lisätiedot

Kehittämisjohtaja Heli Aalto
heli.aalto@siunsote.fi
Puh. 013 330 7908

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan vastauksen koskien Matti Kuittisen ym. valtuustoaloitetta Pohjois-Karjala 2.0 Hyvinvointia liikunnasta -projektin käynnistämisestä.

Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Matti Kuittinen ja 19 muuta aluevaltuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen Pohjois-Karjala 2.0 projektin käynnistämisestä, jolla sokerin käyttöä hillittäisiin. Aloitteessa nostetaan esiin kampanjointi ja kehoitetaan eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön.

Hankkeen suunnittelu monitoimijaisesti on käynnistetty ja suunnittelun koollekutsujina toimivat keväällä 2023 POKALI, ISLO ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus. Suunnittelu on edennyt nyt siihen, että Pohjois-Karjalan kansanterveys ry:n hallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 12.9.2023 ja linjannut, että maakuntaliiton edustajien kanssa järjestetään neuvottelu mahdollisen koordinaatiohankkeen rahoituksen tiimoilta mahdollisimman pian. Suunnittelua on haastanut toimijoiden resurssien rajallisuus.

Hyvinvointialueen näkökulmasta Pohjois-Karjalan kansanterveys ry on aloitteessa kuvatun toiminnan koordinaatiohankkeen vetäjäksi erittäin soveltuva. Järjestön kokemus yhdyspintatyöstä sekä mittavat perinteet alueen kansanterveystyössä antavat koordinaatiolle vahvan pohjan, johon

Aluehallitus

§ 207

21.09.2023

myös hyvinvointialueen toiminta nivoutuu sen omasta roolista ja lakisääteisistä velvoitteista katsoen hyvin.

Liitteenä olevassa laajemmassa vastauksessa on avattu valtuustoaloitteeseen liittyviä taustoja erityisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin peilaten ja elintapaohjauksen tilannetta avaten. Vastaus on yhteinen molempiin Pohjois-Karjala 2.0 -hankkeeseen liittyviin aloitteisiin.

Liitteet

- [33] Valtuustoaloite 14.12.2022 - Pohjois-Karjalan -projekti 2.0, sokerin käytön käytön hillitseminen – Matti Kuittinen ym.
- [34] Vastaus valtuustoaloitteeseen 14.12.2022 - Pohjois-Karjala -projekti 2.0, sokerin käytön hillitseminen – Kuittinen Matti ym.

Aluehallitus

§ 208

21.09.2023

Valtuustoaloite 21.3.2023 - Lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen – Partanen Ella ym.
3105/00.02.04.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 208

Lisätiedot

Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen
ilkka.pirskanen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4500

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan vastauksen koskien valtuustoaloitetta lähisuhde- ja seksuaaliväkivallan koulutuksista, vertaisryhmätoiminnasta sekä terapiapalveluista.

Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hyvinvointialueen aluevaltuutetut (ensimmäisenä allekirjoittajana Ella Partanen) ovat laatineet 21.3.2023 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue kouluttaa työntekijöitä lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaan liittyen sekä järjestää vertaisryhmätoimintaa ja ottaa kantaa siihen, että terapiapalveluiden tulee olla niin väkivallan uhrien kuin tekijöidenkin saatavilla.

Lähisuhdeväkivalta on monitasoinen ilmiö, jonka ehkäisyyn tulee kiinnittää toimenpiteitä niin rakenteellisella kuin yksilötasollakin.

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyössä toimiviksi todettuja työtapoja ovat puheeksi ottaminen ja kartoittaminen sekä riskiarviointi ja siitä johdettu turvasuunnitelmien tekeminen. Ensivaiheen auttaminen ja palveluihin ohjaaminen ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustyötä.

Suoraan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön kohdistetut resurssit ovat olleet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella niukat. Väkivallan ehkäisytyön rakenteita, koulutusta ja toimintamalleja on toteutettu ja kehitetty vuosina 2022 - 2023 Tulevaisuuden sotekeskushankkeen rahoituksella. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on esittänyt

lausunnossaan talousarviovalmistelua varten, että lähisuhdeväkivaltatyön jatko turvattaisiin 2 htv:n suuruisella panostuksella.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue kouluttaa työntekijöitä lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaan liittyen. Koulutusten järjestämisessä ja koulutussisältöjen tuottamisessa hyödynnetään paljon THL:n erityisasiantuntemusta ja maksutonta koulutussisältöä. Koulutuksia ja koulutussuunnittelua avataan tarkemmin liitteenä olevassa vastauksessa valtuustoaloitteeseen.

Hyvinvointialue järjestää vertaisryhmätoimintaa turvakodin asukkaille, myös lapsille. Lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaan liittyvä vaikuttava ja laadukas vertaisryhmätoiminta on ammatillisesti ohjattua ja tuettua. Monilla hyvinvointialueilla järjestökenttä on vastannut vertaisryhmätoiminnan tarpeisiin. Pohjois-Karjalassa väkivaltatyöhön erikoistuneita järjestöjä toimii muuta maata vähemmän ja tämä on selkeä puute. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on järjestöavustusohjeessaan huomionnut lähisuhdeväkivallan ehkäisyn sisältöalueen, mutta suoraan siihen kohdennettuja avustushakemuksia ei vuodelle 2023 tullut.

Terapian ohella muu emotionaalinen ja psykososiaalinen tuki ovat tärkeitä erityisesti väkivallan uhreille ja niitä järjestetään Pohjois-Karjalan alueella monimuotoisesti. Pitkiin terapioihin pääsyssä on kuitenkin haastetta, sillä tarvetta on enemmän kuin psykoterapiaa tarjoavia palveluntuottajia.

Asian liitteenä kehittämispalveluissa laadittu laajempi vastaus valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

- [35] Valtuustoaloite 21.3.2023 - Lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen - Ella Partanen ym.
- [36] Vastaus valtuustoaloitteeseen 21.3.2023 - Lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen – Partanen Ella ym.

Aluehallitus

§ 209

21.09.2023

Valtuustoaloite 21.3.2023 - Hoito- ja hoivatyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaaminen - Sdp:n valtuustoryhmä
3107/00.02.04.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 209

Lisätiedot

Henkilöstöjohtaja Pirjo Manninen
pirjo.manninen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4501

Toimialueylihoitaja Sari Kulokivi
sari.kulokivi@siunsote.fi
Puh. 013 330 3318

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle selostusosassa kerrotun vastauksen valtuustoaloitteeseen hoito- ja hoivatyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaamisesta.

Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

SDP:n aluevaltuustoryhmä on jättänyt 21.3.2023 valtuustoaloitteen, joka liittyy Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hoito- ja hoivatyön tekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaamiseen.

Vastauksena valtuustoaloitteeseen todetaan seuraavaa:

Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymässä (PKSSK) hoitohenkilöstön työajan seurantatutkimuksia on toteutettu vuosina 2009, 2011, 2015 ja 2018. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän, Siun soten aloitettua toimintansa vuonna 2017 vastaava työajan seurantatutkimus on toteutettu tehostetun palveluasumisen yksiköissä ja terveydenhoitajien tehtävistä. Terveyskeskussairaaloissa, kotihoidossa, mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä terveysasemien vastaanotoilla työajan seurantatutkimus on toteutettu vuonna 2018.

Aluehallitus

§ 209

21.09.2023

Tehdyissä työajanseurantatutkimuksissa työtehtävät on jaettu välittömään ja välilliseen hoitotyöhön sekä yksikkökohtaiseen tehtäviin. Hoito- ja hoivatyössä tavoitteena on ollut, että hoitohenkilöstön työajasta kohdentuisi 60 % välittömään hoitotyöhön. Suoritettujen seurantatutkimusten perusteella välittömän työajan osuus vaihtelee yksiköissä 42–70 %, välillisen hoitotyön osuus 12–32 % ja yksikkökohtaisten tehtävien osuus 9–22 %. Tulosten perusteella on mietitty ja pohdittu keinoja, joilla välittömän hoitotyön osuutta pystyttäisiin kasvattamaan ja vastaavasti välillisen hoitotyön ja yksikkökohtaisten tehtävien osuutta vähentämään.

Nykyisessä haastavassa henkilöstötilanteessa on tärkeää, että hoito- ja hoivahenkilöstön työ kohdennetaan koulutusta vastaaviin tehtäviin. Tämä edellyttää sekä työnjaon uudistamista, että työn organisoimista työyksiköissä. Myös hoitotyön johtamisen vahvistamista on suunniteltu hyvinvointialueella.

Olemme jo aloittaneet syksyn 2023 aikana suunnittelemaan, miten hoiva- ja hoitotyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaaminen tullaan toteuttamaan. Työajan seurantatutkimuksen toteutus ajoitetaan keväälle 2024 ja siitä voidaan tarvittaessa raportoida myös aluevaltuustolle.

Liitteet

- [37] Valtuustoaloite 21.3.2023 - Hoito- ja hoivatyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaaminen - Pohjois-Karjalan SDP:n valtuustoryhmä

Aluehallitus

§ 210

21.09.2023

Valtuustoaloite 22.6.2023 - Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in-toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittaminen - Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä
5602/00.02.04.00/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 210

Lisätiedot

Toimialuejohtaja Susanna Wilén
susanna.wilen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4042

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in-toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittamisesta.

Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä jätti 22.6.2023 valtuustoaloitteen koskien Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in-toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittamista.

Valtuustoaloitteeseen on pyydetty vastaus laboratorion palvelujen tuottajalta Islabilta, jonka vastauksen on antanut Islabin Pohjois-Karjalan aluelaboratorion johtaja Jari Lappalainen. Valtuustoaloitteen esille nostama asia on tunnistettu Islabissa. Palvelun ruuhkautuminen johtuu eri tekijöistä, joita pyritään hallitsemaan asiakasohjauksella, ajanvaraus- ja vuorojärjestelmien kehittämisellä sekä tiedon kulun parantamisella hyvinvointialueen ja Islabin välillä. Ratkaisuja etsitään lisäksi mm. käynnissä olevalla pilotilla, jossa yksi näytteenottaja keskittyy ottamaan ilman ajanvarausta tulevia potilaita. Islabin laajempi vastaus on asian liitteenä.

Liitteet

Aluehallitus

§ 210

21.09.2023

- [38] Valtuustoaloite 22.6.2023 - Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in-toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittaminen - Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä
- [39] Vastaus valtuustoaloitteeseen 22.6.2023 - Islabin Pohjois-Karjalan keskussairaalan walk-in -toimipisteen asiakaspalvelun sujuvoittaminen - Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä

Aluehallitus

§ 211

21.09.2023

Mediq Suomi Oy:n hankintaoikaisuvaatimus koskien hankintaa verensokerimittarit ja niiden testiliuskat (omaseurantakäyttöön) - 1.9.2023 -31.8.2025 + optio toistaiseksi - Pohjois-Karjalan hankintatoimen tarjouspyyntö 413273
6768/02.08.00.04/2023

Aluehallitus 21.09.2023 § 211

Lisätiedot

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää hylätä Mediq Suomi Oy:n 7.9.2023 tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen edellä mainituilla perusteilla.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtaja on hankintapäätöksellään 28.8.2023 § 14 päättänyt, että Mediq Suomi Oy hylätään Pohjois-Karjalan hankintatoimen kilpailuttamassa verensokerimittarit ja niiden testiliuskat (omaseurantakäyttöön) hankinnassa soveltuvuusvaiheessa.

Hankintapäätös on annettu tiedoksi asianosaisille 28.8.2023 ja Mediq Suomi Oy on tehnyt asiasta hankintaoikaisuvaatimuksen 7.9.2023.

Hankintamalli on 2 - 4 toimittajan järjestely, johon sopimustoimittajat valitaan 2- vaiheista vertailumenetelmää käyttäen:

VAIHE 1:

Kaikki tarjouspyynnön soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävät tarjoukset ja niissä tarjotut verensokerimittarit ja niihin yhteensopivat testiliuskat koekäytetään. Tuotteiden koekäytöstä vastaa ISLAB.

Koekäytön hyväksytysti läpäisseiden tuotteiden tarjoukset pisteytetään huutokauppaa varten seuraavin perustein:

Osa-alue 1: Hinta 100 p.

Osa-alue 2:

Aluehallitus

§ 211

21.09.2023

Hinta max. 95 p.

Laatu max. 5 p.

Tuotekohtaisilla laadun vähimmäisvaatimuksilla ja tuotteiden koekäytöllä/tuotetestauksella tuotteille varmistetaan tarjouspyynnön vaatimusten mukainen laatutaso ja käyttötarkoituksen mukaisuus.

VAIHE 2:

Huutokaupan perusteella sopimustuotteiksi valitaan osa-alueittain kaksi (2) kokonaistaloudellisesti edullisinta verensokerimittari + testiliuska kokonaisuutta, verensokerimittarin toiminnallisten käyttöominaisuuksien perusteella siten että ne soveltuvat mahdollisimman monenlaisille käyttäjille.

Tilaaajan näkökulmasta kokonaistaloudellisesti edullisinta on, että sopimustuotteeksi valittu testiliuska soveltuu käytettäväksi useammassa sopimustuotteeksi valittavassa verensokerimittarissa.

Vaiheessa 1 ennen sähköistä huutokauppaa Megiq Suomi Oy:n tarjous hylättiin tarjouspyyntöä vastaamattomana molemmista kohderyhmistä.

Tarjouspyynnössä oli seuraava vaatimus:

"Toimittajan toimittamia kontrolleja kaksi (2) eri tasoa mitataan seitsemän (7) pv ja kontrollien molempien tasojen on oltava valmistajan ilmoittamissa hyväksymisrajoissa testin jokaisena päivänä, kaikilla kolmella (3) testiliuskaerällä."

Megiq Suomi Oy:n positioon 1.1. tarjoama mittari ei täyttänyt vaatimusta. 7 päivänä mitatuista kontrollituloksista (Low ja High) toimittajan ilmoittamissa hyväksymisrajoissa Low-kontrollilla oli liuskaerällä WF08JBWWB 1/7 päivänä, liuskaerällä WF08JBWYD 3/7 päivänä, liuskaerällä WF09JBWZA 1/7 päivänä.

Tarjoajan positioon 2.1. tarjoama mittari ei täyttänyt vaatimusta. 7 päivänä mitatuista kontrollituloksista (Low ja High) toimittajan ilmoittamissa hyväksymisrajoissa Low-kontrollilla oli liuskaerällä WF08JBWWB 0/7 päivänä, liuskaerällä WF08JBWYD 4/7 päivänä, liuskaerällä WF09JBWZA 2/7 päivänä.

Tarjouspyynnössä oli myös seuraava vaatimus: "Koekäytettävien tuotteiden mittaustuloksista 95 % on oltava +/-15 % sisällä glukoositasolla yli tai yhtä suuri kuin 5,5 mmol/l ja +/-0,83 mmol/l pitoisuusalueella alle 5,5 mmol/l jokaisen eri testiliuskaerän osalta."

Aluehallitus

§ 211

21.09.2023

Tarjoajan positioon 1.1. tarjoama mittari ei täytä vaatimusta. Liuskaerällä WF08JBWWB 87,5 %, liuskaerällä WF08JBWYD 77,5 %, liuskaerällä WF09JBWZA 90,0 % tuloksista oli ilmoitetuissa hyväksymisrajoissa. Tarjoajan positioon 2.1. tarjoama mittari ei täytä vaatimusta. Liuskaerällä WF08JBWWB 78,6 %, liuskaerällä WF08JBWYD 85,7 %, liuskaerällä WF09JBWZA 83,3 % tuloksista oli ilmoitetuissa hyväksymisrajoissa.

Mediq Suomi Oy on tehnyt hankintayksikölle 7.9.2023 saapuneen hankintaoikaisuvaatimuksen. Valittaja vaatii oikaisuvaatimuksessaan, että koska kontrollitestauksessa on tullut ilmi virhe, tulisi hankintapäätös oikaista virheellisten tulosten poistamiseksi. Lisäksi valittaja vaatii, että myös toisen hylätyn koekäyttömittauksen tuloksia arvioidaan uudelleen, koska valittaja epäilee mittalaitteen vaurioituneen epäonnistuneiden kontrollimittausten johdosta johtaen vääriin tuloksiin myös niissä. Tästä syystä valittaja pyytää arvioimaan virheet ja oikaisemaan hankintapäätöstä tapahtuneiden virheiden valossa.

Hankintapäätöksen tiedoksiannon jälkeen 31.8.2023 valittaja on ollut yhteydessä kilpailutuksen toteuttajaan Pohjois-Karjalan hankintatoimeen epäillyn testausvirheen johdosta. Kävi ilmi, että inhimillisen virheen vuoksi Mediq:n kontrollikokeissa testiasennusmoodilla mitattuna testiasetus ei ole ollut oikein. Mittareilla tehtiin kuitenkin ensin onnistuneesti ja oikein potilasnäytetestaukset (veritestaukset), joten kontrollitestit eivät ole voineet sotkea mittareita, kuten valittaja epäilee.

Tarjouspyynnön vähimmäisvaatimuksena oli, että molemmat testaukset (kontrollit ja veritestaukset) tulee suorittaa hyväksytysti, jotta tarjous on vähimmäisvaatimukset täyttävä ja se pääsee huutokauppavaiheeseen. Hankintapäätöksessä 28.8.2023 todetun mukaisesti Mediq Suomi Oy:n tuotteille tehty testaus koskien veritestauksia, ei täyttänyt tarjouspyynnön mukaisia vähimmäisvaatimuksia. Näin ollen valittajan tarjous olisi joka tapauksessa, ilman tuota inhimillistä testivirhettäkin, hylätty. Koska tilanne ei hankintaoikaisullakaan huutokauppavaiheen osalta muuttuisi, ei hankintaoikaisulle katsota olevan tarvetta.

Liitteet

- [40] Hankintapäätös _28082023 § 14_Verensokerimittarit ja niiden testiliuskat (omaseurantakäyttöön) - 1.9.2023 - 31.8.2025 + optio toistaiseksi
- [41] Hankintaoikaisuvaatimus_Mediq kilpailutus 413273_07092023

Aluehallitus

§ 212

21.09.2023

Hyvinvointialuejohtajan katsaus tuleviin asioihin

Aluehallitus 21.09.2023 § 212

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee tiedokseen hyvinvointialuejohtajan katsauksen tulevista asioista.

Päätös

Merkittiin hyvinvointialuejohtajan katsaus tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Eero Reijonen poistui kokouksesta klo 14.27 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Selostus

Hyvinvointialuejohtajan katsauksessa käydään läpi tulossa olevia asioita.

Aluehallitus

§ 213

21.09.2023

Tiedoksi annettavat asiat

Aluehallitus 21.09.2023 § 213

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus merkitsee edellä mainitut asiakirjat tiedokseen ja päättää, ettei käytä otto-oikeutta viranhaltija- eikä toimielinpäätöksiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Aluehallitukselle saatetaan tiedoksi seuraavat asiat:

- Valviran ja AVI:n myöntämät uudet toimiluvat yksityisille toimijoille:

7041/06.00.04.00/2023 - Valviran päätös (V/28988/2023) luvasta yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen - A. Huotari Oy (Y-tunnus: 3337839-2)

5795/05.00.01.00/2023 – Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös (ISAVI/7264/2023) yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamisesta – Hoivapalvelu Kultainen polku (Y-tunnus: 2287766-3)

7165/06.00.04.00/2023 – Valviran päätös (V/24521/2023) luvasta yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen – Sinipiikanen Oy (Y-tunnus: 3100203-3)

7292/06.00.04.00/2023 - Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 8.9.2023 (ISAVI/7605/2023, ISAVI/8251/2023) yksityisen terveydenhuollon palvelutoiminnan aloittamisesta - ISTO-RAD Oy c/o Itä-Suomen Magneetti Oy, Karelia Magneetti, ISTO-RAD Oy (Y-tunnus: 3378934-3)

7386/06.00.04.00/2023 - Valviran päätös (V/25501/2023) yksityisen terveydenhuollon palvelutoiminnan aloittamisesta - 10 toimipaikkaa, RS-Holding Oy (Y-tunnus: 1993200-0)

- Muut tiedoksi annettavat asiat:

Aluehallituksen alaiset viranhaltijapäätökset ajalta 25.8.-14.9.2023

Aluehallitus

§ 213

21.09.2023

Aluehallituksen alaisten toimielinten pöytäkirjat:

Tulevaisuuslautakunta 24.8.2023

[Dynasty tietopalvelu : Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote \(pohjoiskarjala.net\)](https://pohjoiskarjala.net)

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 24.8.2023

[Dynasty tietopalvelu : Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote \(pohjoiskarjala.net\)](https://pohjoiskarjala.net)

Henkilöstöjaosto 24.8.2023

[Dynasty tietopalvelu : Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote \(pohjoiskarjala.net\)](https://pohjoiskarjala.net)Muiden toimielinten tiedoksiannettavat pöytäkirjat:

Tarkastuslautakunta 29.8.2023

[Dynasty tietopalvelu : Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote \(pohjoiskarjala.net\)](https://pohjoiskarjala.net)

Aluehallitus

§ 214

21.09.2023

Muut asiat

Aluehallitus 21.09.2023 § 214

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi

Ei muita asioita.

Päätös

Ei muita asioita.

Aluehallitus

§ 215

21.09.2023

Kokouksen päättäminen

Aluehallitus 21.09.2023 § 215

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.37.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 183, § 184, § 185, § 186, § 187, § 188, § 190, § 191, § 192, § 194, § 195, § 196, § 197, § 202, § 203, § 204, § 205, § 206, § 207, § 208, § 209, § 210, § 212, § 213, § 214, § 215

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätöksestä ei hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 141 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 189, § 198, § 199, § 200, § 201, § 211

OIKAISUVAATIMUS / ALUEHALLITUS

Oikaisuvaatimusoikeus

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- hyvinvointialueen jäsen

Oikaisuvaatimusoikeutta ei kuitenkaan ole, mikäli työntekijällä on oikeus saattaa asia pääsopimuksen mukaisesti paikallisneuvotteluun.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus:

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu
Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros.
Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi
Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00 – 14.30)
Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9 – 14.30

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 193